

קַיּוֹמָא. דָהָא כָל זָמָנָא (דאלין) דְבָנִי עַלְמָא אֲלֵין עַם אֲלֵין בְּרוּוֹתָא חֶדָא וְלֶבָא חֶדָא, אֲפָעָל גַב דְמַרְדִּי בֵיה בְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הָוָא, לֹא שְׁלֵטָא בְהָוָה דִינָא דְלֻעִילָא. כִּיּוֹן דָא תְּפִלָּגוּ מִיד וַיַּפְצִין יְיָ אֶתְכֶם מִשְׁם וְגוֹ.

אָמַר רַבִּי חַיִיא אֲשֶׁר טָמֵעַ דְכָלָא בְמַלְהָ דְפּוֹמָא תְלִיָּא. דָהָא כִּיּוֹן דָא תְּבִלְבֵל מִיד וַיַּפְצִין יְיָ אֶתְכֶם מִשְׁם. אֲבָל בְזָמָנָא דָאָתִי מָה בְתִיב, (עפניהם ג) כִּי אָז אֲהַפְךָ אֶל עַמִּים שְׁפָה בְּרוּרָה לְקַרְאָה כְּלָם בְשָׁם יְיָ וְלַעֲבֹדוּ שְׁכָם אֶחָד וּכְתִיב, (וכירה ד) וְהִיא יְיָ לְמַלְךָ עַל כָל הָאָרֶץ בַיּוֹם הַהוּא יְהִיא יְיָ אֶחָד וְשָׁמוֹ אֶחָד. בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

פרק ה' ל' ל'

זהר

סתורי-תורה

(דף ע"ז ע"ב)

תָּאָנָא בְתוֹקֵפָא דְהַרְמָנוֹ דְמַלְכָא, אֲנַצִּיב חֶד אַילְנָא רְבָא וְתְקִיף גּוֹ נְטִיעָן עַלְעַזְן, נְטִיעָן אַילְנָא דָא, בְתִרְיסֶר תְחֻמִין אַסְתָּחָר, בְאַרְבָּעָ סְטוּרִין דְעַלְמָא פְרִישָׁא רְגָלִיה. תֵּיק פְרִסִי מְטַלְנוֹי, כָל רְעוֹתִין דָאָנוֹן פְרִסִין בֵיה תְלִיּוֹן, כָד אַתְעָר הָאֵי, כָלָה

לֵד לֵד מֵאָרֶץ וְגוֹ. רַבִּי אָבָא פָתָח וְאָמַר, (ישעה מו) שָׁמָעוּ אַלְיָ אֲבִירִי לִבְ הרְחוֹקִים מֵצְדָקָה. שָׁמָעוּ אַלְיָ אֲבִירִי לִבְ, כִּמָה תְקִיפִין לְבִיָּהוּ דְחִיִּיבִיא, דְחִמָאָן שְׁבִילִי וְאֶרְחִי דְאֹרְרִיתָא וְלֹא מִסְתְּכָלֵן בְהָיוָה, וְלֹבִיָּהוּ תְקִיפִין דָלָא מְהֻדרִין

מתערין בהדייה לית מאן דנפיק מרעوتיה לבתר, כלוז ברעotta חדא בהדייה, קם מלעילה (ס"א נהית) אתנהית במלוניו לגו ימא. מניה ימא (אַתְגָלִי) אתמליא. איהו מקורה (עכ"ל ד"א לכל) מײין הנבעין. תחותה מתחפלגין כל מימי דבראשית, שקיי דגנטא ביה תליז.

כל נשמתין דעלמא מפיה פרחין. נשמתין אלין עצאלין. בגנטא לנחתא להאי עלמא. נשמתא כד נפקא אַתְברָכָא בשבע ברקאו למשוי אבא (ד"א לאג לרוחא ודם) לゴפה (ולמשוי) בסליקו (דידיוקנא עלאה חדא הוा רכטיב ויאמר יי אל אברם חדא נשמתא עלאה אבא (ד"א לאג לרוחא ודם) לゴפה בסליקו) דידיוקנא עלאה.

cad בעיא (נפשא) לנחתא להאי עלמא, אומי לה קוידשא בריך הווא למיטר פקוידי אוריתא ולמעבד רעوتיה. ומסר לה מהא מפתחאן דברכאנ.

(ומולדתך דא גופא דאתקרי אילנא דהה דאייהו טריסר שבטין עלאין. ומביית אביך

בתויבתא לגביה מיריהון, ואקרון אבירי לב. הרחוקים מצדקה דמתרחקי מאורייתא.

רב חזקיה אמר דמתרחקי מקודשא בריך הווא ואבון רחיקין מגיה, ובגין כה אקרון אבירי לב. הרחוקים מצדקה דלא בעאן לקרא לגביה קוידשא בריך הווא, בגין כה אבון רחוקים מצדקה, כיון דאנון רחוקים בגין רחוקים אבון מצדקה דלית לון שלום. דכתיב, (ישעה מה) אין שלום אמר יי לרשותים. מעם בגין דאנון רחוקים מצדקה.

תא חז, אברהם בעי לקרא לקוידשא בריך הווא ואתקראב. חדא הווא דכתיב, (תהלים מה) אהבת צדק

דָא שְׁכִינַתָא. אֲבֵיךְ דָא קֹדֶשָא בְּרִיךְ הוּא.
שָׁנָא מָר (מִשְׁלֵי כח) גּוֹזֵל אֲבֵיכְ וְאָמוֹר
וְאָוֹמֵר אֵין פְשֻׁעׁ וְגֹרוּ. וְאֵין
אֲבֵיכְ אֶלָא קֹדֶשָא בְּרִיךְ הוּא
וְאֵין אָמוֹר אֶלָא כְּנַסְתָא יִשְׂרָאֵל.
אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָרַאָךְ דָא
אֵיתָהוּ הָאֵי עַלְמָא), (נ"א ומולדקה
דָא אִילְנָא דְתִי, וּמִבֵּית אֲבֵיךְ תַּרְיסֵר
תְּחוּמֵין שְׁבָטֵין עַלְעַזְן. אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר
אָרַאָךְ דָא אֵיתָהוּ הָאֵי עַלְמָא), (עד פָאַן
סְתִירֵי תּוֹרָה)

וְתַשְׁנָא רְשֻׁעָה. בְּגִין דְאָהָב
צְדָקָה וְשָׁנָא רְשֻׁעָה אַתְקָרְבָ
לְצְדָקָה, וְעַל דָא כְּתִיב,
(ישעה מא) אֶבְרָהָם אֹהָבִי. מַאי
טֻעַמָא אֹהָבִי, בְּגִין דְכְתִיב
אָהָבָת צְדָקָה. רְחִימָוֹתָא
דְקֹדֶשָא בְּרִיךְ הוּא דְרָתִים
(דף עז ע"א) לִיה אֶבְרָהָם מִכְלָבְנִי
דְרִיה דְהָוו אָבִירִי לֵב וְאָפָון
רְחֹוקִים מִצְדָקָה כִּמָה דְאַתְמָרָה.

רְבִי יוֹסֵי פָתָח (תְּהִלִים ט) מַה יְדִידָות מִשְׁכָנָתֶיךָ יי' צְבָאות.
כִּמָה אִיתָ לֹזֶן לְבָנִי נְשָׂא לְאִסְתְּכָלָא בְּפּוֹלְחָנָא
דְקֹדֶשָא בְּרִיךְ הוּא. דְהָא כָל בְּנִי נְשָׂא לֹא יִדְעַי וְלֹא
מִסְתְּכָלֵי עַל מָה קָאִים עַלְמָא. וְאָפָון עַל מָה קִיִּימִין. דְכָד
בְּרָא קֹדֶשָא בְּרִיךְ הוּא עַלְמָא עַבְדָ שְׁמַיָּא מַאֲשׁ וּמַמִּים
מַתְעַרְבִּין כְחַדָא וְלֹא הָו גָלְדִי. וְלַבְתָר אֲגַלְדִיו וּקִיִּימָו
בְּרוֹחָא עַלְאָה וּמַתְמָן שְׁתִיל עַלְמָא, לְקִיִּמָא עַל סְמָכִין,
וְאָפָון סְמָכִין לֹא קִיִּימִין אֶלָא בְּהַהוּא רַוְחָא, וּבְשַׁעַתָּא
דְהַהוּא רַוְחָא אִסְתָּלָק בְּלָהו מַרְפֵּפִין וּזְעִין וּעַלְמָא אַרְתָת
הַדָּא הוּא דְכְתִיב, (איוב ט) הַמְּרַגִּיז אָרֶץ מַמְקוֹמָה וּעַמְוֹדִיה
יַתְפָלָצָן. וּכְלָא קָאִים עַל אָרְיִיתָא, דְכָד יִשְׂרָאֵל
מִשְׁתְּדָלֵי בְּאוֹרִיָּתָא מַתְקִים עַלְמָא וְאָפָון קִיִּימִין וּסְמָכִין
קִיִּימִין בְּאָתְרֵיָהוּ בְּקִיּוֹמָא שְׁלִים.

תא חזי, בשעתה דאתער פְּלָגוֹת לִילִיא וּקוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ
הוא עאל לגבתו דען לאשתעשע עם צדיקיא,
כלחו אילגין דבגנתא דען מזמרן ומשבחן קמיה.
הכתיב, (דברי הימים א ט) או ירננו עצי היער מ לפני יי וגו'.
וכרויזא קרי בחל ואמר לכון אמרין קדישין עליוגין,
מאן מגוון דעיל רוחא באודנו למשמע,
ועינוי פקחין למתחמי. ולבייה פתויח למגע, בשעתה
דרוחא דכל רוחין ארים בסומו דבשחתא, ומתרמן נפיק
קלא דקליא, חילין אתברדר לאربع סטרי עלמא.

א חד סליק לסטר חד. ב חד נחית לההוא סטר. ג (תיקונים
עג, לעיל לב ב) חד עיל בין תרין. ד תרין מתערין מתעטרן
בתלת. ח תלת עילוי בחד. ו חד אפיק גובגן. ז שית
מנחון לסטר חד, ושית מנהון נחתי לההוא סטר. ח שית
עלילי בתריסר. ט תריסר מתערין בעשרין ותרין. י שית
כלילן בעשרה. يا עשרה קאים בחד.

ווו לאבון דגיממי שנחתא בחוריהון, לא ידע ולא
מסתכלאן איך יקומו בדין דחוشبן אתקדק, (דף ו'
ב) כד אסתאב גופא, ונשחתא שטיא על אנפי דoirא
דטיהרא, וסלקא ונחתא, ותרען לא מתפתחן, מתגלגן
באבניו בגו קיספיתא. וו לוז מאן יתבע לוז, שלא
יקומו בעדונא דא בגו דוכתי דעפוגי דצדיקיא,

אתפקהון דוכתיהה. את מסרוּן בַּיָּדָא דְּדוֹמָה, נַחֲתִי וְלֹא סַלְקִי. עַלְיָהוּ בְּתִיב, (איוב ז) כֶּלה עָגָן וַיַּלֵּךְ כֹּן יוֹרֵד שָׁאוֹל לֹא יַעֲלֵה.

בְּהַהִיא שָׁעַתָּא אַתְעַר שְׁלַהוּבָא חַד מִסְטָר צָפֹן וּבְטַש בְּאַרְבָּע סְטָרִי עַלְמָא וּנְחִית וּמְטִי בֵּין גַּדְפִּי דְּתִרְנְגּוֹלָא וְאַתְעַר הַהְוָא שְׁלַהוּבָא בֵּיהַ וּקְרִי, וְלִיתְ מַאן דְּאַתְעַר בָּר אַפְוָן זָכָא קְשׁוֹט דְּקִיִּימִי וְאַתְעַרְוּ בְּאָרוּיִתָּא. וּכְדִין קוֹדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא וְכֹל אַפְוָן צְדִיקִיָּא דְּבָגוּ גַּנְתָּא דְּעַדְנוּ צִיִּיתִי לְקַלְיָהּוּן. בָּמָא דְּאָתְ אָמֵר, (שיר השירים ח) הַיּוֹשֵׁבְתָ בְּגַבְיָם חֶבְרִים מִקְשִׁיבִים לְקוֹלֵךְ הַשְׁמִינִי: וַיֹּאמֶר ייְ אֵל אֶבְרָם, מָה בְּתִיב לְעִילָּא (בראשית יא) וַיָּמָת הָרָן עַל פָּנֵי תְּרֵחָ אָבָיו וָגוּ. מַאי אִירִיא הַכָּא, אֵלָא עַד הַהְוָא יוֹמָא לֹא הָוָה בָּר נְשָׁ דְמִית בְּחִיִּי אָבָוי בָּר דָא, וּכְדַ אַתְרְמִי אֶבְרָם לְנֹורָא אַתְקְטִיל הָרָן, וּבְגַיְן דָא נְפֻקָּה מַתְמָן מַאן קְטִיל לֹזָן לְהָרָן, אֵלָא כִּיּוֹן דְרָמוֹ אֶבְרָהָם לְנֹורָא דְכָשְׁדָא, אַתְגָּלִי עַלְיָה קְוֹדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא וְשַׂזְבִּיהָ, וְהָרָן אָחָוי קָאֵי תְמָן.

אָמָרוּ כְּשֶׁדָא בְּגַיְן זְכוֹתִיהָ דְהָרָן אֲשַׁתְזּוּבָ, מִיד נְפַק שְׁלַהוּבָא דְאָשָׁא וְאַזְקִידָה לְהָרָן, הָדָא הוּא דְכִתְבָּה וַיָּמָת הָרָן עַל פָּנֵי פֶּרֶח אָבָיו. וְאֵית דְאָמָרִי זְרֻעָא דְפִרְחָ

ליית אֲשָׁא שָׁלְטָא בֵּיה, אֲבָל בָּרְמִי לְהָרֹן לְנוֹרָא, וְאֵי לֹא
אִתּוֹקֵד בְּדֹעַ בּוֹדָאי דְּלֹא שָׁלְטָא בּוֹרָא בּוֹרָעִיה, מִיד רָמִי
לֵיה לְהָרֹן לְנוֹרָא וְאִתּוֹקֵד וְהָוֶה תְּרֵחָ אֲבוֹי קָאִים תִּמְןֵן הַדָּא
הַוָּא דְּכִתְיבָּ וְיִמְתֵּת הָרֹן עַל פָּנֵי תְּרֵחָ אֲבוֹיו.

בְּהַהְוָא יוֹמָא יַדְעַו כָּל אֻמִּיא וְלִישְׁנִיא דְּלֹא שִׁזְׁבִּיה
לְאַבְרָהָם אֶלָּא קָוִידְשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא דְּאֵינוֹ יְחִידָא
דְּעַלְמָא, וְהָוֶה מִיִּתְינֵן בְּנִיהוּ לְמִשְׁבְּגִיה דְּאַבְרָהָם וְאָמְרִין
לֵיה חַמִּינֵן לְהָ, דְּאַתְּ רְחִיזָן בְּקָוִידְשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא דְּאֵינוֹ
רְבּוֹגִיה דְּעַלְמָא, אָוְלִיפָּן לְבָנָנָא מְאוֹרָחָד דְּאַתְּ יַדְעַ,
וְעַלְיָהוּ אָמַר קָרָא (תְּהִלִּים מז) נְדִיבֵי עָמִים נְאָסְפוּ עִם אֱלֹהִי
אַבְרָהָם).

תָּא חִזֵּי, מָה כִּתְיבָּ וַיַּקְחֵת תְּרֵחָ אֶת אַבְרָהָם בְּנָוּ וְאֶת לוֹט
בְּנָ הָרֹן וְגַוּ. וַיֵּצְאוּ אַתְּמָם מְאוֹרָפְשָׁדִים. וַיֵּצְאוּ אַתְּמָם,
אַתְּוּ מִבְּعֵי לֵיה. דְּהָא כִּתְיבָּ וַיַּקְחֵת תְּרֵחָ וְגַוּ מַאי וַיֵּצְאוּ
אַתְּמָם. אֶלָּא תְּרֵחָ וְלוֹט עִם אַבְרָהָם וְשָׂרָה נְפָקוּ דְּאָפָונֵן הָוָה
עַקְרָא לְמִפְּקָדָמָנוּ אָפָונֵן חִיבְּרִיא, דְּכִיּוֹן דְּחַמָּא תְּרֵחָ
דְּאַבְרָהָם בְּרִיה אֲשַׁתְּזִיב מַגּוֹ נֹרָא, אֲתָה הָדָר לְמַעַבְדָּ
רְעוּתִיה דְּאַבְרָהָם, וּבְגִין כֵּךְ וַיֵּצְאוּ אַתְּמָם תְּרֵחָ וְלוֹט.

וּבְשַׁעַתָּא דְּנְפָקוּ מָה כִּתְיבָּ לְלִכְתָּה אַרְצָה כְּנָעַן. דְּרְעוּתָא
דְּלַהֲוָן הָוָה לְמִיהָה תִּמְןֵן. מִפְּאָן אָוְלִיפְנָא כָּל
מִאֵן דְּאַתְּעַר לְאַתְּדָכָא מִסְּיִיעֵן לֵיה. תָּא חִזֵּי, דְּהָכִי הַוָּא

דכְיוֹן דכְתִיב לְלִכְתָּא אֶרֶץ כְּנָעֵן מֵיד וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל אַבְרָם
לְךָ לְךָ, וְעַד דָאַיהוּ אֲתָעַר בְּקָדְמִיתָא לֹא בְּתִיב לְךָ לְךָ.
תֵא חִזֵּי, מֶלֶת דְלֻעִילָא לֹא אֲתָעַר עַד דָאַתָּעַר לְתֵתָא
בְּקָדְמִיתָא עַל מַה דְתִשְׁרֵי הַהִיא דְלֻעִילָא, וְרוֹזָא
דְמָלָה, נְהֹרָא אָוֹכְמָא לֹא אֲתָאָחִיד בְּנְהֹרָא חִוּרָא עַד
דָאַיהִי אֲתָעַרְתָּא בְּקָדְמִיתָא, כִּיּוֹן דָאַיהִי אֲתָעַרְתָּא
בְּקָדְמִיתָא, מֵיד נְהֹרָא חִוּרָא שְׂרִירִיא עַלְהָה.

וְעַל דָא בְּתִיב (תהלים פג) אֱלֹהִים אֶל דְמִי לְךָ אֶל תְּחִרְשָׁ
וְאֶל תְּשַׁקְטָא אֶל. בְגִין דָלָא יִתְפְּסַק נְהֹרָא חִוּרָא
מַעַלְמָא לְעַלְמִין. וּבָנָן (ישעיה סב) הַמּוֹצִיףִים אֶת יְיָ אֶל דְמִי
לְכֶם. בְגִין לְאֲתָעַרְתָּא לְתֵתָא בְּמַה דִישְׁרֵי אֲתָעַרְתָּא
דְלֻעִילָא. וּבָנָן כִּיּוֹן דָאַתָּעַרְתָּא בְּרַנְשָׁ אֲתָעַרְתָּא בְּקָדְמִיתָא
כְּדַיָּן אֲתָעַרְתָּא דְלֻעִילָא. תֵא חִזֵּי, כִּיּוֹן דכְתִיב
וַיֵּצְאוּ אַתָּם מַאוֹר פְשָׁדִים וְגוֹי מֵיד וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל אַבְרָם
וְגוֹי).

וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל אַבְרָם לְךָ לְךָ, אָמַר רְبִי אַל עֹזֶר לְךָ לְךָ,
לְגַרְמָה לְאַתְקָנָא גַרְמָה, (לאתתקפָא) לְאַתְקָנָא
דָרְגָא דִילָה. לְךָ לְךָ, לִית אֲגַת (ס"א פְדָאי) לִמְיקָם הַכָּא
בֵין חִיִּיבֵין אֲלֵין. וְרוֹזָא דְמָלָה לְךָ לְךָ (דף ע"ח נ"א) דָהָא קְוִידָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא יַהְיֵב לִיה לְאַבְרָהָם רַוְחָא דְחַכְמָתָא, וְתוֹהָ יַדָּע
וּמְצָרָה (צְנָרָה) סְטָרִי דִיִּשְׁוּבִי עַלְמָא, וְאַסְתָּכֵל בָּהוּ וְאַתְקָל
בְּתִיקְלָא וַיַּדְעַ חִילֵין דִי מִמְּבָן עַל סְטָרִי יִשְׁוּבָא.

כֵּד מִטָּא לְגֹזֶן קֹדֶשׁ דָמְצָעִיתָ דִיְשֻׁוּבָא תְּקִיל
בְּתִיקְלָא וְלֹא הָוֶה סְלִיק בְּיִדְיהָ. אֲשָׁגָה לְמַנְדָע חִילָא
דִי מִמְפָא עַלְהָא וְלֹא יְכַל לְאַתְּדַבְּקָא בְּרַעִיתִיהָ, תְּקִיל
כִּמְהָ זָמְנִין וְחַמָּא דְהָא מַתְמָן אַשְׁתִּיל כָּל עַלְמָא, אֲשָׁגָה
וְצָרֵף וְתְקִיל לְמַנְדָע וְחַמָּא דְהָא חִילָא עַלְהָא דַעַלְהָ לִית
לִיה שְׁעוֹרָא עַמִּיק וְסִתְימָן וְלֹא אִיהוּ בְּגָוֹנִי דְסְטָרִי דְרַגִּי
דִיְשֻׁוּבָא.

אֲשָׁגָה וְתְקִיל וַיַּדַּע דְהָא כִּמְהָ דְמַתְהִיא בְּקֹדֶשׁ
אַמְצָעִיתָ דִיְשֻׁוּבָא מִגְיָה אַשְׁתִּיל כָּל עַלְמָא לְכָל
סְטָרוֹי. הֲכִי גַּמְיָן יַדַּע דְהָא חִילָא דְשָׂרֵי עַלְהָמָן נְפָקִין
כָּל שָׁאָר חִילִין דְמַמְנָן עַל כָּל סְטָרִי עַלְמָא, וּכְלָהו בֵּיהֶ
אֲחִידָן. בְּדִין (בראשית יא) וַיַּצְאוּ אַתְּם מִאָוֹר כְּשָׁדִים לְלַכְתָּה
אָרֶץ כְּנָעָן.

עוֹד אֲשָׁגָה וְתְקִיל וְצָרֵף לְמִיקָם עַל בְּרִירָא דְמַלָּה
דְהָהוֹא אַתְּרָה וְלֹא הָוֶה יַדַּע וְלֹא יְכַל לְמִיקָם עַלְהָ
לְאַתְּדַבְּקָא, כִּיּוֹן דְחַמָּא תְּוַקְפָּא דְהָאֵי אַתְּרָה וְלֹא יְכַל
לְמִיקָם עַלְהָמָן מִיד וַיַּבָּאוּ עַד חַרְן וַיִּשְׁבוּ שָׁם.

מַאֲיָ טַעַמָּא דָאַבְּרָהָם. אֲלֹא דְאִיהוּ הָוֶה יַדַּע וְצָרֵף בְּכָל
אֶפְוֹן שְׁלַטְבִּין מִדְבָּרִי עַלְמָא בְּכָל סְטָרוֹ דִיְשֻׁוּבָא,
וְהָוֶה תְּקִיל וְצָרֵף אֶפְוֹן דְשְׁלַטְבִּין בְּסְטָרִי דִיְשֻׁוּבָא מִדְבָּרִי
כְּכַבְּדָא וְמַזְלִיחָן, מַאן אֶפְוֹן תְּקִיפִין אַלְיָן עַל אַלְיָן, וְהָוֶה

תקיל כל ישובי דעלמא (ולא) ותוהה סליק בידוי. כד מטה להאי אתר חמא תקיipo דעמיקין ולא יכול למייקם فيه. כיון דחמא קודשא בריך הוא אתערותא דיליה ותיאובתא דיליה. מיד אתגלי עלייה ואמר לייה לך לך. למנדע לך ולא תקנאגראמה.

מארץ, מהו אסטרה דישובא דהווית מתדק ביה. וממולךך, מהו אחכמה דעת משגה ותקיל חולדה דילך ורגעה ושתה זומנא דאתילידת ביה ובהו פוכבא ובהו מזלא. מבית אביך, שלא תשגה בביתך דאבוק. ואי אית לך שרשא לאצלחא בעלמא מביתך דאבוק, בגין כד לך לך מחייבה דא ומאשგחותך דא.

תא חזי, ההבי הוא, דהא נפקו מאור כshedim והוו בחרון, אמאי יימא לייה לך לך מארץ וממולךך. אלא עקרה דמלתא כמה דאטמר. אל הארץ אשר ארוך. ארוך מה שלא יכולת למייקם עלייה ולא יכולת למנדע חילא דההיא ארעה דאייה עמייק וסתים:

סתרי תורה
וआעשׂה לגוֹי גָדוֹל וגוֹי
וआעשׂה לגוֹי גָדוֹל הא
ברכתא חדא, ואברכה תריין,
ואגדלה שמך תלת, ויהי
ברכה ארבע. ואברכה
מברכיך חמיש, ומכלך אוֹר
שיות. וnbrכו בְּהֵ כל משפחות

וआעשׂה לגוֹי גָדוֹל וגוֹי
וआעשׂה, בגין
דכתיב לך לך. ואברכה,
בגין דכתיב מארץ.
ואגדלה שמך, בגין דכתיב
וממולךך. ויהי ברכה,
בגין דכתיב ובבית אביך.

הָאָדָמָה הִא שְׁבַע. כִּיּוֹן
 דָּאַתְּבָרְכוּ בְּאַלְין שְׁבַע
 בְּרַכָּאָן, מֵהַ כתִּיב וַיְלַךְ אֶבְרָם
 כַּאֲשֶׁר דָּבָר אֱלֹהִים יְיָ לְנַחֲתָא
 לְהָאִי עַלְמָא כִּמֵּה דָּאַתְּפָקְדָא.
 מִיד וַיְלַךְ אָתוֹ לֹוט. דָּא אִידָּה
 נְחַשָּׁה דָּאַתְּלָטְיא וְאַתְּלָטְיא
 עַלְמָא בְּגִינִּיה דָאִידָּה קָאִים
 לְפִתְחָה? אַסְטָה? גּוֹפָא, וְלֹא
 תְּפֻעוֹל נְשִׂמְתָּא פּוֹלְחָנָא
 דָּאַתְּפָקְדָה עַד דִּיעַבְרוֹן עַלְהָה
 בְּהָאִי עַלְמָא יְיָג שְׁנִין, דָהָא
 מְתִירִיסְר שְׁנִין וְלַעֲילָא
 נְשִׂמְתָּא אַתְּעָרָת לְמַפְלָח
 פּוֹלְחָנָא דָּאַתְּפָקְדָת הָזָא הוּא
 דְּכַתִּיב.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר וְאַעֲשֵׂה
 לְגֹוי גָּדוֹל מִסְטְּרָא
 דִּימִינָא. וְאַבְרָכָה מִסְטְּרָא
 דְּשִׁמְאָלָה וְאַגְּדָלָה שְׁמֶךָ
 מִסְטְּרָא דְּאַמְצָעִיתָא. וְתִיָּה
 בְּרַכָּה מִסְטְּרָא דְּאַרְעָא
 דִּישְׁרָאֵל. הָא הָכָא בְּרַסְיָא
 דְּאַרְבָּע סְמִכִּין דְּכַלְהָו בְּלִילָן
 בִּיה בְּאַבְרָהָם, מַכְאָן
 וְלַהֲלָה בְּרָכָאן לְאַחֲרִינִי
 דְּמַתְּזָנִי מַהֲכָא דְּכַתִּיב
 וְאַבְרָכָה מִבְּרָכִיךְ (ד"ג עח ע"ב)
 וּמְקַלְּךְ אָאוֹר וּגְבָרְכוּ בְּךָ
 פָּל מִשְׁפָחוֹת הָאָדָמָה.

רַבִּי אַלְעָזָר הָוּה יִתְּבָרְכוּ קְמִיה דָרְבִּי שְׁמַעוֹן אָבוֹי, וְהָוִי
 עַמִּיה רַבִּי יְהוֹדָה וְרַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי חִזְקִיָּה. אָמַר לֵיה
 רַבִּי אַלְעָזָר לְרַבִּי שְׁמַעוֹן אָבוֹי, הָאִי דְּכַתִּיב לְךָ לְךָ
 מְאַרְצָךְ וּמְמֹלֵדְתָּךְ, כִּיּוֹן דְּכַלְהָו נְפָקוּ לְמַהָּה, אַמְאִי לֹא
 אָתְּמָר לֵיה דְּכַלְהָו יִפְקֹ�ן. דָהָא אָף עַל גַּב דְּתַרְחָ הָוּה פְּלָח
 לְעַבּוֹדָה זָרָה. כִּיּוֹן דָּאַתְּעָרָבָא אַתְּעָרָבָא טָב לְמַיְפָק בְּהַדִּיחָה
 דְּאַבְרָהָם, וְחַמִּינָן דְּקֹודְשָׁא בָּרִיךְ הוּא אַתְּרָעִי בְּתִיוּבָתָא
 דְּחִיּוּבָיא וּשְׁרָא לְמַיְפָק אַמְאִי לֹא כִּתְיב לְכָוֹ לְכָם, אַמְאִי
 לְאַבְרָהָם בְּלַחְזֹדָיו לְךָ לְךָ.

אמר ליה רבי שמעון, اي תימא דעתך כద נפק מאור כשדים בגין לאחדרא בתשובה הו, לאו הכי. אלא כד נפק לאשתובא נפק, דהו כלחו בני ארעה בעאון למקטליה. פיוון דחוינ דاشתויב אברהם הו אמר לייה לתרח, אנת הינו דתוית מטעי לנו באליין פסילין, ומגו דחלא דלהון נפק תרת, פיוון דמطا לחן לא נפק מתמן לבותר, דכתיב וילך אברהם פאשר דבר אליו יי' וילך אותו לוט, ואילו תרח לא כתיב (ביה וילך, אלא ויצא).

פתח ואמר (איוב לא) וימנע מרשעים אורם וירוץ רמה תשבר. האי קרא אוקמה, אבל וימנע מרשעים אורם, דא גמרוד ובני דרייה דנפק אברהם מנויו דהוה אורם. וירוץ רמה תשבר, דא גמרוד.

דבר אחר וימנע מרשעים אורם, דא תרח ובני ביתיה. אורם, דא אברהם. האור לא כתיב אלא אורם דהוה עמהון. וירוץ רמה תשבר, דא גמרוד דהוה מטעי אבתדריה כל בני עלמא, ובгинן כה כתיב לך לך. בגין לאנתרא לך ולכל אפונ דיפקון מינך מפאנ וללה לאה.

תו פתח ואמר, (איוב לו) ועתה לא ראו אור בהיר הוא בשהקים ורוח עברה ותטהרם. ועתה לא ראו אור, אימתי, בשעתא דאמר קודשא בריך הוא לאברהם לך לך מארץ וממולכתך ומabit אביך. בהיר הוא בשחקים. דבעא קודשא בריך הוא לאדבא ליה לאברהם בהויא

אור דלעילא ולאנחרא תפין. ורוחן עברה ותתרם. דהא
לבדת רבו בתויבתא פרה וכל בני ביתיה (נ"א וכל בני מאתיה).
בני ביתיה (נ"א בני מאתיה) דכתיב ואת הנפש אשר עשו
בחורן. תורה, דכתיב אתה תא אל אבותיך בשלום וגוי.
וילך אברהם באשר דבר אליו יי'. אמר רבי
אלעזר תא חוו, דהא לא
כתיב ויצא אברהם באשר דבר אליו יי'. אלא וילך.
כמא דעת אמר לך לך?
זהא יציאה בקדמיתה עבדו
דכתיב ויצאו אתם מארור
פשדים ללבת ארצה כגען,
והשתא כתיב וילך ולא
כתיב ויצא.

וכדין אתחיזאת נשמתא בהאי
עלמא. דאייה אחיא מחייב
שנים דאנון ת"ק פרסי
דאילנא דחיי. ושבעים שנה
דא יהו ההוא אילנא מחייב
דא יהו שביעאה לדרגין
ושבעין שנה אתקרי. כדין
נפקת מההוא זהה דנחש
ועאלת בפילחנא קדישא הדא
הוא דכתיב בצאתו מתרן ימ
ע' שנה לא ספורות חיים מההוא ארבע
סרי מההוא רוגזא ותוקפא
זההוא (שטע) נחש דהוה אסטי
לייה עד השטא לגופא ושלטה
עלוי.

באילנא שלטה ערלה תלת
שנים. בבר נש תלת סרי שניין
דאקוון שני ערלה, כיון
דאעברו על גופא אנון שניין

וילך אברהם באשר דבר אליו יי'. אמר רבי
אלעזר תא חוו, דהא לא
כתיב ויצא אברהם באשר דבר אליו יי'. אלא וילך.
כמא דעת אמר לך לך?
זהא יציאה בקדמיתה עבדו
דכתיב ויצאו אתם מארור
פשדים ללבת ארצה כגען,
והשתא כתיב וילך ולא
כתיב ויצא.

באשר דבר אליו יי'.
דابتיה ליה בכליה
הבטחות. וילך אותו לוט,
דאתחבר עמיה בגין למייף
מעובדי, ועם כל דא לא
אוליף כולי הא. אמר רבי
אלעזר זכאי אנון צדיקייה

וְאֶת עֲבֹרָת (ד"א וְאֶת עֲרָתָה) נִשְׁמַתָּא לְמַפְלָה פּוֹלְחָנָא קְדִישָׁא, פְּקִידָת לְגֻפָא לְרַעֲוֹתָא טָבָא, לְכַפּוֹף לְהַהְוָא נְחַשׁ דָהָא לֹא יִכְיל לְשַׁלְטָה כִּמָה דָהְיוֹי, דְכַתִּיב וַיַּקְח אֶבְרָם אֶת שְׂרֵי אַשְׁתּוֹ וְגֹרו' (אֶבְרָם דָא יָאת שְׂרֵי דָא ה). י' דָא נִשְׁמַתָּא לְנִשְׁמַתָּא וְהָוָא זִבְרָה. ה' דָא נִשְׁמַתָּא דְנוֹקְבָא. דָא גֻפָא, דָאֵיהִ לְגֻבִי נִשְׁמַתָּא כְנוֹקְבָא לְגֻבִי דְכוֹרָא. וְאֶת לוֹט בָן אָחִיו דָא (יעַצְרָה רַעַשׁ נְחַשׁ דָלָא אַעֲדִי כָל כֶּפֶת מִן גֻפָא, בָגִין דְבָקּוֹתָא דְגֻפָא לֹא אַעֲדִי כָל כֶּפֶת (וּמְנָא הָהָוָא) מְגִנָה, אָבָל אֶת עֲרוֹתָה דְנִשְׁמַתָּא אָלְקִי לִיהְיָה תְדִיר וְאַתְרִי בֵיהְ וְאָוֹכָה לִיהְ וְכַפִּיפְתִּיל לִיהְ עַל כְּרִחִיה וְלֹא יִכְיל לְשַׁלְטָה).

וְאֶת כָל רְכּוּשָׁם אֲשֶׁר רְכַשְׂוָא אַלְיָן עַוְּבָדִין טְבִינָה דְעַבְדִּיךְ בָר נְשׁ בְּהָאֵי עַלְמָא בְאֶת עֲרוֹתָה דְנִשְׁמַתָּא. וְאֶת הַנְּפָשָׁה אֲשֶׁר עָשָׂה בְּחִרְון, הָהָוָא נְפָשָׁה דְהָוָת בְּקָדְמִיתָא בְדָבְקּוֹתָא בְּחַבְרוֹתָא דְהָהָיא עַרְלָה בְהָדִי גֻפָא וְאַתְקִין לְהָלְבָתָר, דָהָא לְבָתָר דְתִלְיסָר שְׁנִין וְלְעַלְלָא

דְאֹלְפִי אַרְחוֹי דְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְגִין לְמִיחָךְ בְהָהו וְלְדַחְלָא מִגְיָה מִהָהוּא יוֹמָא דְדִינָא הַזְמִין בְרָבָשׁ לְמִיחָב דִינָא וְחוֹשְׁבָנָא לְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

פָתָח וְאָמֵר, (אייב ל') בַּיַּד כָל אָדָם יִחְתּוֹם לְדַעַת כָל אָנָשִׁי מַעֲשָׂהוּ הָאֵי קָרָא אַוְקָמוֹה. אָבָל (ד"ג עט נ"א) תָא חִזְיָה בְהָהָוָא יוֹמָא דְאַשְׁלִימָו יוֹמָויִי דְבָר נְשׁ לְאַפְקָא מְעַלְמָא, הָהָוָא יוֹמָא דְגֻפָא אָתָבָר וּנְפָשָׁא בְעֵיא לְאַתְפְּרָשָׁא מִגְיָה, כְּדִין אֲתִיְהִיבָר רְשָׂוָא לְבָר נְשׁ לְמִחְמִי מָה דָלָא הָוָה לִיהְ רְשָׂוָא לְמִחְמִי בְּזָמָנָא דְגֻפָא שְׁלַטָּא וְקָאִים עַל בּוֹרִיָה. וּכְדִין קִיִּימִי עַלְיהָ תָלַת שְׁלִיחָן וְחַשְׁבִּי יוֹמָויִי וְחוֹבּוֹי וְכָל מָה דְעַבְדָבָהָא

דָּנְשַׁמֶּתָּא אֲתַעַרְתָּ לְאַתְקָנָא
לְגֹפָא, תְּרוּוֹיִיהוּ מַתְקָנִין
לְהַהְוָא נֶפֶשׁ דַּמְשַׁתְּחָפָא
בְּתוֹקָפָא דַּנְחָשׁ וְתַאֲוֹבָתָה
בִּישָׁא הַדָּא הוּא דְכִתְבָּה וְאֵת
הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשָׂו בְּחַרְזָן. וְעַם
כָּל דָא נְשַׁמֶּתָּא אֲתַקְיָפָת בֵּיהֶ
בְּהַהְוָא נְחַשׁ לְתַבְּרָא לִיהֶ
בְּתוֹקָפָא בְּשֻׁבְּבוֹדָא דְתַשְׁוּבָה
(נ"א בְּשֻׁבְּבוֹדָא דָאוּרִיתָא, וְאַמְשִׁיךְ לִיהֶ
לְגַבְּיָה בְּתֵי כְּנָסִיוֹת וּבְתֵי מִדְרָשׁוֹת בְּגִינַן דָלָא
יַתְגַּבֵּר עַל רֹוחָה כְּרַבְּקַדְמִיתָא) הַדָּא
הָוּא דְכִתְבָּה וְיַעֲבָר (הַמְתֻוב בְּדָף
פ', אַחֲרַ הַגְּלִילִין שׁוֹרָה ט"ז) (עד כָּאן סָתָרִי
תּוֹרָה)

**בְּהָאִי עַלְמָא בְּגֹפָא וְרוֹחָא הַכִּי בְּמַי יְהִיב חַוְשָׁבָנָא בְּגֹפָא
וְרוֹחָא עַד לֹא יַפּוֹק מַעַלְמָא.**

תָא חִזֵּי, כִּמֵה דְחִיִּיבָא אַקְשִׁי קָדָל בְּהָאִי עַלְמָא הַכִּי
נִמֵּי אָפָלוּ בְשֻׁעַטָא דְבָעֵי לְנֶפֶקָא מְהָאִי עַלְמָא
אַקְשִׁי קָדָל. בְגִינַן כֵּךְ זִכְאָה הָוּא בְרֵבָשׁ דִילִיפָבְהָאִי
עַלְמָא אַרְחוֹי דְקוֹדְשָׁא בְרִיךְ הָוּא בְגִינַן לְמִיחָךְ בְהָגָה.
וְחִיּוֹבָא אַף עַל גַב דְאַסְתָּפָל בְהַבְּגִי (נ"א דְאַשְׁתָּדֵל בְהַבְּגִי) צְדִיקִיָּא
אַקְשִׁי קָדָל וְלֹא בְעֵי לְמִילָף. וּבְגִינַן כֵּךְ אִיתְ לִיהֶ לְצְדִיקָה
לְמַתְקָקָפָבְהָא וְאַף עַל גַב דְחִיּוֹבָא אַקְשִׁי קָדָל הָוּא לֹא
יַשְׁבּוֹק לִיהֶ וְאִיתְ לִיהֶ לְאַתְקָפָא בְיִדְיהָ וְלֹא יַשְׁבּוֹק לִיהֶ,
דָאִי יַשְׁבּוֹק לִיהֶ יְהָךְ וְיַחֲרִיב עַלְמָא.

עַלְמָא, וְהָוּא אָוְדי עַל פָּלָא
בְפּוּמִיָּה, וְלֹבְתָר הָוּא חַתִּים
עַלְיָה בְיִדְיהָ, הַדָּא הָוּא
דְכִתְבָּבָ בְיִדְכָּל אָדָם יְחִתּוּם,
וּבְיִדְיהָ בְּלָהָו חַתִּימָן לְמִידָן
לִיהֶ (בְּהַחֲווֹא ד"א בְּהָאִי) עַלְמָא
עַל קְדָמָאי וְעַל בְּתַרְאִי עַל
חַדְתִּי וְעַל עַתִּיקִי לֹא אַתְגָּשֵׁי
חַד מְגִינִּיהֶוּ, הַדָּא הָוּא דְכִתְבָּבָ
לְדִעָת כָּל אָנָשִׁי מַעֲשָׂהָוּ
וּכָל אָפָון עוֹבְדִין דְעַבְדָּבָ

**בְּהָאִי עַלְמָא בְּגֹפָא וְרוֹחָא הַכִּי בְּמַי יְהִיב חַוְשָׁבָנָא בְּגֹפָא
וְרוֹחָא עַד לֹא יַפּוֹק מַעַלְמָא.**

תא ח'ז'י, מִן אַלְיָשָׁע דְּדַחָה לְגַחָזִי. וְכֹן בְּאֶבְרָהָם כֵּל זָמָנָא
דְּהַתָּה לֹוט בְּהַדִּיה לֹא אִתְחַבֵּר בְּהַדִּי רְשִׁיעִיא, כִּיוֹן
דְּאִתְפְּרֵשׁ מִגְּבִיה מַה כְּתִיב וַיְבַחֲרَ לוֹ לֹוט אֶת כֵּל כְּפָר
הַיְרָקָן, וּכְתִיב וַיַּאֲהַל עַד סְדוּם. מַה כְּתִיב בְּתִירִיה וְאַנְשֵׁי
סְדוּם רְעִים וְחַטָּאִים לִיִּי מָאָד.

אמָר רַבִּי אָבָא הָאִי דָּאָמְרָת וַיַּלְךְ אֶבְרָם וְלֹא כְּתִיב
וַיֵּצֵא אֶבְרָם שְׁפִיר הַנֵּא. אָבָל סֻפָּא דַּקְרָא מַה
כְּתִיב בְּצַאתוֹ מְחַרְן. אָמָר רַבִּי אַלְעֹזֶר מְחַרְן כְּתִיב וְהַיָּא
יִצְיָא מִאָרֶץ מוֹלַדְתָּו הוּת בְּקָדְמִיתָא:

וַיַּקְחַ אֶבְרָם אֶת שְׂרֵי אַשְׁתָּו. מַהוּ וַיַּקְחַ, אֶלָּא אַמְשִׁיךְ
לְה בְּמַלְיִי מִעָלִיתָא, בְּגַין דְּלִית לִיה רְשָׁוֹ לְבָרְגָּשׁ
לְאַפְקָא אַפְתִּיה לְמִיהָה בְּאֶרְעָא אַחֲרָא בְּלֹא רְעוֹתָא
דִּילָה. וְכֹן הוּא אָוֵר (בְּמִדְבָּר) קָח אֶת אַחֲרָן (בְּמִדְבָּר ג') קָח אֶת
הַלְוִיִּם. וּבְגַין כֵּה וַיַּקְחַ אֶבְרָם מִשְׁיךְ לְה בְּמַלְיִין וְאוֹדֵעַ לְה
אַרְתִּיהָוּן דָּאָפָון בְּגַי דָּרָא כִּמָּה בִּישָׁוֹן. וּבְגַין כֵּה וַיַּקְחַ
אֶבְרָם אֶת שְׂרֵי אַשְׁתָּו.

וְאֵת לֹוט בֶּן אָחִיו. מַה חִמָּא אֶבְרָהָם לְדִבְקָא עִמָּה לֹוט,
אֶלָּא בְּגַין דְּצִפָּה בְּרוּחַ הַקָּדָשׁ דְּזָמִינָה לְמִיפָּק מִגְּבִיה
דָּוד. וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשָׂו בְּחַרְן. אֶלְין גְּרִים וְגִיּוֹרֹת
דְּאַתְקִינוּ בְּפִשְׁיָהוּ, אֶבְרָהָם מִגְּיִיר גּוֹבְּרִין וְשָׁרָה מִגְּיִירָת
נְשִׁין וּמַעַלָּה עַלְיהָוּ כְּאֹלוּ עַבְדוּ לְהָוָן.

אמר רבי אבא אֵי הַכִּי כִּמָּה בְּנֵי נְשָׂא הָוֶה, אֵי תִּמְאֵן
דְּכַלְהוּ אֹזְלוּ עַמִּיה. אמר רבי אלעזר אין. (ובגין כלחו
ד"א וBgyn כה כלחו) בְּנֵי נְשָׂא דְּהָוּ אֹזְלֵין עַמִּיה כָּלָהוּ
אֲקָרְנוּ (ד"ג עט ע"ב) עִם אֱלֹהִי אֶבְרָהָם. וְהָוָה מַעֲבָר בְּאֶרְעָא
וְלֹא הָוָה דְּחִיל דְּכַתִּיב וַיַּעֲבֵר אֶבְרָם בָּאָרֶץ.

אמר ליה רבי אבא אֵי הָוָה כַּתִּיב וַהֲנִפְשָׁה אֲשֶׁר עָשָׂו
בְּחַרְן הָוָה אִמְינָא הַכִּי, אֶלָּא וְאֵת הַגְּפֵשׁ כַּתִּיב, אֶת
לְאַסְגָּה זִכְוָתָא דְּכַלְהוּ בְּפִשְׁאָן דְּהָוּ אֹזְלֵי עַמִּיה, דְּכָל
מְאָן דְּמַזְכָּה לְאַחֲרָא הַהִיא זִכְוָתָא תָּלֵיא בֵּיה וְלֹא אָעֵדִי
מְגִיהָ, מְגַלֵּן דְּכַתִּיב וְאֵת הַגְּפֵשׁ אֲשֶׁר עָשָׂו בְּחַרְן, זִכְוָתָא
דְּאָפִין נְפֵשָׁן הָוָה אֹזְלֵי עַמִּיה דְּאֶבְרָהָם. לך לך.

אמר רבי שמעון מַאי טֻמָּא דְּגָלוּיָא קְדֻמָּה דְּאַתְגָּלִי
קוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הוּא עַלְיהָ דְּאֶבְרָהָם פָּתָח בְּלֹד לך,
דְּהָא עַד הַכָּא לֹא מַלְיל עַמִּיה קוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הוּא, מַאי
טֻמָּא פָּתָח לך לך. אֶלָּא הָא קָאָמָרָא דְּרָמָז בְּחִישְׁבָּגִיה
מַהְהָא לְמַהְהָא לְמַהְהָא שְׁבִין אַתִּילִיד לֵיהֶ בר.

אבל תא חוו, בֶּל מָה דְּעַבֵּיד קוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הוּא בְּאֶרְעָא
כְּלֹא רֹא דְּחַכְמַתָּא אֵיהּ, בְּגִין דְּאֶבְרָהָם לֹא הָוָה
דְּבִיק בֵּיה בְּקוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הוּא פְּדִין כְּדָקָא חִוִּי, אמר ליה
לך לך, וְדָא רָמָז לְהַהִיא אֶתְר דְּבָעִי לְאַתְקָרְבָּא בְּהַדִּיחָה
דְּקוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הוּא, וְאֵיה דְּרָגָא קְדֻמָּה לְאַעֲלָא
לְקוֹדֵשׁ אֶבְרִיךְ הוּא, בְּגִין כֵּה לך לך.

וְהִא דָרְגָא לֹא יָכַל אֶבְרָהָם לְאַתְּחַדָא בֵיהֱ עד דִיְיעֹול
לְאַרְעָא דְתִמְןִין יְקַבֵּל לֵיהֱ לְהַהּוֹא דָרְגָא, פְגֻוּנָא
דָא פְתִיב, (שׁמוֹאַל בְבָ) וַיְשַׁאֲלֵ דָוד בַּיִת לְאַמְרֵ הַאֲעַלָה בְאַחַת
מִעַרְיִי יְהוּדָה וַיֹּאמֶר יְיָ עַלָה וַיֹּאמֶר אֲנָה אֲעַלָה וַיֹּאמֶר
חַבְרוֹנָה. וְכִי פִיּוֹן דְמִית שָׁאָיל וּמִלְכֹוֹתָא אַתְּחַזֵי לְדָוד
אַמְמָא לֹא קַבֵּיל מִלְכֹוֹתָא מִיד עַל כָל יִשְׂרָאֵל.

אַלְאָ פָלָא רֹזָא דְחַכְמָתָא אִיהֵן, בְגִינַן דָדוֹד לִית לֵיהֱ
לְקַבֵּיל אַמְלָכָתָא אַלְאָ עַד דִיְתְּחַבֵּר בְאַבָּהוֹן דְאַנוֹן
בְחַבְרוֹן וּכְדִין בְהּוּ יְקַבֵּיל מִלְכֹוֹתָא. וּעַל דָא אַתְּעַבֵּב תִמְןִין
שְׁבַע שְׁנַיִן בְגִינַן דִיְקַבֵּיל מִלְכֹוֹתָא כְדָקָא יָאוֹת וּכְלָא בְרֹזָא
דְחַכְמָתָא וּבְגִינַן דִיְתְּקַוֵן מִלְכֹוֹתָיהָ. פְגֻוּנָא דָא אֶבְרָהָם לֹא
עַל בְקִיּוֹמָא דְקוֹדֵשָא בְרִיךְ הוּא עַד דָעַל לְאַרְעָא.

חַמְיִי מָה פְתִיב וַיַּעֲבֵר אֶבְרָם בְאַרְצָן. וַיַּעֲבֵר וַיַּלְךְ מִבְעֵי
לֵיהֱ, אַלְאָ הַכָּא הוּא רַמֵּז שָׁמָא קְדִישָא דְאַתְּחַתִים
בֵיהֱ עַלְמָא בְעַב אַתוֹן גְלִיפָן דְכַלְהָו בְשָׁמָא דָא. פְתִיב
הַכָּא וַיַּעֲבֵר וּכְתִיב הַתָּם (שׁמוֹת ל') וַיַּעֲבֵר יְיָ עַל פְנֵיו וַיַּקְרָא:

סתורי תורה

(ע"ט ע"ב מקב"ה עד ויעבר הרא גליון)
קוֹדֵשָא בְרִיךְ הוּא רַמֵּז
חַכְמָתָא עַלָה בְאֶבְרָהָם
וּבְיצַחַק, אֶבְרָהָם דָא נְשַׁמְתָא
לְנְשַׁמְתָא וְאֵיהֵי (ס"א אָב וּרְם),
נְשַׁמְמָה דָא הִיא שְׁרָה. לוֹט דָא

בְסֶפֶר אֶהָרֶן יְיָסָא סְבָא
פְתִיב הַכָּא וַיַּעֲבֵר
אֶבְרָם בְאַרְצָן וּכְתִיב הַתָּם
(שׁמוֹת לג') אָנָי אַעֲבֵיר כָל טוֹבִי.
וְהִוא רַמֵּז לְקַדּוֹשָה דְאַרְעָא
דְאַתִי מִאָתָר עַלָה כְדָקָא

הוא נחיש ובת זוגיה דההוא סמאל. רוי' קדישא דא יצחק. נפש קדישא דא רבקה. יציר הרע דא רוח הבמה, ועל דא אמר שלמה בחכמתיה (קהלת ג) מי יודע רוח בני האדם העולה היא וגו' נפש הבתים דא נפש מسطרא ذיכר הרע.

ועל דא אמרו (נ"א דההוא) דאיי נשmeta לנשmeta אתערא לגברא ביראה ובכחמ'תא, נשmeta אתערא לאיניש בינה, הדא הוא דכתיב, (איוב כה) ויאמר לאדם הן יראת יי' היא חכמה וגו'. נשמ'תא אתערי בתשוב'יה ואתקורי בינה ואكري שער'יה. ואתקורי בינה ואكري שער'יה. ורוי' הוּא הקויל ואתקורי דעת ואתערי לאיניש די סליק קליה באוריתא, ואתקורי תורה שבכתב, ונפש השכלית אתער מניה עובדין טבין. ובדוגמא דא ברא גופ מאבע יסודות אש ורוח ועפר ומים בגונא דהוא נשmeta לנשmeta נשמה ורוח ונפש. מים דא דבר הדא הוא

חזי. עד מקום שם עד אילון מורה. מسطרא דא (ד"א ל"ג דלתתא). לسطרא דא כדקא חוו. והפנען או בארץ. הא אמר דעד בדין שלטא חוויא בישא דאטלטיא ואית' לווטין על עלמא דכתיב, (בראשית ט) אדור בען עבד עבדים יהיה לאחיו וכתיב, (בראשית נ) אדור אתה מפל הבמה וגו'. ותמן אתקורי אברם לגבי קודשא בריך הוא. מה כתיב וירא יי' אל אברהם הכא אתגלי ליה מה שלא היה ידע ההוא חילא עמייקא לשلتא על ארעה. ובгинז בך וירא מה (דף נ"א) דתוה מתכסי מגיה.

ובדין ייבנו שם מזבח ליי הנראה אליו, כיון אמר ליי מה הנרא אליו.

מים מתייקי דקדושה, ואית מים המאררים דאנון יצר הרע. אית אָשָׁא קדישא נוקבא ואית אָשָׁא נוכראה אש זרה, ועל דא כתיב ואל יבא בכל עת אל הקדש, דאייה נוקבתא מון יצר הרע. רוח קדישא איהו דבר. אית רוח מסאבא דא יצר הרע שפאמר (ישעה י) כי מישרש נחש יצא צפע. אית עפר קדישא ואית עפר מסאבא. ועל דא נשמה דאייה תשובייה אתקיפה ביה בההוא נחש למברא ליה בשעבודא דתשובה ואמשיך ליה לביי כנסיות ולבתי מדירות, ואנון ארבע יסודי מתרפיטין לכיב אתווןacha"ע בומ"ף גיכ"ק דטלנית זשר"ץ. עד באן גליון):

ויעבר אברהם בארץ עד מקום שכם. דא בי כנישטה אחר דידיירא דשכינתא תפוץ כמה דעת אמר, (בראשית מה) ואני נתתי לך שיכם אחד, דא שכינתא דאתחו ליה הויאל ואתקרו צדיק, דהא צדק לא

אל לא הכא אתגלי ליה והוא דרגא דשלטא על ארעה ועל ביה ואתקאים ביה: ויעתק משם הירה. מתמן ידע הר יי. וכלהו דרגין דנטיעין בהאי אחר. וית אהלה בה"א כתיב. פריש פרישו וקביל מלכו שמיא בכלהו דרגין דאיתין ביה. וכדין ידע קודשא בריך הוא שליט על כלא. וכדין בנה מזבח. ותרין מדבחן הו, בגין דהכא אתגלי ליה דהא קודשא בריך הוא שליט על כלא יידע חכמה עלאה, מה דלא תהו ידע מקדמת דנא. ובנה תרין מדבחן חד לדרגא דאתגלא וחד לדרגא דאתפסיא. תא חז, דהכוי תה בקדמיתא כתיב ויין שם

דִּיוֹרָה אֶלָּא בְּהַדִּי צְדִיק, וְזֶה
הוּא עַד מָקוֹם שֶׁכֶם. עַד אַלְוֹן
מֹרֶה אֶלָּו בְּתֵי מִדְרָשׁוֹת
דָּאוֹלְפִין וּמוֹרִים תִּמְנוּ תּוֹרָה
בְּרַבִּים.

וְהַכְּנָעַנִי אֹז בָּאָרֶץ. כִּדְין
אֲתַבְּסָם וְאַתְּחַקֵּן יִצְרָא הַרְעָ
בְּגֻפָּא בָּעֵל כְּרִחִיה. דָּסְגִּיאָן
שְׁמַחַן אֵית לִיה, וּבְגִינִּי כֵּה
(אַתְּהָדָר) אַדְפֵר בְּשְׁמַחַן סְגִיאָן.
אֹז בָּאָרֶץ וְדָאי וְאַחֲפְפִיא
בָּהָאֵי, בָּגִין דִּכְדִּין אִיהוּ גֻפָּא
בְּזַמְנָא דָלָא אֲתַעֲבָר מְנִיה
הַהְוָא נְחַשׁ כָּל כֵּה, בָּגִין
דְּבָקּוֹתָא דְּגֻפָּא כִּדְין הַכְּנָעַנִי
אֹז בָּאָרֶץ, אַפְּמַי אַקְרֵי כְּנָעַנִי,
דָּאַסְחָר גֻפָּא לְדִינֵין בִּישָׁן.
וּנְשַׁמְתָּא קִיְמָא בָּהָאֵי עַלְמָא
(לְאַתְּחַקֵּנָא אוֹרְחוֹי דְּגֻפָּא) כְּדָקָא
יָאֹות בָּגִין לְמַזְכֵּי בָּה, לְבַתָּר
כֵּד נְפַקֵּת מְהָאֵי עַלְמָא אֵי
זָכָאת סְלָקָא לְאַתָּה דְּנְפַקֵּת
מִתְמַנוּ דְּכַתִּיב אֶל מָקוֹם הַמּוֹבֵח
אֲשֶׁר עָשָׂה שֵׁם בְּרָאשׁוֹנָה
וְכַתִּיב אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיָה
שֵׁם אֲהַלָּה בְּתִחְלָה. אֲהַלָּה
בָּהָא.

וְהַשְׁתָּא אִיהֵי קִיְמָא בֵּין

מִזְבֵּחַ לְיִי הַגְּרָא אַלְיוֹ וְגוֹ'.
וְלֹבֶתֶר כַּתִּיב וַיְבִן שֵׁם מִזְבֵּחַ
לְיִי סְתִּים וְלֹא כַּתִּיב הַגְּרָא
אַלְיוֹ. וְכֹלָא רְזָא דְּחַכְמַתָּא
אַיָּהוּ. וְכִדְין אֲתַעַטָּר אַבְרָהָם
מִדְרָגָא לְדִרְגָּא עַד דְּסָלִיק
לְדִרְגִּיהָ הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב
וַיְסַע אַבְרָם הַלּוֹד וְגַסּוּ
הַנְּגַבָּה. דָא דְּרוּם דְּהָוָא
חַוְלָקִיהָ דְּאַבְרָהָם. הַלּוֹד
וְגַסּוּ דִּרְגָּא בְּתַר דִּרְגָּא עַד
דְּסָלִיק לְדִרְוּם וְתִמְןָ אֲתַקְשָׁר
כְּדָקָא יָאֹות וְסַלִּיק לְדִרְגִּיהָ
דְּדִרְוּם. כִּיּוֹן דְּאֲתַעַטָּר
אַבְרָהָם בְּדִרְגּוֹי בְּאַרְעָא
קִדְיִשָּׁא וְעַל (בְּאַרְעָא) בְּדִרְגָּא
קִדְיִשָּׁא, כִּדְין מָה כַּתִּיב וְיִהְיֶ
רָעָב בָּאָרֶץ. דָלָא הוּא יִדְעַי
יִדְעָה לְקַרְבָּא לְגַבִּי
דְּקִוְדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא:
וְיִהְיֶ רָעָב בָּאָרֶץ, דְּעַד כְּעַן
לֹא הוּה חִילָא דָעַל אַרְעָא

לסלקא לעילא ובין לנחתא לחתטא. (דכתיב) בין בית אל ובין העז. איזכאת סלקא אל מקום המזבח, אשר עשה שם וגו'. מאן עשה ומאן מזבח. אלא אשר עשה שם, דא קודשא בריה הוא. דאייז עבד תפון דאי מזבח ואתקין לה על תריסר אבניו למספר שבטי בני יעקב אשר היה דבר יי' אליו אמר ישראל ייה שמה ודא.

ומזבח דא עשה שם בראשונה כד אתרבי עלמא עלאה (עלאה) טמירה לכל עליין, ומיכאל כהנא רבא קאים ומקריב עלה קרבניין דנסמתין, כיון (דף פ ע"ב) דנסמתא סלקא תפון מה כתיב ויקרא שם אברהם בשם יי', נשמתא קראי תפון ואצരיא בכרורא דחוי.

וכל דא, איזכאה בהאי עלמא לאתקנא גופה כדי לאות ולאכפיה (ולאסתפיא) תוקפה דההוא לטיא, עד דאתפרשא מנינה מה כתיב, ויהי ריב בין רועי מקנה אברהם ובין רועי מקנה לוט (דא יציר הרע), דבכל يومא ויוםא בהאי עלמא, אונז סייען ומנהיגי דנסמתא, ואונז סייען ומנהיגין דיציר הרע, אונז בקטרוגא מקטרגין אלין באליין, וכל שייפין בגופה בצערא בגיןיה בין נשמתא וההוא נחש דקה מגיחין קרבא בכל יומא.

יהיב תוקפה ומזוגא על ארעה, בגין דעת לא אתקדשת (נ"א אתתקנתה) ולא קיימא בקיימה. כיון התחמא אברהם דהא ההוא חילא דMEMORY על ארעה לא יהיב תוקפה וחילא קדיישא בדקחו, בדין וירד אברהם מצרים להגור שם. מנא ידע אברהם, דכתיב לזרע נתתי את הארץ הזאת. בדין ידע אברהם דהא ארעה לא אתתקנא בתקונא קדיישא אלא בדרגיין (ידיש) קדיישין דיפקון מביה, וכדין ידע אברהם רוז דחכמה דארעה לא תתקן בקדושה

אלא בדאמרן:

לאתקנא גופה כדי לאות ולאכפיה (ולאסתפיא) תוקפה דההוא לטיא, עד דאתפרשא מנינה מה כתיב, ויהי ריב בין רועי מקנה אברהם ובין רועי מקנה לוט (דא יציר הרע), דבכל יוםא ויוםא בהאי עלמא, אונז סייען ומנהיגי דנסמתא, ואונז סייען ומנהיגין דיציר הרע, אונז בקטרוגא מקטרגין אלין באליין, וכל שייפין בגופה בצערא בגיןיה בין נשמתא וההוא נחש דקה מגיחין קרבא בכל יומא.

לאתחברא בהו לאסתאה לוֹן
ולאובדא לוֹן. (יאברם בעובדין
טבין בתרשכה באורייתא) (חסר) (ס"א
בעובדין בישין).

כיוֹן דאשთארת נשמטה בלא
מקטרגא ואתדכי גופא
מההוא זומא, מיד קודשא
בריך הוא אשרי דיוריה
בהדייה וירית אחסנתא עלאה
וותתאה, ואית ליה ניחא בין
צדיקיא, וההוא לטיא בין אנון
רשיעיא חטאנו בהדייה, עד
דלא הוֹה פורקנא לחובייהו.
מה כתיב ויישמע אברם כי
נשבה אחיו. ויישמע אברם דא
נשמטה דאשთארת בדכי
בגופא. כי נשבה אחיו, דא
יצר הרע דנסבה בין אנון
חביביא בחובין סגיאין. וירק
את חנכוו ילידי ביתו, אלין
נון צדיקיא דלעאן
באורייתא דanon שיפי גופא
זריזין למיהה בהדייה י"ח
ישלש מאות, אלין רמי'ח
שיפין דגופא, ושבעין, דרزا
דנסmeta דנספה, ושבעין, מתחמן).
בכלא אודרו למהך פמן לגבי
נון חיביביא לאתבא לוֹן
(מחובין) מהובייהו.

מה כתיב ויאמר אברם אל
לוט. נשmeta אהדרא לגבי
יצר הרע ואמר לייה, אל נא
תהי מרייבָה ביני וביניך ובין
רועי ובין רועיה, סטרין דילוי
וסטרין דיליה. כי אנשים אחיהם
אנחנו, יצר טוב וייצר הרע
קריבין דא בדא, דא לימינה
ודא לשמאלא.

הלא כל הארץ לפניה הפרד
נא מעלי. סגיאין חיביביא אנון
בעולם, זיל ושות אבתריהו
ואתפרש מעם. אם השמאל
ויאמינה וגוו. ואוכח ליה
ואעיק ליה בכמה קרבין
דעביד בהדייה בכל יומא, עד
כתיב ויפרד אויש מעל
אחים.

כיוֹן דמתפרשיון דא מון דא מה
כתיב, אברם ישב בארץ
כנען. אתישבת נשמטה באנון
צדיקיא בישובא טב בשלם.
ולוט ישב בעיר הכפר, והוא
לטיא מקטרגא איזיל לקטרגא
ולאתחברא באתר דחיביביא
טמן דכתיב ויאהל עד סdom.
מה כתיב בתיריה ואנשי סdom
רעים וחטאים לי מואד. טמן
שריא ושוי דיוריה ביןיהם

ושם שני בניו מחלון ובכליין אפרתים.
אלימלך דא נשmeta לנטשתא.
נעמי דא נשמה, ואמאי
אתקרי נעמי, משום (תהלים צ)
ויהיنعم יי אלהינו מחלון דא רוחא
קדישא, ולמה אתקרי מחלון דמיחל ליה
קדשא בריך הוא. רוחת דא נפש קדישא,
ולמה אתקרי רוחת על שם תור. בלוין
דא רוח"א דבעיר"א, ועל דא אמר שלמה
עליו השלום (קהלת ג) רוח הבכמה דא
יצ"ר הר"ע. ערפה"ה דא נפשא דשמאלא
בת זוגיה של יצר הרע. ולמה אתקרי
ערפה משום כי עם קשה ערף הוא.
אי זכה בר נש סלקא נשmeta
עלאה, ואי לאו מסתליך אונן
דובי נשmeta ורוחא
ואשתאר נשmeta עלאה ונפש
השלית, מה כתיב, (רות א)
ותצא מן המקומ אשר היה
שםה ושתי כלותיה עמה
וთאמר נעמי לכלותיה שבנה
בנתי וגוי. ותאמר רוחת אל
תפגע בי וגוי וערפה שבה
לעמה ולאליהה). תנן עבד
קדשא בריך הוא ירושלים
לעילא בגונא דירושלם
דلتתא, בשוריין ומגדליין
ופתחין פתיחין, ואונן חומות
דתמן אית עלייהו נטריין (דף פא

מה כתיב וירדף עד זו. רדייף
אבותריהו ואודע לוון דין
ההוא עלי מא ועונשא
דגיהנים, ולא יהיב דמייכו
לעיניה ביממא ובליליא עד
דאוכח לוון לאונן חיבין
ואתיב לוון בתיזבתא לגבי
קדשא בריך הוא. מה כתיב
וישב את כל הרכוש, אתיב
לוון בתיזבתא שלימא כדקא
יאות.

וגם את לוט אחיו וגוי. אפלו
לההוא יציר הרע אתקייף
בהדייה עד דאכפייה בעל
ברחה (ולא) ואמתיק ליה
כדקא חז. כלל אתיב
בתיזבתא שלימתא כדקא
יאות, בגין דלא אשכח
יממא וליליא עד דאוכח לוון
ורדף לוון על ההוא חובא
דחאבו עד דתאבו בתיזבתא
שלימתא כדקחו.

אהדרנא למילוי קדמאי
דפרשタ. בתריב (שיר השירים ג)
מצוני השומרין הסובבים
בעיר וגוי. (תנן בדוגמת הרמי^ץ
באברהם ו יצחק ושרה ובקה יהוד
בודגמא דא רמי בהאי קרא (רות א)
שם האיש אלימלך ושם אשתו נעמי

מלאה הלבתי בההוא אטר ורים
השיבני יי' בלא תורה ובלא מעשים
טובים דאייל לי בגופא בישא למלה
תקראנה לי געמי ויי ענה כי. וא'
זכאת עילית לגנטא דעתן,
כיוון דעתילת יתבא פמן
בגנטא (אוזווג באילמיך דיא מחלון
דיא רות אוזווג ברות דיא נפש
השבלית) ואטלבשו (דיא
ואטלבשת) פמן בלבושא
דדיוקנא דהאי עלמא
ואטענות פמן.

סתרא דסתראין לחכימי לבא
את מסר. (ארבעה) תלת דרגין
אנון דאחדין דא בדא, ואlein
אנון נפש (נשמה לא נשמה נשמה
עלאה דאתקרי יוד') רוי'ח ונשמה.
(נפ"ש) נפש איהו חילא בגופא
אתבגניא מגניה. דcad בר נש
אתער בהאי עלמא לאוזווגא
בנוקביה כל שייפי מסתכמי^ו
(ג"א מתבנשי) ומתקני
לאתהנאה (לנשמה) פמן, זה הוא
נפש ורעותא דיליה אסתכם
ביה בההוא עובדא (קומייש)
ומשיך ליה לההוא נפש
וاعיל ליה פמן בההוא זרעא
דאושיד.

ומגו רעotta ומשיכו דנפשא

ע"א) **דנטרי טרזי דאנון חומות**
דכתיב, (ישעה ס) על חומותיך
ירושלים הפקדתי שומרים
וגו'. ומיכאל כהנא רבא
עלאה מכלחו נטרי טרזי
דאנון חומות.

בשם'ה (דאתקרי געמי) פד נפקת
מהאי עלמא, אי זכת עאלת
בגנטא דעתן דארעא דעתן
קדשא בריך הוא לרוחיהון
דציקニア כגונא דההוא
גנטא דעתן דלעילא. ותמן כל
צדיקיא דעלמא.

וכד נשמה נפקת מהאי
עלמא, עאלת במרתא
דכפלתא דתמן איהי פתחא
דגן עדן. פגעת באדם
הראשון ובאוון אהן דתמן,
אי זכת איהי, חדאן בה
ופתחין לה פתחין ועאלת. וא'
לא דחין לה לבר. (ומה היא
אמירה כד דחין לה לבר (שיר השירים ג)
מצאוני השומרים וגוי אולת. לבר
ראזות פמן מקמי דאתיא לעלמא דיא
ויהיבת בר על רישיה שנאמר (איוב כט)
ב halo גרו עלי ראש כל מאן דחוון לה
מידען ואמרי הזאת געמי.

אתיבת היא ואמרה (רות א) אל
תקראנה לי געמי קראן לי מורה וגוי. אני

חֶדָא. וְכַדֵין אֲתַעַת לְגַבִי
דָכוּרָא בְתִיאוֹבָתָא דִילָה,
לְהָאִ רִיחַ גְבוֹנוֹןָ דָנוֹקָבָא
לְגַבִי דְלַתְתָא אֲשָׁדִיאת זָרָעָ
בְתִיאוֹבָתָא לְגַבִי דָכוּרָא.
וְסַתְרָא דָא (כֵד אֲשָׁדִיאת שְׁפָעָ
בְתִיאוֹבָתָא לְגַבִי נִזְקָבָא וְהַבָּא רָאָ)
(קָהָלָת יָם) וְהָרוּחַ תְשׁׁוּבָא
הָאֲלָהִים אֲשֶׁר נִתְנָה.
וְהָאִ רְעוּחַ (וְנִפְשָׁש וְנִשְׁמָה וְנִשְׁמָתָה)
לְנִשְׁמָתָה בְדָי נִפְקָא מְהָאִ עַלְמָא
(וְאַתְפָרֵשׂ מִנְפָשׂ אַתְפְרִשָּׂן יְהִי אָסְטָלָק
לְגַנְתָּא דָעַן בְשָׁמְאָה עַלְאָה וְמִתְלָבָשׂ
בְדִיקָנָא עַלְאָה מְרַקְמָא בְכָל גּוֹנוֹןִ)
עַזָּל לְגַנְתָּא דָעַן דְבָהָאִ
עַלְמָא (מִתְפָהָה), וְאַתְלָבָשׂ פְּמָן
גּוֹ אַרְירָא דְגַנְתָּא כִּמָה
דִמְתָלְבָשִׂי מְלָאִיכִי עַלְאִי כֵד
נְחַתִּין לְהָאִ עַלְמָא. בְגִינֵן
דָאָפָונָ מְהָהָא רִיחַ הָוָה דְכִתְיבָ
(תְהִלִים קד) עֹשָׂה מְלָאִיכִי
רוּחוֹת וְגוֹ.

אוֹפֵן הַכִּי רִוחָא מִתְלָבָשׂ בְגַן
עַדָן דְאָרָעָא בְדִיקָנָא דְהָאִ
עַלְמָא וְתִפְנֵן אֲתַעַדְנָת בְכָל
עַדְגָנִין, בְגַן עַדָן דָא אִית
צִיוֹרִין וְדִיוֹקָנִין דְהָאִ עַלְמָא.
וְאִית צִיוֹרִין וְדִיוֹקָנִין דְעַלְמָא
עַלְאָה, וְתִפְנֵן כֵל אָפָונָ צִדְיקִיָּא
דָכוּרָא כֵד אָפָונָ בְתִיאוֹבָתָא

דְמִשְׁיךָ פְּמָן, אֲתִמְשָׁךְ חִילָא
אוֹחֶרֶא פְּמָן מְאָנוֹן דְרִגִין
דְאַתְקָרְוָן דְאִישִׁיָּם, וְעַל כֵלָא
בְמִשְׁיכָו דְהָהָא זְרָעָא,
וְאַתְבָנִי מְנִיה גּוֹפָא. וְדָא אִידָה
חִילָא קְדָמָה פְתָהָה דָאָפָונָ
(אַרְבָּעָ) תְלָת.

וּבְגִין דְהָאִ (נִשְׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא)
נִפְשָׁ אֲקָרֵב בְדִבְקוֹתָא וְיִסְׂדָא
דְגּוֹפָא, קְרַבָּנָא דְאַתְקָרֵב
לְכִפְרָא עַל נִשְׁמָתָא אֲתִיהִיבָת
חֹולְקָא לְאָפָונָ דְרִגִין דְאִישִׁיָּם
(דְאַתְקָרְוָן רִיחַ וְנִפְשָׁ הַשְּׁבָלִית) בְגִין
דְמִשְׁיךָ דְחַוְלְקָא דְהָהָא
(נִשְׁמָה) נִפְשָׁ אַתִי מְפִיהָה. וְהַיָּינוּ
דְכִתְיבָ אַתִּ קְרַבָּנִי לְחַמִי לְאַשִׁי
(מְהוּ לְחַמִי לְאַשִׁי דִיהִיבָ מְוֹנוֹן לְאַשִׁי
וְדָא הוּא שְׁפָעָ מְאוֹרָ דָאָפָונָ מִזְוִוָה
הַשְּׁכִינָה) בְגִין דְהָוָא כְפָרָה
דְנִפְשָׁ נְטָלִי חֹולְקִיהָן. וּכְדָי
מִיתָ בְרָנְשׁ בְהָאִ עַלְמָא,
הָהִיא נִפְשָׁ לֹא אֲתַעַדְיִ מַן
קְבָרָא לְעַלְמָין, וּבְחִילָא דָא
יְדַעַי מִתְיִיא וּמִשְׁתַעַו דָא עַם
דָא.

רוּחַ אִיהָוָ דְמִקְיָים לְנִפְשָׁ בְהָאִ
עַלְמָא. וְאִידָה מִשְׁיכָו
דְאַתְעָרוֹתָא דָנוֹקָבָא לְגַבִי
דָכוּרָא כֵד אָפָונָ בְתִיאוֹבָתָא

תְּרֵין מִפְמָה דַּהוֹת בְּקָדְמִיתָא.
 וְזֶה הוּא בְּחֹול וְאַסְטָלָקָא בִּשְׁכּוֹת דְּגַן
 עַד וּמַתְעַסֵּק בְּאוֹרְיִתָּא וּבְכָל רִישֵׁי יְרֵחַ
 וּמִמְנֵי וּשְׁבַתֵּי נְחַתָּא אֲזֹדוֹגָת בְּנֶפֶשׁ).

נְשָׂמָה הִיא חִילָא עַלְאהָ עַל
כָּל אַלְיַן, וְאֵיהָ מִחְילָא
דְּדֻכּוֹרָא רֹזָא דְּאַלְנָא דְּתַיִי.
וְזֶה סְלָקָא לְעַיְלָא מִיד. וּכְלָל
הַנִּי (דף א' אַנוֹן) תָּלַת דְּרַגִּין
מַתְקָשָׁרֵין כְּחַדָּא דָא בְּדָא. וְכֵד
מַתְפָּרְשֵׁן כְּלָהּ סְלָקִין וְתַבִּין
לְהַהּוּא אַתְּרָה דְּנַפְקָה מִנִּיה.

כֵּד הַאי רַוַּחַא נְפַקֵּת מַהְאֵי
 עַלְמָא וּעַלְתָּה בְּגֹו מַעֲרַתָּא
 דְּאַדְם וְאַבְהָנוּ תִּמְןָן, אַנוֹן יְהִבֵּין
 לְהַפְנַקָּס סִימְנָא וּעַלְתָּה לְגַבֵּי
 גַּנְתָּא דְּעַדְזָן, קְרִיבָת תִּמְןָן
 וּאַשְׁכָחָת כְּרוּבִים וְהַהּוּא לְהַט
 הַחְרָב הַמְתַהְפְּכָת. אֵי זָכָאת
 חַמְמָאָן פְנַקָּס סִימְנָא וּפְתַחַין לְהָ
 פְתַחָה וּעַלְתָּה. וְאֵי לֹא דְּתַיִין
 לְהָלֵב.

וַיִּתְבָּא תִּמְןָן, כֶּל הַהּוּא זִמְנָא
 דִּיתְבָּא מַתְלָבְשָׁא תִּמְןָן
 בְּדִיקָנָא דְּהַאי עַלְמָא. וּבְרִישָׁ
 יְרֵחַ וּשְׁבַתֵּי כְּדָבָר בְּעַת
 לְסְלָקָא. צְדִיקִיָּא דְּגַנְתָּא
 דְּעַדְזָן יְהִבֵּין לְהַפְנַקָּס סִימְנָא,
 וּסְלַקָּת בְּהַהּוּא עַמּוֹדָא וּפְגַעַת
 בְּאַנוֹן נְטָרִי חֹמוֹת יְרוּשָׁלָם,

אַזְלַיָּן וּמַתְעַדְנָיו תִּמְןָן, וּבְרִישָׁ
 יְרֵחַ וּשְׁבַתֵּי אַנוֹן בְּעַזָּן
לְסְלָקָא לְעַיְלָא. (דִּיקָנָא דָא מַרוֹעַ)
 וְאֵשׁ דְּבָהָאי עַלְמָא וּבְדִיקָנָא דָא
 אַחַעַדְנוּ בְּכָל עַדְונִין וּבְכָל זִמְנִי וּרְחַחַי
 וּשְׁבַתֵּי אַסְטָלָקָו רֹעַח וּנְפַשְׁטַי
 מַהְאֵי גַּוְפָא וּמַתְלָבְשִׁי בְּדִיקָנָא עַלְאהָ בְּגַן
 עַדְן דְּלַעַלְלָא מַרְקָמָא בְּכָל גּוֹנוֹן. בָּאָן
 אַתְּרָה הוּא יְהָה בְּלִבּוֹשָׁא דִילְהָה וּאֲזֹדוֹגָה
 בְּחַדְרָא יְדוֹעַד וְאַנוֹן בְּהַנִּין מַאוֹר הַשְׁכִּינָה)
וּבְמַצִּיעָות גַּנְתָּא אֵיתָ עַמּוֹדָא
חַדָּא מַרְקָמָא בְּכָל גּוֹנוֹן.
וְהַהּוּא רַוַּחַ כְּדָבָר בְּעַא לְסְלָקָא,
אַתְּפָשַׁט תִּמְןָן מַהְהָוָא לְבוֹשָׁא
 (וּנְפַשָּׁא אַשְׁתָּארָת תִּמְןָן בְּגַוְפָא) וּעַל
גַּו הַהּוּא עַמּוֹדָא (וּסְלַקָּת) וּסְלִיק
לְעַיְלָא גַּו הַהּוּא אַתְּרָה דְּנַפְקָת
מִנִּיה, כְּדַכְתִּיב וְהַרְוִיחָתָה תְּשׁוּב
 וְגוֹ.

וּנְטִיל לְהָמִיכָאל פְּהַנָּא רְבָא
 וּמְקַרְיב לְהָקְרִיבָן בּוּסְמִין קְפִי
 קְדוּשָׁא בְּרִיךְ הָוָא, (אַתְּה)
וַיִּתְבָּא תִּמְןָן וּמַתְעַדְנָנוּ בְּהַהּוּא
צְרוֹרָא דְּתַיִי (ישׁועה סָד) דְּעַזְיָן לֹא
רָאַתָּה אֱלֹהִים זַוְלַתָּה וְגוֹ.
לְבַתָּר (דף פא ע"ב) נְחַתָּא לְגַו
גַּנְתָּא דְּאַרְעָא וּמַתְעַדְנָנוּ בְּכָל
 עַדְונִין, וְאַתְּלָבְשַׁת בְּהַהּוּא
לְבוֹשָׁא (וּאֲזֹדוֹגָה בְּנֶפֶשׁ דִידָה)
וַיִּתְבָּא תִּמְןָן בְּטוֹרָא עַל חַד

אי זכה פתחין לה פתחא ועאלת. וαι לא נטליין מינעה ההוא פנקס ודחין לה לבר. כתבת לגנטא ואמרה (שיר השירים ג) מצאני השומרים הסובבים בעיר וגור נושא את רדיין מעלי, לא איה פנקס סימנא דנטלי מבניה (ד"א מינה). שומרי החומות אלין אונן נטר חומות ירושלים. (בדוגמא רא נשמה לנשמה אחותה מיהו לבושה דלעילא ומסתלק לעילא לעילא ואתני מאור השכינה. ונשמה (ס"א ונפשא) אשтарת בגופא (שמות קמ"ב) ובכל רישי ירחי וומני ושבתי נחתא נשמה לנשמה ומזדווגא לנשמה דASHtarth בגופא ומזדווגא בנשמה ודיווקנא דגנטא דעתך דלהתא הוא אש ומים שנאמר שמים. עד הכא רותח דשMAILA היורדת למטה אזלת לדרגא דיליה ונפש דיליה אשтарה בגופא דארעא דכתיב, (איוב י) אה בשרו עליו יכאב וגור. ועל דא אמרו דמתיא ידע בעלמא דאתני מקרא דצדייקיא וועלמא מתאה ומשתעין דא עם (ד) (עד באן סתרי תורת):

וזהר וירד אברהם מצרים לגור שם. מי טעם למצרים. אלא בגין דשקליל לגון יי. דכתיב בגין יי הארץ מצרים. דתמן שקליל ונחית חד נהרא דאייה לימי נא דכתיב, (בראשית ב) שם האחד פישון הוא הסובב את כל ארץ החוללה אשר שם הזהב. ואברהם פיוון דידע וعال בהימנותא שלימתא. בעא למנדע כל אונן דרגין דאתה חדן לחתא. ומצרים הוה בטיל מימי נא (ד"א לימי נא) ובגין כף נחת למצרים. ותא חז, פנאי לא אשתח בארעא אלא כב מסתלק רחמי מן דין: ויהי באשר הקريب לבא מצרים. אמר רב אלעזר באשר הקريب, באשר קרב מבעי ליה. מי

כַּאֲשֶׁר הָקֹרֵב, אַלְאָ כִּדְכַתִּיב, (שְׁמוֹת י') וּפְרֻעָה הָקֹרֵב דְּאֵינוֹ אָקֹרֵב לְהוּ לַיְשָׁרָאֵל לְתִיְבָתָא. אָוֹף הַכָּא הָקֹרֵב, דְּאָקֹרֵב גְּרָמִיה לְקֹדֶשׁ אֶבְרִיךְ הַוָּא כִּדְקָא יָאוֹת. לְבָא מְאַרְיָמָה לְאַשְׁגָּחָא בְּאֵנוֹן דְּרָגֵין וְלְאַתְּרָחָקָא מְפִיָּהוּ וְלְאַתְּרָחָקָא מְעוֹבָדִי מְאַרְיִים.

אָמַר רַבִּי יְהוֹנָדָךְ תָּזִי, בַּיּוֹן (ס"א בְּגִינָה) דְּנַחַת אֶבְרָהָם לְמְאַרְיִים בְּלֹא רְשָׁוֹ, אֲשַׁתְּעַבְּידָו בְּנוֹי בְּמְאַרְיִים אֶרְבָּעָמָה שְׁנִין, דְּהָא כְּתִיב וַיַּרְדֵּ אֶבְרָם מְאַרְיָמָה. וְלֹא כְּתִיב רַד מְאַרְיִים, וְאַצְטָעָר כָּל הַהְוָא לִילִיא בְּגִינָה דְּשָׂרָה.

וַיֹּאמֶר אֶל שָׂרָה אֲשֶׁתֽוּ הַגָּהָה בָּא יְדֻעָתִי כִּי אָשָׁה יִפְתַּח מְرָאָה אַתָּה. וּכְיֵעַד הַהְיָה שְׁעַתָּא לֹא הוֹה יְדֻעָ אֶבְרָהָם דְּאָשָׁה יִפְתַּח מְרָאָה הָוֹת. אַלְאָ הָא אוֹקְמוֹתָה דְּעַד הַהְיָה שְׁעַתָּא לֹא אָסְתָּבֵל בְּדִיוֹקָנָא דְּשָׂרָה בְּסָגִיאוֹת צְנִיעָותָה דְּהָוֹת בִּיגְיָהָן, וְכֵד קָרֵב לְמְאַרְיִים אַתְּגָלִיא אֲיָהִי וְחַמָּא בָּהּ.

דְּבָר אַחֲר בְּמַה יְדֻעָ, אַלְאָ עַל יְדָא דְּטוֹרָה אַזְרָחָא בְּרַבָּשׁ מִתְבָּזָה וְהִיא קִיְמָא בְּשִׁפְירָו דִילָה וְלֹא אֲשֶׁתְּגִי. דְּבָר אַחֲר הַגָּהָה בָּא יְדֻעָתִי דְּחַמָּא עַמָּה שְׁכִינָתָא. וּבְגִינָה כֵּה אַתְּרָחָצָ אֶבְרָהָם וְאָמַר אֲחוֹתִי הִיא. וּמְלָה דָא אָסְתָּלָק לְתִרְיִ גּוֹנִין. חַד כִּמְשֻׁמָּעָו. וְחַד כִּדְכַתִּיב, (מִשְׁלֵי ז')

אמור לך מה אחותי אתה. וכותיב אמר נא אחותי אתה. וכותיב, (דברים ח) ואתם תדבר אלינו. למען ייטב לך בעבורך, כלפי שכינה אמר בעבורך ייטב לך קידשא בריך הוא. וחתתה נפשי בגלה. בגין בדיא יסתלק בר נש ויזפה לאסתלקא לארכאה דחוי.

אמר נא אחותי וגוי. רבי ייסא אמר ידע היה אברהם דכלו מצראי שטיפין אפונ בזמה, וכיון דכל האי (דף פב ע"א) ידע אמאי לא דחיל על אתתיה שלא אהדר מארחה ולא ייעול לתמן. אלא בגין דחמא שכינתא

עמה:

השלמה מההשומות (סימן ד)

ויהי כבוא אברהם מצריימה, כבואם מבעי לייה ושרה היכן הייתה. אלא אברהם עלה בתיבותא וסגר עלה ביוון דמطا למצרים אמרו לייה הב מכסה אמר אנא יהיב מכסה. אמרו לייה מאניין את טעין אמר אנא יהיב דמנניין אמרו לייה מטפסא את טעין אמר אנא יהיב דמטפסא. אמרו לייה מרגלאן את טעין, אמר להו אנא יהיב מכסה דמרגלאן, אמרו לייה אי אפשר, אלא למפתח תיבותא ונחוו מה בגווה. ביוון דפתחו תיבותא אתנה ארעה דמצרים מגהורא דיליה הדא הוא דכתיב (שם) ויראו המצרים את האשה וגוי אמר רבי יהודה ויהי

בְּבוֹאֵם מִצְרִימָה, הַוָּה לִיהְ לְמִימֶר אֲלָא בְּתִיבָּה וּכְ�:

(כאן מההשומות)

וַיְהִי כִּבְאָ אַבְרָם מִצְרִימָה וַיַּרְאֵם הַמִּצְרִים אֶת הָאָשָׁה כִּי יִפְהָה הִיא מָאֵד. אָמֵר רַبִּי יְהוֹדָה בְּתִיבָּה אֲעַיל לְהָהּ, וַפְתַחְוּ לָהּ לְמִיסְבָּה מִגְּהָה קַוְסְטוֹנָא. כִּיּוֹן דָּא תַּפְתַח הַוָּה בְּהַזְרָא בְּנַהֲזָרָא דְּשָׁמְשָׁא הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב כִּי יִפְהָה הִיא מָאֵד. מָאֵי מָאֵד, אֲלָא דְּחַמּוֹ בְּתִיבָּה דִּיוֹקָנָא (נ"א בְּהַזְרָא) אַחֲרָא. אֲפִיקָו לָהּ וְחַמּוֹ לָהּ כְּמַלְקָדְמִין הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב וַיַּרְאֵי אֹתָהּ שְׂרֵי פְּרֻעָה. כִּיּוֹן דְּכַתִּיב וַיַּרְאֵם הַמִּצְרִים אֶת הָאָשָׁה מָאֵי וַיַּרְאֵוּ אֹתָהּ שְׂרֵי פְּרֻעָה, אֲלָא דְּאֲפִיקָו לָהּ וְחַמּוֹ לָהּ כְּמַלְקָדְמִין וּכְדִין וַיַּהֲלֹלו אֹתָהּ אֶל פְּרֻעָה וְגו'.

(כאן שיר מה שב"ח דף לח ע"ב)

אָמֵר רַבִּי יְצָחָק. וּוֹי לְאַבְוֹן חַיִּיבֵּא דְּעַלְמָא דְּלֹא יַדְעֵין, וְלֹא מִשְׁגִּיחֵין בְּעַבְדִּיתְתָּה דְּקוֹדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא, וְאַבְוֹן לֹא מִסְתְּכָלֵי (בְּכֶלֶא) דְּכָל מַה דְּהַווּ בְּעַלְמָא מִעֵם קוֹדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא אֵיהּ, דְּאֵיהּ יַדְעַ בְּקַדְמִיתָא מַה דְּלַהֲוִי בְּסֹוףָא דְּכַתִּיב, (ישעה מו) מַגִּיד מִרְאָשִׁית אַחֲרִית. וְאֵיהּ אַסְתָּכֵי וְעַבְדֵי עַבְדָּו בְּקַדְמִיתָא בְּגִין לְסַלְקָא לוֹן לְבָתָר יוֹמִין.

תֵּא הַזִּי אֲלֹמְלָא דְּאַגְּסִיבָת שְׂרֵי לְגַבֵּי פְּרֻעָה, לֹא אַלְקֵי הוּא, וְאַלְקָאוֹתָא דָא גְּרִים אַלְקָאוֹתָא לְבָתָר כָּן

דיילקון מצרים בneg'עים גדולים, כתיב הכא בגעים
גדולים וכתיב התם (דברים י) ויתן כי אותות ומופתים
גדולים ורעים במצרים. מה להלן עשר מכות אף כאן
עשר מכות. ומה העביד קודשא בריך הוא נסין וגבירין
ליישראל ליליא, אף הכא עבד לה קודשא בריך הוא
לשורה נסין וגביראן ליליא.

רב' יוסי פתח ואמר (תהלים ג) אתה יי מגן בעדי בבודי
וימרים רashi. אמר דוד אף על גב דכל בני עולם
יתון לאחחא בי קרבא, אתה יי מגן בעדי. תא חזין,
כתיב מגן בעדי. אמר דוד לקודשא בריך הוא, רבונו
של עולם מפני מה לא עבדי בי חתימה דברכה כמה
דחתמי ברכה באברהם דכתיב אני מגן לך. ואמרי מגן
אברהם.

אמר ליה קודשא בריך הוא לדוד, אברהם כבר בחרתי
וצרפתיו וקאים קמא בקיומה שלים. אמר ליה
דוד אי הבי (תהלים כט) בחרני יי ונשני צרפה כליותי ולבי.
כיוון שעבד היה מלחה בית שבע אדרבר דוד קמיה על
מה דאמר. אמר (תהלים יז) בחרת לבי פרקダ לילה צרפתני
בל תמצא זמותי בל יعبر פי.

אמר أنا אמינה בחרני יי ונשני ואנת בחרת לב. أنا
אמינה צרפה כליותי ואת צרפתני בל תמצא לא

אֲשֶׁר חָתַת לֵי פְּדֻקָּא יָאוֹת. זֶמֶתִי בֶּל יַעֲבֵר פִּי. מַאוּ יִתְן
וְהָאֵי מֶלֶה דְּחַשְׁבִּית דְּלָא יַעֲבֵר לֵי פּוֹמָאֵי, וְעַם בֶּל דָא
חַתְמֵין בֵּיה בְּרָכָה דְּקָאָמָרָן מֶגֶן דָּוֹד, וּבְגִין כֵּה אָמָר דָּוֹד
וְאַתָּה יְיָ מֶגֶן בְּעֵדִי, בְּבּוֹד וּמְרִים רַאשִׁי. (דָּא לְגַז וְהָאֵי)

וְדָאֵי דְּרָגָא דָא יִקְרָא דִילִי דָאָנָא מַתְעַטְרָנָא בֵּיה:
וַיֵּצֵוּ עַלְיוֹ פְּרָעוֹה אָנָשִׁים וַיִּשְׁלַחּוּ אֹתוֹ. תָּא חֹזֵי, קָוִידָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אֵיהּוּ מֶגֶן לְצִדְיקִיאָ דְּלָא יִשְׁלַטְוּן בְּהָוּ
בְּנֵי נְשָׂא, וַקָּוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָגִין עַל אַבְרָהָם דְּלָא
יִשְׁלַטְוּן בֵּיה וּבְאַתְתֵּיה.

תָּא חֹזֵי, שְׁכִינַתָּא לֹא אָתְעֵדִי מִנְהָה דְּשָׂרָה כָּל הַהָוָא
לִילִיאָ, אָתָא פְּרָעוֹה לִמְקָרְבָּה בְּהַדָּה, אָתָא מֶלֶאָךְ
וְאַלְקִי לֵיהּ, כָּל אַיִמָּת דְּאָמָרָה שָׂרָה אַלְקִי הוּא מֶלֶקִי,
וְאַבְרָהָם הָוָה מַתְקִיף בְּמָאֵרִיה דָהָא שָׂרָה לֹא יִכְלִין
לִשְׁלַטְוָה עַלְתָּה הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (משל ס) וְצִדְיקִים כְּכָפֵיר
יִבְטַח, וְהָכָא גְּסִיּוֹנָא הוּא דְלָא הַרְהָר אַבְתָּרִיה דְקָוִידָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא.

אמָר רַבִּי יִצְחָק תָּא חֹזֵי, דְּבָגִין כֵּה לֹא פִקְיד קָוִידָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְנַחַתָּא לְמַצְרִים אֶלָּא הוּא עַצְמוֹ
מְגַרְמִיהָ נַחַת, בְּגִין דְלָא יְהָא פַתְחוֹן פָּה לְבָנִי עַלְמָא
דְאָמָר לֵיהּ פָנָן וְלֹבֶתֶר אַצְטָעָר עַל אַתְתֵּיהָ.
רַבִּי יִצְחָק פָּתָח וְאָמָר (תְּהִלִּים צב) צְדִיק פַּתְמָר יִפְרָח בְּאַרְזָן

בלבנון ישגא. צדיק כתמר יפרח. מפנוי מה אקייש צדיק לתמר. מה תמר כיון דגזרין ליה לא סליק עד זמן סגיא, אוף הבי צדיק כיון דאתאبيد מעלמא לא סליק אחר תחותמי עד זמן סגיא. בארו בלבנון ישגא אוף הבי גמי. כתמר יפרח מה תמר לא סליק אלא דבר ונוקבא. אוף הבי צדיק לא סליק אלא דבר ונוקבא, דבר צדיק ונוקבא צדקת, בגונא דארהם ושרה. בארו בלבנון ישגא מה ארzo בלבנון עלאה על כלא וכלה יתבי תחותמי, אוף הבי צדיק הוא עלאה על כלא וכלה יתבי תחותמי. ועלמא לא קיימא אלא על צדיק חד דכתיב, (משלו) וצדיק יסוד עולם. ועלייה קאים עלמא, ובгинיה אסתמיך, ועלייה אשתייל.

רבי יהודה אמר והוא תבנן דעל שבעה סמכין עלמא קיימא דכתיב, (משלו ט) חצבה עמידיה שבעה. אמר ליה רבי יוסי הבי הוא ודאי, אבל (הכא) פלהו אחרנין בשביעה (דף פב ע"ב) קיימי דאייהו סמכא דעלמא, ואייהו צדיק ודא אשקי (לעלמא) ורוי עלמא (ס"א מן פלא) ווון פלא. ועלייה כתיב (ישעה ג) אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלייהםiacolgo. וכתיב, (תהלים קמח) טוב יי לפל ורחלמי על כל מעשייו.

אמֶר רַבִּי יַצְחָק, הַא פְּתִיב, (בראשית ב) וְנַהֲרֵי יוֹצֵא מֵעַדְן
לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגָּן. דָא הוּא סְמִכָּא דַעַלְמָא קָאִים
עַלְיהָ, וְאֵיתָו אַשְׁקֵי לְגַבְתָּא (עדן) וְגַבְתָּא אַשְׁתָּקֵי מְגַבֵּיה
וּמְגַבֵּיה עַבְדִּיא פִּירִין. וּכְלַהֲו פִּירִין פְּרָחִין בַּעַלְמָא וְאַפְנוֹן
קִיּוֹמָא דַעַלְמָא קִיּוֹמָא דָאָרְיִיתָא, וְמַאֲן בִּגְהֹו, בְּשִׁמְתָהוֹן
דָצְדִיקִיָּא דָאַפְנוֹן פְּרִי עַוְבְדוֹי דָקּוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְגִינַן
בְּהָבָכְלִילִיא וְלִילִיא בְּשִׁמְתָהוֹן דָצְדִיקִיָּא סְלִקְוֹן.
וּכְדָא תְּפִלְגֵג לִילִיא קָוְדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָתֵי לְגַנְתָּא דַעַדְן
לְאַשְׁתַעַשְׂעָא בְּהָוָה. בְּמַאֲן. אָמֶר רַבִּי יוֹסֵי בְּכָלְחוֹ,
בֵּין אַפְנוֹן דָמְדֹרְיָהוֹן בְּהָוָה עַלְמָא, בֵּין אַפְנוֹן דִּיתָבִי
בְּמְדֹרְיָהוֹן בְּהָאֵי עַלְמָא, בְּכָלְחוֹ מְשֻׁתַעַשְׂעָא בְּהָוָה קָוְדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּפֶלְגִוִּת לִילִיא.

תָא חִזֵּי, עַלְמָא דַלְעִילָא אַצְטְרִיךְ לְאַתְעָרוֹתָא דַעַלְמָא
תִּתְתָּאָה, וּכְדָא בְּשִׁמְתָהוֹן דָצְדִיקִיָּא נְפָקֵי מְהָאֵי עַלְמָא
וּסְלִקְיֵי לְעִילָא כָּלְחוֹ מַתְלָבְשִׁי בְּגַהְרָא דַלְעִילָא בְּדִיקָנָא
יִקָּרֵר, וּבְהָוָה קָוְדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְשֻׁתַעַשְׂעָא וְתָאִיב לֹזָן
דָאַיְנָהוָה פְּרִי עַוְבְדוֹי, וְעַל דָא אַקְרָנוּ יִשְׂרָאֵל דָאִית לֹזָן
בְּשִׁמְתָיִן קָדִישִׁין בְּגִינַן לְקָוְדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כִּמְא דָאָתָּה
אָמֶר (דברים ד) בְּנִים אַפְתָם לִי אֱלֹהֵיכֶם, בְּנִים וְדָאֵי אַיְבָא
דַעְוְבְדוֹי.

אָמֶר רַבִּי יַיִסָּא וְאֶפְילָו אַפְנוֹן דְבַהָאֵי עַלְמָא (דָאַרְעָא),

היאך. אמר ליה בגין כי בפלגות ליליא כל אונן זפאי קשות כליהו מתערץ למקרן באורייתא ולמשמע תושבון דאורייתא, והא אמר דקודשא בריך הוא וכל אונן צדיקיא דבגו גנטא רעדן כליהו צייתין לקלייהון, וחוטא דחסד אתmeshד עלייהו ביממא דכתיב, (תהלים מב) יומם צוה יי' חסדו ובלילה שירה עמי.

ועל דא תושבון דסלקין בליליא קמיה דא תושבחתא שלים. תא חזי, בשעתא דישראל הו סגירין בבייהון כד קטל קודשא בריך הוא בכוריהון דמצראי, הו אמר היליא ותשבחון קמיה.

תא חזי, דוד מלכא הו קם בפלגות ליליא, דאי תימא דהוה יתיב או שכיב בערסיה והו אמר שירין ותשבחון, לא, אלא כמה דכתיב (תהלים קיט) חצות לילה אקום להודות לך. אקום ודאי בעמידה לא תעסק בא שירין ותשבחון דאורייתא. ובגין כד דוד מלכא חי לעלמיין, ואפילו ביומי מלכא משיחא איהו מלכא. דהא בגין מלכא משיחא אי מן תיא הוא דוד שמיה ואי מן מתיא הוא דוד שמיה, ואיהו הו אתר בצדרא עד לא ייתי דכתיב, (תהלים נ) עורה כבודי עורה הנבל וכפור אעריה שחר.

תא חזי, כל ההוא ליליא דשרה הוות לגביה דפרעה אותו

מְלֹאכִי עַלְיאִ לְזָמֶרֶא לֵיהֶ לְקֹדֶשׁ אֶבְרִיךְ הַוָּא בְּשִׁירִין
וְתוֹשְׁבָהָן, אָמֵר לְהָוָה קֹדֶשׁ אֶבְרִיךְ הַוָּא כָּלָכְוּ זִילָו וְעַבְדִּיו
מְכַתְּשִׁין רְבָרְבִּין בְּמִצְרִים, רְשִׁימָו לְמַאן דָּאנָא זְמִין
לְמַעֲבֵד לְבָתָר, (ד"א) מָה פְּתִיב וַיְנַגֵּעַ יְיָ אֶת פְּרֻעָה נְגָעִים
גְּדוֹלִים וְגוֹ).

תָּא חִזֵּי, מָה פְּתִיב וַיִּקְרָא פְּרֻעָה לְאַבְרָם וְגוֹ. מִנָּא הַוָּה
יִדְעַ, דָּהָא לֹא בְּתִיב הָכָא כִּפְרָה דָא תָּמֵר בְּאַבְיִמְלָךְ
דְּכִתִּיב וְעַתָּה הָשֵׁב אִשְׁת הָאִישׁ כִּי נְבִיא הַוָּה וְגוֹ, וְהָכָא
לֹא אָמֵר לֵיהֶ מְדי.

אָמֵר רְבִי יְצָחָק הָא בְּתִיב עַל דָּבָר שְׂרִי אִשְׁת אַבְרָם.
דָּהָכִי הַוָּה אָמֵרִי לֵיהֶ, עַל דָּבָר שְׂרִי אִשְׁת אַבְרָם.
דָּהָא לֹא הַוָּה מִמְלִיל עַמִּיה כִּפְרָה דִמְמַלִּיל בְּאַבְיִמְלָךְ,
אַלְא בְּמַלְהָ דָא אָתֵמֵר וְלֹא יִתְיַיר, מְכַתְּשָׁא דָא עַל דָּבָר
שְׂרִי אִשְׁת אַבְרָם אֵיהִ, וְלֹא הַוָּה מִלְלָיל (ד"א) עַמִּיה, כְּדִין
יִדְעַ (הַוָּה) דָּהָא אֲתִיהֶ דָא בָּרָהָם אֵיהִ, מִיד וַיִּקְרָא פְּרֻעָה
לְאַבְרָם וַיֹּאמֶר וְגוֹ.

וַיַּצְאַו עַלְיוֹ פְּרֻעָה אַנְשִׁים. לִמְה בְּגִינַּן דָּלָא יִקְרָב בֶּר גַּשְׁ
בְּהָוָה לְאַבָּא שָׁא לֹזֶן. וַיִּשְׁלַחַו אֹתוֹ, לוֹיִיה עַבְדוֹ לֵיהֶ
בְּכָל אַרְעָא דְּמִצְרִים. אָמֵר לֵיהֶ קֹדֶשׁ אֶבְרִיךְ הַוָּה הַכִּי
אֲנָת זְמִין לְמַעֲבֵד לְבָנוֹי אֶת תֹּזִיף לֹזֶן מְאַרְעָה דְּכִתִּיב,
(שמות יג) וַיְהִי בְּשַׁלֵּחַ פְּרֻעָה אֶת הָעָם דָא זִיף לֹזֶן מְכָל
אַרְעַיה.

אמר רבי אבא כל כה למה אוזעמן לי לאברהם ולמי איצטראיך, אלא בגין לגדי לא שמייה דאברהם ושרה בעלמא, (דף ע"א) דאפיקלו במצרים דאפון חרש עולם ולא היה יכול בר נש לאשתויב מניהו. אתגדל אברהם ואסתליך לעילא הדא הוא דכתיב ויעל אברהם מצרים, لأن אחר הגבלה. (ומאי הוא ואשתו וכל אשר לו, אלא לאודען

דלא גוזלו מניה מדם מאנון מתנו דיבבו ליה בידיל שרה דתהא למלאה)

אמר רבי שמואן תא חזוי, שלא רזא דחכמתא איהו, וקא רמזו הכא בחכמתא ודרגין דלתתא דקא נחית אברהם לעומקיא דלהון וידע לוז, ולא אתדק ביהו, ותב לקמי מריה. ולא אתפתא בהוadam דבד מטה לההוא דרגא אתפתא בנחש וגרים מותא לעלמא. ולא אתפתא כנח דבד נחת ימطا לההוא דרגא מה כתיב, (בראשית ט) וישת מן הין וישפר ויתגל בתוך אהלה. אהלה כתיב בה"א.

אבל באברהם מה כתיב ויעל אברהם מצרים. דסליק ולא נחית, ותב לאתריה לדרגא עלאה דאתדק ביה בקדמיתא. ועובד דא היה, בגין לאחזהה חכמתא דאתקאים בקיומה שלים בדקא חזוי לייה ולא אתפתא וקם בקיומה ותב לאתריה. הגבלה, דא דרום דרגא

עלאה דאתheid ביה בקדמיתה דכתיב הלוֹךְ ונסוע
הגבבה. אונפּ הַכָּא הגבבה, אטר דאתדפק ביה בקדמיתה.
תא חזי, רוא דמלֵה, אי אברם לא ייחות למארים ולא
צטרפה תמן בקדמיתה. לא יהא חולק עדביה
בקידשא בריך הוא. בגונא דא לבני פד בעא קידשא
בריך הוא למעבד ליה (ד"א לוֹן) עמא חדא עמא שלים
ולקרבא לוֹן לגביה, אי לא נחתו בקדמיתה למארים ולא
צטרפון תמן, לא הוּמא ייחידא דיליה. (טא א בגונא דא אי
לא אתהייבת ארעה קדישא לבגען בקדמיתה וישלוט בה לא הוּמת ארעה חולקיה وعدביה
דקודשא בריך הוא. וככלא רוא חדא.)

רבי שמעון היה איזיל בארכא, והוא עמייה רבינו אלעזר
בריה ורבינו אבא ורבינו יהודה. עד דהוּ אולי, אמר
רבינו שמעון תוהנה היד בני עלמא לא משגיחין למבצע
מלח דאוריתא ועל מה קיימי. פתח ואמר, (ישעה בו) נפשי
אויתיך בלילה אף רותי בקרבי אשחרך, האי קרא
אוקמיה ואוקימנא ליה, אבל תא חזי, נפשא דבר נש
בד (אייה) סליק לערסייה, נפקת מניה וסלקא לעילא. וαι
תימא דבלחו סלקאנ. לאו כל חד וחד חמיה אף מלפּא,
אלא נפשא סלקא ולא אשтар ביה בתדי גופא בר חד
רשימו (נשימו) דקיסטה דחיותא דלבא.
ונפשא אולא ובעיא לסלקא. וכמה דרגין לדרגין

לסלקָא, שטַתָת וְהִיא אֲתַעֲרָעַת בַּהֲבֵי קֻומְרִין טְהִירִין דְמְסָאָבוֹתָא. אֵי הִיא דְכִיאָת דָלָא אֲסְתָאָבָת בַּימְמָא סְלִקָא לְעִילָא. וְאֵי לְאוֹ דְכִיאָת, אֲסְתָאָבָת בִּינְיִיחּוֹ וְאֲתַדְבָקָת בְּהָוֹ וְלֹא סְלִקָא יְתִיר. וְתִמְןָ מַודְעַי לְהַ מַלְיָן וְאַיְהּ אֲתַדְבָקָת מַאֲפָ� מַלְיָן דַזְמָן קְרִיב. וְלַזְמָגִין דְחִיכִיבָן בְּהָוֹ וְמוֹדְעַי לְהַ מַלְיָן בְּדִיבִין. וּכְדִין אַזְלָא כְּהָא גּוֹנוֹנָא כָל לִילְיָא עַד דִיתָעַר בְּרַגְשׁוֹ וְתַאֲבָת לְאַתְרָה. וּפְאַיִן אֲפָ� צְדִיקִיָא דְגָלִי לוֹן קְוִידָשָא בְּרִיךְ הַוָא רְזִין דִילִיה בְּחַלְמָא בְגִין דִיסְטֶמֶרוֹן מַן דִינָא. וּוֹי לְאַבְ�וֹן חַיִיבָי עַלְמָא דְמְסָאָבִין גְּרָמִיָהוֹ וְנַפְשִׁיָהוֹ.

תָא חִזִי, אֲפָ� דָלָא אֲסְתָאָבָי, כְּדִ סְלִקָי בְּעַרְסִיָהוֹ, נַפְשָא סְלִקָא וְעַאלָת בֵין כָל הַבָּיִ דְרָגָיו בְּקַדְמִיתָא וְסְלִקָא וְלֹא אֲתַדְבָקָת בְּהָוֹ. וְלֹבֶתֶר אַזְלָא וְשְׁטַתָת וְסְלִקָא כְפּוּם אוֹרְחָה.

הַהִיא נַפְשָא דַזְכָת לְסְלִקָא אֲתַחְזִיאָת קְמִיה דְסִבְרָ אֲפִי יוֹמִין וְאֲתַדְבָקָת בְּרֻעוֹתָא לְאֲתַחְזָה בְּתִיאוּבָתָא עַלְלה לְמַחְמִי בְּנוּעָם מְלַבָא וְלַבְּקָרָא בְּהִיכְלִילָה. וְדָא הַוָא בְרַגְשׁוֹ דָאִית לִיה חַוְלִקָא תְדִיר בְּעַלְמָא דָאִתִי.

וְדָא הַיא נַפְשָא דְכִסְיפָא דִילָה כְּדִ סְלִקָא בְּקְוִידָשָא בְּרִיךְ הַוָא (פְּדִיר), וְלֹא אֲתַדְבָקָת בְּהַבָּי זִיגִין טְהִירִין אַחֲרָגִין, וְהִיא אַזְלָת בָּתָר זִינָא קְדִישָא בְּאַתְרָא (דָא בָתָר

אֶתְרָא) דְּנִפְקַת מִתְמַן. וּבָגִין כֵּה כְּתִיב נְפָשִׁי אֲוִיתִיך
בְּלִילָה. בָגִין לְמִרְדָף בְּתֻרְך וְלֹא לְאַתְפָתָה בְּתֻרְך זִינָא
אַחֲרָא בְּוֹכְרָא.

תֵא חֹוי, נְפָשִׁי דָא נְפָשֵׁה דָא שְׂלִטָא בְּלִילָה וְלְמִרְדָף
בְּתֻרְך דָרְגָא. רֹוח בַיּוֹם, דְכִתִיב נְפָשִׁי אֲוִיתִיך (דף טג ע"ב)
בְּלִילָה, דָא נְפָשֵׁה דָא שְׂלִטָא בְּלִילָה. אָפָ רֹוחִי בְקָרְבִי
אַשְׁתָרָה. דָא רֹוח דָא יְהוּ שְׂלִטָא בַיּוֹם.

וְאֵי תִימָא דְתַרְיַין דְרָגִין אָבוֹן בְּפְרוֹדָא, לֹאוּ הַכִּי, דָהָא
דְרָגָא חד אָבוֹן, וְאָבוֹן תַרְיַין בְּחַבְרָא חד. וְחַד עַלְאָה
דְשְׂלִטָא עַלְיָהוּ וְאַתְדַבֵּק בְהוּ וְאָבוֹן בֵיה (וְאַקְרָוָן)
וְאַתְקָרִיאת נְשָׁמָה, וְכָלָהוּ דְרָגִין סְלִקָאָן בְּרוֹזָא דְחַכְמַתָא,
דְכֶד מִסְתְּכָלוּ אַלְיוֹן דְרָגִין יִסְתְּכַל בָּר נְשָׁמָה עַלְאָה,
וְהָאִי נְשָׁמָה עַיִל בְהוּ וְמִתְדַבֵּקָן בְהוּ, וְכֶד הָאִי שְׂלִטָא
כְּדַיִן הַהְוָא בָר נְשָׁא אַקְרָי קְדוֹשׁ שְׁלִים מִפְלָא. רַעֲוַתָא
חַדָא לְגַבֵּי קְוִידָשָא בְּרִיךְ הוּא.

נְפָשָׁ ש אָיהוּ אַתְעַרוֹתָא תַתָּא וְדָא סְמִיכָא בְגּוֹפָא וְזֹנָת
לִיה, וְגּוֹפָא אַחַיד בָה וְהָיָא אַתְאַחֲדָת בְגּוֹפָא.
לְבָתֵר אַתְקָנָת וְאַתְעַבִּידָת כְּרָסִיָּא לְאַשְׁרָאָה עַלְהָ רֹוח
בְאַתְעַרוֹתָא דָהָא נְפָשֵׁה דָא תְאַחֲדָת בְגּוֹפָא, כַמָה דְכִתִיב,
עד יְעָרָה עַלְיָנוּ רֹוח מִפְרָום.

לְבָתֵר דְמַתְקָנִי תְרוֹווִיהוּ, זָמִינִין לְקַבְלָא נְשָׁמָה. דָהָא

רוח את עביד כרסיה לגב נשמה לאשרה עליה, והאי נשמה איה סתימה על כל טמירה דכל טמירין. אשתח דאית (לה) כרסיה וכרסיה לגב עלה עליהו. ובד תשפלו ברגין תשפה רוז דחכמתה בהאי מלה. וכל היא חכמתה לסתובק בא בהאי גונא מלין סתימים.

תא חז' (על עז' ב') נפש איה אתערותא תתאה דסתובק בא ביה בגופא. בגונא נהורה דבוצינא. נהורה תתאה דאייה אוכמא אתדבקת בפתילה ולא אתפרש מפה ולא אתתקנת אלא בה. ובד אתתקנת בפתילה אתעבידת כרסיה לנהורה עליה חורא דשריא על הנהו נהורה אוכמא.

לברר כד מתקנן תרויהו אתעבידת הנהו נהורה חורא כרסיה לנהורה סתימה דלא אתחויל ולא אתיעד מה דשרא על הנהו נהורה חורא. וקידין נהורה שלים. וכן הוא בר בש דאייה שלים בכלא. וקידין אקרי קדוש, פמא דאת אמר, (תהלים טז) לקדושים אשר הארץ מה וגוי. בגונא דא ברוז עליה.

תא חז' בשעתא דעל אריהם לארעא, אתחויל ליה קוידשא בריך הוא כמה דאטמר דכתיב ל' הנרא אליו, וקבע תמן נפש ובני מזבח להו דרגא. לברר

הלוּךְ וַגְסֹועַ הַפֶּגֶבָה דִקְבִּיל רֹוִת. לְבַתֵּר (עד) דִסְלִיק לְאַתְדְּבָקָא גּוּ בְשָׁמָה כְּדִין וַיְבָנוּ שָׁם מִזְבֵּחַ לִיְּהִ סְתִּים, דָא הִיא בְשָׁמָה דָאַיהֲיִ סְתִּים אַדְלָ סְתִּים.

לְבַתֵּר יַדַּע הַבָּעֵי לְאַצְטְּרָפָא וְלְאַתְעַטְּרָא בְּדָרְגַּין, מִיד וַיַּרְדֵּ אַבְרָם מִצְרִים, וְאַשְׁתְּזִיב מִתְמַן. וְלֹא אַתְפַּתָּא גּוּ אַגְּנוּ טְהִירִין, וְאַתְצִרִּיפָ וַתְּבַלֵּת לְאַתְרִיה. בַּיּוֹן דְנַחַת וְאַתְצִרִּיפָ, מִיד וַיַּעַל אַבְרָם מִצְרִים, סְלִיק וְדָאַי מִפְּאָן וְלַהֲלָא יַדַּע אַבְרָם חַכְמָתָא עַלְאָה דְכִתְבַּב הַגְּבָה. וַתְּבַלֵּת לְאַתְרִיה וְאַתְדַּבֵּק בְּמַהְיָמָנוֹתָא עַלְאָה דְכִתְבַּב הַגְּבָה. מִפְּאָן וְלַהֲלָא יַדַּע אַבְרָם חַכְמָתָא עַלְאָה וְאַתְדַּבֵּק בְּקוּדְשָׁא בָּרוּךְ הוּא וְאַתְעַבֵּיד יִמְינָא דְעַלְמָא. כְּדִין וְאַבְרָם פָּבֵד מֵאַד בְּמִקְנָה בְּכֶסֶף וּבְזָהָב. פָּבֵד מֵאַד בְּסֻטְרָא דְמִזְרָח. בְּמִקְנָה בְּסֻטְרָא דְמַעַרְבָּה. בְּכֶסֶף מְסֻטְרָא דְצָפוֹן. בְּזָהָב מְסֻטְרָא דְצָפוֹן.

אַתָּה רַבִּי אַלְעֹזֶר וְרַבִּי אַבָּא וּכְלָהוּ חֶבְרִיא וְגַשְׁקִי יְדוֹי. בְּכָה רַבִּי אַבָּא וְאָמֵר וּוְיָווִי כַּד תִּסְתַּלְקֵן מִן עַלְמָא מָאֵן יִנְהִיר גַּהְוָרָא דְאֹרִיִּיתָא. זַפְּאָה חַוְּלָקָהוֹן דְחֶבְרִיא דְשָׁמְעַיִן מַלְיִן דְאֹרִיִּיתָא אַלְיִן מִפְוָמָה.

אָמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן תָּא חֹזֵי, מָה פִתְבַּב וַיְלַךְ לְמִסְעֵיו, לְמִפְקַד אַתְרִיה וּדְرָגוֹי. לְמִסְעֵיו לְמִסְעֵוּ בְתִבְבָּ, מָאֵן מִסְעֵוּ. דָא דְרָגָא קְדָמָה דְאַתְחֹזֵי לֵיה בְקָדְמִיתָא, בְתִבְבָּ הַכָּא מִסְעֵוּ וּבְתִבְבָּ הַתָּם (מלכים א ו) אַבָּן שְׁלָמָה מִסְעֵ

בננה. זה אוקיינָן אֶבְן שְׁלָמָה וְדָאי. מִסְעַ כִּמֵּה
דָּאַפְּמָר.

וַיַּלְךְ לִמְסֻעָיו. (עיין פ"י בס' היגיון דף ר' ע"ג סוף פ' ו') **כָּל אֲפֹנוֹ דָּרְגָּין**
דָּרְגָּא בְּתַר דָּרְגָּא כִּמֵּה דָּאַפְּמָר. מִגְגָב (דף פ"ד ע"א) וְעַד
בֵּית אֶל לְאַתְקָנָא אַתְרִיה וְלְחַבְרָא לוֹן בִּיחוֹדָא שְׁלִים.
דָּהָא מִגְגָב וְעַד בֵּית אֶל אַשְׁתְּבָחָ רְזָא דְּחַכְמָתָא בְּדַקָּא
יְאוֹת.

אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִיָּה שֵׁם אַהֲלָה בִּתְחִלָּה, אַהֲלָה בְּהַ"א,
מֵאָן אַהֲלָה, דָּא בֵּית אֶל. אֶבְן שְׁלָמָה כְּדָאַמְרָן. תּוֹ
רְשִׁים וְאָמָר אֶל מָקוֹם הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר עָשָׂה שֵׁם בְּרָאשׁוֹנָה
דְּכַתִּיב לֵי הַפְּרָאָה אֶלְיוֹ. וּכְדִין וַיַּקְרָא שֵׁם אֶבְרָם בִּשְׁמָ
יְיָ. כְּדִין אַתְדַּבְּקָה בְּמַה יִמְנֹתָא שְׁלִימָתָא.

תֵּא חִזֵּי, בְּקָדְמִיתָא סְלִיק מִתְּפָא לְעַילָּא דְּכַתִּיב וַיַּרְא יְיָ
אֶל אֶבְרָם. וְכַתִּיב לֵי הַפְּרָאָה אֶלְיוֹ. וְדָא הוּא דָרְגָּא
קָדְמָה כְּדָאַמְרָן אֶבְן שְׁלָמָה (מִסְעַ נְבָנָה וּכְתִיב לִמְסֻעָיו). וְלֹבֶתֶר
הַלּוֹךְ וְגַסּוּעַ הַגְּבָהָה. דָּרְגָּא בְּתַר דָּרְגָּא עַד דָּאַת עַטְר
בְּהַרְוּם חַוְּלָקִיה וְעַדְבִּיה. לְבַתֵּר סְתִים מַלְהָה בְּדַסְלִיק וְאָמָר
לֵי סְתִם, דָּא עַלְמָא עַלְאָה. וּמַתְמָן בְּטִיל בְּדָרְגָּין וְנַחַת
מַעַילָּא לְתַתָּא וְאַתְדַּבְּקָה כֵּלָא בְּאַתְרִיה בְּדַקָּא יְאוֹת.
וְהַכָּא בְּדַסְתְּבָל בְּדָרְגָּין תְּשִׁבָּח רְזָא דְּחַכְמָתָא עַלְאָה.
מָה כְּתִיב וַיַּלְךְ לִמְסֻעָיו מִגְגָב מִסְטָרָא דִּימִינָא

שירותתך דעלמא עלאה סתיימה עמייקא לעילא עד אין
סוף, וначית דרגא בתר דרגא (עד) מנגב ועד בית אל
מעילא לחתטא.

וכתיב ויקרא שם אברהם בשם יי' אדק יחוּדָא באתריה
בדקא יאות דכתיב אל מקום המזבח אשר עשה
שם בראשונה. מיי' אשר עשה שם, דסליק לה מתתא
לעילא. והשתא נחית בדרgin מעילא לחתטא, בגין זה היא
לא תעדי מאנון דרגין עלאיין, ואנון לא יעדון מנה,
ויתיחד כלל בא יהודא חדא בדקא יאות.

כדין אתעטר אברהם והוה חולק עדבריה בקידושא בריך
הוא ודא. ובאיין אנון צדיקיא דמתעטרי ביה
בקידושא בריך הוא והוא מתעטר בהונן. ובאיין אנון
בעילמא דין ויזפאיין אנון בעילמא דאתה. עליהו כתיב,
(ישעה ס) ועמה כולם צדיקים לעולם ירש אرض. וכתיב,
(משלוי ד) ואורה צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד בכון
היום.

אלו, כד מטו בחדבי חקל יתבו. פתח רבי שמעון
ו אמר (תהלים ס) פנה אליו וחנני וגוי. הא קרא אית
לאסתכלא ביה, זה אוקימנא ליה בכמה אחר. אבל
בהאי קרא מלין סתיימין אית ביה. פנה אליו. וכי דוד
אמר פנה אליו וחנני. אלא בגין דרגא דיליה דאייה

את עטר ביה קאמיר. תננה עוז לעבדה, תננה עוז דא עוז עלאה בדכתיב, (شمואל א ב) ויתן עוז למילכו. מאן מלכו דא מלך סתם מלכה משיחא. אונס הכא לעבדה דא מלכה מושיחא בדאמרון מלך סתם.

והו שיעה לבן אמרתך, וכי לא הויה בריה דיש איהו עד דאיהו אמר בשמא דאמיה ולא בשמא דאבי. אלא הא אוקימנא דבד ייתי בר נש לקלבל מלאה עלאה לאדררא, בעי למתק במלחה דאיהו ודאי. ועל דא אדרר לאמיה ולא לאבוי. ותו הא תנין (ד"א ל"ג דהא) דך א מלך בדאמרון.

אמר רבי שמעון תא חזיא, מה כתיב וייה ריב בין רעוי מקנה אברהם, רב כתיב חסר יוד, דבעא לוט למחדר לפולחנא נוכראה דפלחי יתבי ארעה, וסופיה דקרה אוכח דכתיב והכגעני והפריזי או יושב בארץ. ומגלון דלוט אהדר לשרה לפולחנא נוכראה, דכתיב ויסע לוט מקדם. מי (עליל עד ב) מקדם, מקדמוני של עולם. כתיב הכא ויסע לוט מקדם וכתיב וייה בנסעם מקדם מה להלן בטילו מקדמוני של עולם אונס הכא בן. כיון דידע אברהם דלוט להכי נטיל ביה. מיד ויאמר אברהם אל לוט וגוי הפרד נא מעלי. לית אננת בדאי לאתחברא בהדא. בדין אתפרש אברהם מגיה ולא בעא

למייהך ולא תחבר אֶתְחָרָא עַמִּיה, דְכֹל מֵאָן דִיתְחָבֵר לְחַיְיבָא
סֻפִיה לְמַיְהָך אֶבְתָּרִיה וְלֹא תַעֲבֵש (דף פ' ע"ב) בְגִיגִיה.
מִנְלָז מִיהוֹשֶׁפֶט דִתְחָבֵר עִם אֶחָד וְאֶלְמָלָא זָכוֹ
דְאַבְהָן אַתְעַבֵּש תִּמְןָ דְכִתְיבָ, (דברי הימים ב' י"ז) וַיַּזַּעַק
יְהוֹשֶׁפֶט. וְכַדֵּין אַשְׁתָּזֵיב דְכִתְיב וַיִּסְתַּתִּים אֱלֹהִים מִמְנוֹ.
וְעַל דָא לֹא בָעָא אֶבְרָם לְמַיְהָך בְתְדִיה דְלוֹט. וְעַם כָל
דָא לֹא בָעָא לוֹט לְמַהְדר מִסּוֹרְחָנִיה אֶלָא וַיַּבְחַר לוֹ לוֹט
אֶת כָל כְּפָר הַיַּרְדֵן. וַיַּסְעַ לוֹט מִקְדָם אַתְגַטְיל מִן קְדָמָה
דְעַלְמָא וְלֹא בָעָא לְאַתְדְבָקָא בְמַהִימָנוֹתָא שְׁלִימָתָא
כְאַבְרָהָם.

אֶבְרָם יִשְׁבֵ בָּאָרֶץ בְּגַעַן. לְאַתְדְבָקָא בְאַתְרָא
דְמַהִימָנוֹתָא וְלִמְנְדָע חַכְמָתָא לְאַתְדְבָקָא
בְמַאֲרִיה. וְלוֹט יִשְׁבֵ בָעָרִי הַכְּפָר וַיַּאֲהַל עד סְדוּם. עַם
אֶפְוֹן חַיְיבֵין דְעַלְמָא דְנַפְקוּ מִגּוֹ מַהִימָנוֹתָא דְכִתְיב וְאֶנְשֵׁי
סְדוּם רְעִים וְחַטָּאים לִיְיָ מָאֵד. כֹל חַד אַתְפְּרֵשׂ לְאַרְחִיה
כְדָקָא יָוֹתָה. בְגַיְן כֵך וְכַאֲיָן אֶפְוֹן חַבְרִיא דְמִשְׁתְּדָלִי
בְאֹרְדִיתָא יְמָמָא וְלִילִיא, וְחַבְרוֹתָא דְלַהּוֹן בְקַוְדְשָׁא בְרִיךְ
הָוָא. וְעַלְיִיהוּ פִתְיבָ, (דברים י"ד) וְאַתָּם הַדְבָקִים בֵּין אֱלֹהִיכֶם
חַיִים כָלְכָם הַיּוֹם:

וַיְיַ אָמַר אֶל אֶבְרָם אֶחָרִי הַפְּרֵד לוֹט מַעֲמוֹ וְגוֹ. רַבִּי
אָבָא פַתָּח (יונה א') וַיָּקָם יוֹנָה לְבָרוֹת תְּרַשְ׀יָה מִלְפָנִי

י"ז וגו'. ווי למאן דאסתר מקמי קודשא בריך הווא דכתיב ביה (ירמיה כג) הלא את השמים ואת הארץ אני מלא באם יי' והוा אתי למערך מקמיה.

אלא כתיב, (שיר השירים ב) יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה. יונתי דא בנסת ישראל. בחגוי הסלע דא ירושלים דאייה סלקא על כל עולם. מה סלע אייה עללה ותקיפה על כלא אויה ירושלים אייה עללה ותקיפה על כלא. בסתר המדרגה דא (בית המקדש) אטר לא קרי בית קדש הקדשים לבא דכל עולם.

ובגין כך כתיב בסתר המדרגה בגין דתמן חות שכיננתא מסתerra באחתה דאייה צנואה לבעלה ולא נפקא מביתה לבר. כמה דאת אמר (תהלים קכח) אשתח כגן פוריה בירכתי ביתך וגו'. כך בנסת ישראל לא שרייא לבר מארחה בסתריו דדרגת אלא בזמנא דגולותא דאייה בגו גלוותא, ובגין דאייה בגולותא, שאר עמין אית לון טיבו ושלוחה יתר.

תא חמי בזמנא דישראל שריין על ארעה קדיشا כלא תהה מתתקן בדקא יאות, ופרשיא שלים עלייהו, שעבדי פולחנא ובקע אוירין דעלמא וסליק ההוא פולחנא לעילא לאטריה, בגין דארעה לא אתתקנת לפולחנא אלא ליישראל בלחוודיהו. ובגין כך שאר עמין

עָבֹדִי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלֹּות הֵוּ מַתְרַחְקִי דְלֹא הֵוּ
שְׁלַטִין בָה כְּדֵה שְׁתָא בְגִין דְלֹא אֲתַזְנוּ אֶלָא מַתְמָצִית.
וְאֵי תִימָא הָא חִמְינָן פְמָה מַלְכִין הֵוּ דְשְׁלִיטִין בְזַמְנָא
הַבִּית הַמִּקְדָשׁ קִיִּים עַל עַלְמָא. תָא חִזִי, בְבִית
רָאשֵׁן עַד לֹא סָאִיבּו יִשְׂרָאֵל אַרְעָא, לֹא הֵוּ שְׁלַטִין
שָׁאָר עַמְינָן עָבֹדִי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלֹּות אֶלָא אֲתַזְנוּ
מַתְמָצִית וּבָה הֵוּ שְׁלַטִין וְלֹא בְלִכְה. כִיוֹן דְחַבּוּ יִשְׂרָאֵל
וָסָאִיבּו אַרְעָא כְדִין כְבִיכּוֹל דְחוּ לְה לְשִׁכְינָתָא מַאֲתָרָה
וְאַתְקָרְבָת לְדוֹכְתָא אַחֲרָא, וּכְדִין שְׁלַטִין שָׁאָר עַמְינָן
וְאַתִּיהִיבּ לְוֹן רְשֹׁו לְשְׁלַטָתָה.

תָא חִזִי, אַרְעָא דִישְׂרָאֵל לֹא שְׁלִיט עַלְה מִמְבָא אַחֲרָא
בר קִידְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְלַחְזֹדָי. וּבְשִׁעְתָא דְחַאֲבוּ
יִשְׂרָאֵל וְהָוּ מַקְטָרִין לְטַעַוּן אַחֲרַבְנִין בְגּוּ אַרְעָא, כְבִיכּוֹל
אַדְחֵיָא שִׁכְינָתָא מַאֲתָרָה וּמַשְׁכִי וּמַקְטָרִי לְאַתְקָשָׂרָא
טַעַוּן אַחֲרֵן גּוּ שִׁכְינָתָא, וּכְדִין אַתִּיהִיבּ לְוֹן שְׁלַטָבָותָא,
בְגִין דְקָטָרָת קָטָרָא הַוָא לְאַתְקָטָרָא. וּכְדִין שְׁלַטוּ שָׁאָר
עַמְינָן, וּבְטַלְוּ גְבִיאִים, וְכָל אָנוּן דְרָגִין עַלְאַיִן לֹא שְׁלַטוּ
בְאַרְעָא.

וְלֹא אָעֵדִי שְׁלַטָבָותָא דְשָׁאָר עַמְינָן בְגִין דְאָנוּן מַשְׁכוּ
לְשִׁכְינָתָא לְגַבִּיהָ. וּעַל דָא בְבִית שְׁנִי הָא
שׁוֹלְטָנוֹתָא מִשָּׁאָר עַמְינָן לֹא אָעֵדִי וּכָל שְׁבַן בְגַלְוִיתָא

דשכינַתָּא בְּשָׁאָר עַמִּין אֶתֶּר דְּשָׁאָר מִמְּבָן שְׁלֹטִין וּבְגִינַּן
כֵּךְ כָּלְהוּ יַגְקִין מִן שְׁכִינַתָּא דְּאֲתָקְרִיבָתָה גְּבִיהָ.
וְעַל (ז' פה ע"א) דָּא בְּזָמָנָא דִּישְׂרָאֵל הוּוּ שְׁרָאָן עַל אַרְעָא
וּפְלַחַי פּוֹלְחָנָא דְּקוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הָוּא, שְׁכִינַתָּא הוּוּת
צְנוּעָה בְּינֵי הָוּ וְלֹא נְפֻקָּת מְגֹו בִּיתָא לְבָר בְּאַתְגָּלְיָא.
וּבְגִינַּן כֵּךְ כָּל אֶפְוֹן נְבִיאִים דְּהָוּ בְּהַהְיוֹא זָמָנָא לֹא נְטָלוּ
נְבוֹאָה אֶלְאָ בְּאַתְרָה בְּדַקְאָמָרָן. וּבְגִינַּן כֵּךְ יוֹנָה הָוּה עַרְקָ
לְבָר מְאַרְעָא קְדִישָׁא, דָּלָא יַתְגַּלְיָ עַלְיהָ נְבוֹאָה וְלֹא יַהֲקָ
בְּשַׁלְיחָוּתָא דְּקוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הָוּא.

וְאֵי תִּמְאֵן הָא חַמִּינָן דְּאַתְגָּלְיָא שְׁכִינַתָּא בְּבָבָל דְּאֵינוֹ
לְבָר. הָא אָזְקִימָנָא דְּכַתִּיב, (יחזקאל א) הִיָּה הִיָּה, דְּהָוּה
מַה דָּלָא הָוּה מִן קָדְמָת דְּבָא מִיּוֹמָא דְּאַתְבָּנִי בַּיּוֹם
וְהָיָה נְבוֹא לְשִׁעְתָּא הוּוּת וְכַתִּיב עַל נְהָר כְּבָר, נְהָר
דְּכַבֵּר הָוּה מִיּוֹמָא דְּאַתְבָּרִי עַלְמָא, וּשְׁכִינַתָּא אַתְגָּלְיָא
תְּדִיר עַלְיהָ דְּכַתִּיב, (בראשית ב) וְנְהָר יַוְצֵא מַעַדְן לְהַשְׁקוֹת
אֶת הַגֵּן וּמִשְׁמָן יַפְרֵד וְגַו'. (שם הַאַחֲרֵי וְגַו) וְדָא אֵינוֹ חַדְשָׁה
מִינְיִינָה.

וְתִּמְןֵן אַתְגָּלְיָא שְׁכִינַתָּא לְפּוּם שְׁעַתָּא דְּאַצְטְּרִיכָו לָהּ
יְשָׂרָאֵל לְפּוּם צָעָרֵיהָו. אֶבֶל בְּזָמָנָא אַחֲרָא לֹא
אַתְגָּלְיָא. וּבְגִינַּן כֵּךְ יוֹנָה בְּגִינַּן דָּלָא תְשִׁירִי עַלְויִ שְׁכִינַתָּא
וְלֹא תַתְגַּלְיָ עַלְיהָ, אַזְלָא מְאַרְעָא קְדִישָׁא וּעַרְקָ. הָא הָוּא

דכתיב (יונה א) **מלפני יי**. **וכתיב כי ידעו האנשים כי מלפני יי הוא בורה.**

תא חזי, כמה דשכינתא לא אתגלייא אלא באתרא דאתחוי לה, אונפ הבי לא אתחוי ולא אתגלייא אלא בבר נט דאתחוי לה. דהא מן יומא דסליק על רעותיה דלווט לאתהPCA בסרchnיה, אסתלקת רוחא קדיישא מאברם. וכד אסתלק לוט מגיה, מיד שרא רוח קודשא בדוכתיה הדא הוא דכתיב ווי אמר אל אברהם אחריו הفرد לוט מעמו וגוו.

תא חזי, **כיוון דחמא אברהם דלווט הויה טוב לשרכניה,** הויה דחיל אברהם. אמר דילמא חס ושלום בגין חברותא דהא אבידנא בגיןה חולקא קדיישא דاعتיר לי קודשא בריך הוא. **כיוון דאתפרש מגיה אמר ליה שא נא עיביך וראה מן המקום אשר אתה שם.**

מאי מן המקום אשר אתה שם דאתדקמת ביתה בקדמיתה ואתעטרת בהימנوتא שלימחתא. צפונה ונגבה וקדמה וימה. אלין אונז מסעיו ההוא בקדמיתה דכתיב וילך למסעיו. **וכתיב הלוך ונסוע הנגב.** אלין דרגין על אין דاعتער ב מהימנותא שלימחתא בקדמיתה. וכדיין אתבשר דלא יעדני מגיה ומן בנווי לעלמין דכתיב כי את כל הארץ אשר אתה רואה. Mai אשר

אתה רואה. דא דרגא קדמאת דאתגלו ליה כמא דאת אמר לוי הבראה אליו. ובגין כה אשר אתה רואה בגין דדרגא דא קדמאת אתכליל מפלתו דרגין וכלהו אתחיזון ביה, ובגין כה כי את כל הארץ אשר אתה רואה וגו. רבינו אלעזר אערא בבי אושפיזא בלבד, והוא עמייה רבינו חזקיה. קם בליליא למלי עי באורייתא, קם רבינו חזקיה גביה. אמר ליה רבינו אלעזר בקיסטרא דקיסטרא חביביא שכיחי.

פתח רבינו אלעזר ואמר (שיר השירים ב) כתפוח בעצי היער וגו. בתפוח, דא קודשא בריך הוא, דאייה חמץ ומטעטר בגוננו מפל שאר אילגין דלא אית דמי ליה. רשים אייה מפלא, רשים הוא דלית אחרא בותיה. בגין כה בצלו חמץתי. בצלו ולא בצלא אחרא. בצלו ולא בצלא דשאר ממון. חמץתי, איימתי, מן יומא דהוה אברהם בעלמא דאייה חמץ ורחים ליה לקודשא בריך הוא באהבה כמא דאת אמר, (ישעה מא) אברהם אוהבי. ופריו מתוק לחבי, דא הויא יצחק דאייה איבא קדיישא. דבר אחר בצלו חמץתי וישבתה, דא יעקב. ופריו מתוק לחבי, דא יוסף הצדיק דעבד פירין קדיישין בעלמא. ועל דא פתיב (בראשית לו) אלה תולדות יעקב יוסף. דכל אבון תולדות יעקב (יוסף דאייה העביר תולדות) (נ"א

בְּיוֹסֵף הַצָּדִיק קִיִּימִי, דַּעֲבֵיד תּוֹלְדוֹת בְּעֵין כֶּלֶהוּ (ד"א ל"ג שבטים), וּבְגַין כֵּן אַקְרֵון יִשְׂרָאֵל עַל שְׁמָא דָאָפְרִים דְּכַתִּיב, (ירמיה לא) **הַבָּנָן יָקִיר לִי אָפְרִים וְגַוּ.**

דָּבָר אַחֲרַ בְּתֻפּוֹת בָּעֵץ הַיּוֹרֵד. דָא אַבְרָהָם. דְּמַי לֵיה לְתֻפּוֹת דְּסָלִיק רִיחַן (דף נ"ב) וְאַתְּרָשִׁים בְּמַהְיָמָנוֹתָא שְׁלִימַתָּא עַל כָּל בָּנֵי דָרִיה, וְאַתְּרָשִׁים חַד לְעַילָּא, וְאַתְּרָשִׁים חַד לְתַתָּא דְּכַתִּיב (יחזקאל לג' כ"ד) אַחַד הַיָּה אַבְרָהָם. מַאי טָעַמָּא הַיָּה אַחַד. דְלֹא הַיָּה אַחֲרָא בְּעַלְמָא דַי סָלִיק לְמַהְיָמָנוֹתָא דְּקוֹדֵשָׁא בָּרֵיךְ הוּא בָּר אֵינוֹ. אָמַר לֵיה רַבִּי חִזְקִיָּה וְהָא כְּתִיב וְאֵת הַגְּפֵשׁ אֲשֶׁר עָשָׂו בְּחַרְןָן. אָמַר לֵיה עַד כְּעַן אָפָ� לֹא הַיָּוֹ בְּדָרְגֵיכִין עַל-אַיִן דָא-תַּעֲטֵר בָּהּוּ אַבְרָהָם.

לְבָתֵּר אָמַר לֵיה תָו שְׁמַעְנָא דְלֹא אַקְרֵי אַבְרָהָם אַחַד עַד דָא-סְתָלָק בְּיִצְחָק וַיַּעֲקֹב. פִּיוֹן דָא-סְתָלָק בְּיִצְחָק וַיַּעֲקֹב (ג"א ר"ה) וְהַיּוֹ כְּלֹהוּ תְּלַתְּהוֹן אַבְהָנוּ דְעַלְמָא כְּדַיּוֹן אַקְרֵי אַבְרָהָם אַחַד. וּכְדַיּוֹן הוּא תֻפּוֹת בְּעַלְמָא רְשִׁים מִפְּלָן בָּנֵי עַלְמָא. אָמַר לֵיה שְׁפֵיר קָא אָמְרָת.

דָּבָר אַחֲרַ בְּתֻפּוֹת בָּעֵץ הַיּוֹרֵד דָא קוֹדֵשָׁא בָּרֵיךְ הוּא. בַּן דָוְדי דָא קוֹדֵשָׁא בָּרֵיךְ הוּא. בְּצָלוֹ דָא קוֹדֵשָׁא בָּרֵיךְ הוּא. חַמְדָתִי וַיְשַׁבְתִּי, בַּיּוֹמָא דָא-תְּגֵלִי קוֹדֵשָׁא בָּרֵיךְ הוּא עַל טֹּרָא דְּסִינִי וַקְבִּילָוּ יִשְׂרָאֵל אָוְרִיִּיתָא וְאָמְרוּ (שמות ט) נִעְשָׂה וּנְשִׁמְעָה.

ופְּרִיו מַתּוֹק לְחָפֵי. אֲלֵין מַלְין דָאָרְיִיתָא דְכִתִּיב בָּהו
(תהלים ט) וּמַתּוֹקִים מַדְבָשׁ וּגְוֹפֶת צוֹפִים. דָבָר אַחֲר
ופְּרִיו מַתּוֹק לְחָפֵי, אֲלֵין בְּשִׂמְתָהוֹן דָצְדִיקִיא דְכָלָהו
אִיבָא דְעֻזְבָדָוי דְקוֹדֵשָא בְרִיךְ הוּא וְקִיְימִי עַמִּיה לְעִילָא.
תָא חָזֵי, כֹל נְשִׂמְתִין דְעַלְמָא דְאָנוֹן אִיבָא דְעֻזְבָדָוי
דְקוֹדֵשָא בְרִיךְ הוּא כָלָהו חָד בְּרוֹא חָד, וּכְדָבָר נְחַתִּי
לְעַלְמָא כָלָהו מַתְפִרְשִׁין בְגַוְונִין דְכָר וּנוֹקָבָא, וְאָנוֹן דְכָר
וּנוֹקָבָא מְחַבְּרִין כְחַדָא.

וְתָא חָזֵי, תִיאוּבָתָא דְנוֹקָבָא לְגַבֵּי דְכוֹרָא עַבְדִיד נְפָשָׁה.
וּרְעוֹתָא דְתִיאוּבָתָא דְדְכוֹרָא לְגַבֵּי נְוֹקָבָא
וְאַתְדְבָקָותָא דִילִיה בָה, אָפִיק בְפַשׁ וּכְלִיל תִיאוּבָתָא (נ"א
תִיאוּבָתָה) דְנוֹקָבָא וּנְטִיל לְה. וְאַתְכְלִיל) תִיאוּבָתָא תְתָא
בְתִיאוּבָתָא דְלָעִילָא וְאַתְעַבְידָו רְעוֹתָא חָדָא בְלָא
פִירּוֹדָא.

וּכְדִין (נְטִיל) כָלָיל כָלָא נְוֹקָבָא וְאַתְעַבְרתָמַן דְכוֹרָא
וְתִיאוּבָתִין דְתְרוֹוִיְהוּ מַתְדְבָקָן כְחַדָא, וּעַל דָא
כָלָא כָלִיל דָא בְדָא. וּכְדָבָר נְשִׂמְתִין נְפָקִין דְכָר וּנוֹקָבָא
כְחַדָא נְפָקִין. לְבַתֵּר כִיּוֹן דְנְחַתִּי מַתְפִרְשָׁן דָא לְסְטָרָא דָא
וְדָא לְסְטָרָא דָא, וּקוֹדֵשָא בְרִיךְ הוּא מְזוּוג לְזֹן לְבַתֵּר.
וְלֹא אַתְיִיחֵב זְוִיגָא לְאַחֲרָא אֶלָא לְקוֹדֵשָא בְרִיךְ הוּא
בְלַחֲודָוי, דְאֵינוֹ יְדֹע זְוִיגָא דְלַהֲוֹן לְחַבְרָא לְזֹן בְּדָקָא
יְאוֹת.

זְפָאָה הוּא בֶּר נִשׁ דָּזְכֵי בְּעֹבְדֹי וְאוֹזֵל בְּאוֹרָה קְשׁוֹת
 בְּגַיִן דְּאַתְּחַבֵּר גְּפֵשׁ בְּגַפֵּשׁ כַּמָּה דְּהֹהָה מְעִיקָּרָא,
 דְּהֹא אֵי זְכֵי בְּעֹבְדֹי דָּא הוּא בֶּר נִשׁ שְׁלִים כְּדָקָא יְאֹות.
 וְבַגִּין פֶּה כְּתִיב וְפִרְיוֹ מְתֻוקָּה לְחַבֵּי. דְּהֹוּא בְּתַקְינָא מְבָרָךְ
 לְאַתְּבְּרָכָא מְבִיה עַלְמָא, בְּגַיִן דְּכָלָא בְּעֹבְדִּין דְּבָר נִשׁ
 תְּלִיא אֵי זְכֵי אֵי לְאֵי זְכֵי.

אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה הֲכִי שְׁמַעְנָא דְּכִתְבֵּי, (הושע ז) מִמְּפֵנִי
 פְּרִיךְ נִמְצָא. קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לֵיהּ לְכִנְסָת
 יִשְׂרָאֵל מִמְּפֵנִי וְדָא פְּרִיךְ נִמְצָא. פְּרִיךְ נִמְצָא לֹא כְּתִיב
 אֵלָא פְּרִיךְ. הַהוּא תִּיאּוּבָתָא דְּנוֹקְבָּא דְּעַבְדִּין גְּפֵשׁ
 וְאַתְּכְלִיל בְּתוֹקְפָא דְּכּוֹרָא וְאַתְּכְלִיל גְּפֵשׁ בְּגַפֵּשׁ
 וְאַתְּעַבְּדוּ חד כְּלִיל דָּא בְּדָא כְּדָאמְרוֹן. לְבַתֵּר אֲשֶׁתְּכָחֵי
 תְּרוּוּיָהוּ בְּעַלְמָא, וְדָא בְּחִילָא דְּכּוֹרָא אֲשֶׁתְּכָחֵא אֵיבָא
 דְּנוֹקְבָּא.

דָּבָר אַחֲר בְּתִיאּוּבָתָא דְּנוֹקְבָּא אֲשֶׁתְּכָחֵא אֵיבָא דְּכּוֹרָא.
 דָּאֵי לֹא תִּיאּוּבָתָא דְּנוֹקְבָּא לְגַבֵּי דְּכּוֹרָא לֹא
 אַתְּעַבְּדוּ פִּירִין לְעַלְמִין הָדָא הוּא דְּכִתְבֵּי מִמְּפֵנִי פְּרִיךְ
 נִמְצָא:

וַיְהִי בִּימֵי אָמְרָפֵל מֶלֶךְ שְׁגַעַר וְגוּ. רַבִּי יוֹסֵי פָתָח (ישעה
 מא) מֵי הָעִיר מִמְּזֹרֶחֶת צָדָק יִקְרָא הָוּ לְרַגְלָו וְגוּ. הָאֵי
 קָרָא אַוְקָמָה חֶבְרִיָּא. אַבְלָהֵי קָרָא בְּרוֹא דְּחַכְמָתָא

אייה. דהא תנין שבעה רקיעין עבד קונדשא בריך הווא לעילא, וכלהו לאשתמודע יקראה דCONDשא בריך הווא, וכלהו קיימין לאודעא רוזא דמהימנותא עלאה.

טא חוי, אית רקיעא עלאה סתים לעילא מפיחו דאנון שבעה, ודא הוא רקיעא דבר לון ונhair לון לבלהו, ודא לא אתיידע, וקיימה בשאלתא דלא ידיעא, בגין דאייהו סתים ועמיק, וכלה תוהין עליה, ובגין כך אקרי מ"י, כמה DAOקמיה דכתיב, (איוב לה) מבטן מי יצא הקרחה ואתמר, והאי הוא רקיעא עלאה (דף פ' ע"א) דקיימה על כל אנון שבעה.

ואית למתא רקיעא דאייהו מתאה מפלחו ולא בהיר, בגין דאייהו מתאה דלא בהיר, ההוא רקיעא דעליהו אתחבר ביה, ואלין תרין אתוון פלייל לון בגויה ואקרי ים, זההו רקיעא עלאה דאקרי מ"י.

בגין הכל אנון רקיעין אחרגין אתעבדיו בחלין וועלין לגביה, וכדיין אייה ים עלאה ועבד איבין וונגין לובייה, ועל דא אמר הווד (תהלים ק) זה הים גדול ורחב ידים שם רמש ואין מספר חיות קטנות עם גדלות.

ועל דא כתיב, (ישעה מא) מי העיר ממזהה צדק יקראהו לרגלו, מי העיר ממזהת. דא אברם. צדק יקראהו לרגלו. (נ"א דא שרה, ד"א צדק יקראהו לרגלו וגוו') דא הוא רקיעא מתאה דכהו רקיעין ואתעבד ים.

יתן לפניו גוים. מאן הא, הוא רקיע תחתה דאמרן
העבד בוקמין ואפיל שבאיין. ובהאי אשתחבז דוד
ואמר (תהלים ז') ואיבי נתתה לי ערף ומשןאי אצמיהם.
(ישעה מא) יתן לפניו גוים. אלין אונע עמין הוהה רדיף
עליהון אברהם וקידשא בריך הוא קטיל לון. (ומלבים
ירך. (מאי ירך אלא) אלין מלבים דממן לעילא עליהו. יtan לפניו גוים, אלין עמין דלחתה)
ומלבים ירך אלין ממון רברבן דליילא. דבד עבד
קידשא בריך הוא דינה בעמא (ד"א בעמא) בכלא עבד
דינה בעילא ותתא.

ירדףם יעbor שלום ארח ברגליו לא יבוא. ירדפם דא
אברהם. דאברהם הוה רדיף לון, וקידשא בריך
הוא הוה עבר קמיה וקטיל לון. דכתיב יעbor שלום דא
קידשא בריך הוא דאקרי שלום.

ארח ברגליו לא יבוא. וכי סלקא דעתך הוה אברהם
ازיל בגו ענגיא או בגו סוסון ורתקין. אלא ארח
ברגליו לא יבוא, דלא הוה איזיל קמיה דאברהם לא
מלאכਆ ולא שליחא אלא קידשא בריך הוא בלחוודוי
דכתיב ארח ברגליו. מאן רגליו אלין מלאכין דאונע
תחותוי דקידשא בריך הוא כמו דעת אמר, (זכריה ז)
ועמדו רגליו ביום ההוא וגוי.

דבר אחר מי העיר ממורתה. תא חזי, בשעתא דקידשא

בריך הוא אֶתעָר עַל מָא לְאִיתָה לְאַבְרָהָם וּלְקָרְבָּא לֵיה
לְגַבִּיהָ, הָאִי אֶתעָרוֹתָא בְּגַין דְזַמִּין יַעֲקֹב לְמִיפָּק מְפִיה
וּלְקִיְמָא תְּרִיסָר שְׁבָטִין כְּלַהּוּ זְפָאִין קְמִיה דְקִידְשָׁא בְּרִיךְ
הָנוּא. צְדָק יַקְרָא הָוּ לְרַגְלָוּ. דְקִונְדָּשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָוּה קְרָא
לֵיה תְּדִיר מַן יוֹמָא דְאַתְּבָרִי עַל מָא כְּמָא דְאַתְּ אָמָר, (ישעה
מא) קְוִירָא הַדּוֹרוֹת מִרְאָשׁ, וּבְגַין כֵּד צְדָק יַקְרָא הָוּ וְדָאי.
לְרַגְלָוּ, לְאַתְּחָבָרָא בֵּיה בְּפּוֹלְחָנִיהָ וּלְקָרְבָּא לֵיה לְגַבִּיהָ.
כְּמָא דְאַתְּ אָמָר, (שמות יא) הַעַם אָשָׁר בְּרַגְלֵיכְ.

דָּבָר אַחֲרָמִי הַעִיר מִמְזֹרָתָה. דְמַתְמָן שְׁרוֹתָא דְבַהּוֹרָא
לְאַנְהָרָא. בְּגַין דְּדָרוֹם הַהּוּא תְּוִקְפָּא דִילִיה מְגֻזָּה
מִזְרָח אֵינוֹ. וּעַל דָּא מִי הַעִיר הַהּוּא נְהֹרָא דְדָרוֹם.
מִמְזֹרָתָה, בְּגַין דְּאֵינוֹ נְטִיל וְאַתְּזָן בְּקָדְמִיתָא, וְתִיאוּבָתָא
דְהַהּוּא רְקִיעָא עַל אָה לְמִיחָב לֵיה לְמִזְרָחָה.

צְדָק יַקְרָא הָוּ לְרַגְלָוּ. דָא מַעֲרָב, דְאֵינוֹ קְרָא לֵיה תְּדִיר
וְלֹא שְׁכִיךְ כְּמָא דְאַתְּ אָמָר (תְּהִלִּים פג) אֱלֹהִים אֶל דְמִי
לְךָ אֶל תְּחִרְשׁ וְאֶל תְּשֻׁקּוֹת אֵל. בְּגַין דְּמַעֲרָב אֶתעָר תְּדִיר
לְגַבִּיהָ. יַתְּן לְפָנָיו גּוֹים וּמְלָכִים יַרְךָ. הָהָא מְפִיה קְבִיל
תְּוִקְפָּא לְאַכְנָעָא כָּל אַבְנָן עַמִּין דְעַלְמָא.

רַבִּי יְהוֹדָה אָמָר (ישעה מא) מִי הַעִיר מִמְזֹרָתָה, דָא אַבְרָהָם
דְלָא נְטִיל אֶתעָרוֹתָא לְגַבִּי קְוִידְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶלָּא
מִמְזֹרָתָה, בְּגַין דְחַמָּא שְׁמַשָּׁא דְנַפְרִיק בְּצְפָרָא מִסְטָרָא

דְמֹזְרָה, נִטֵּל אֲתֻרוֹתָא לְנַפְשֵׁיה דָאִיהו קָוִידָשָׁא בְּרִיךְ הָנוּא. אָמֵר דָא הָנוּא מַלְכָא דְבָרָא יְתִי. פֶלְחַ לֵיה כָל הָנוּא יוֹמָא, לְרִמְשָׁא חַמָּא שְׁמָשָׁא דְאֲתִכְבִּישׁ (וַיַּרְחַח נַפְקַת) וַסִּיחָרָא גַּהְרָא. אָמֵר דָא הָנוּא וְדָאִי דְשָׁלִיט עַל הָנוּא פּוֹלְחָנָא דְפָלָחִית כָל הָאֵי יוֹמָא, דָהָא אֲתַחַשֵּׂךְ קַמְפִיה וְלֹא נְהִיר. פֶלְחַ לֵיה כָל הָהִיא לִילְיָא.

לְצִפְרָא חַמָּא דְאַזְולָא חַשּׁוֹכָא וְאֲתַבְּהִיר סְטָרָא דְמֹזְרָה. אָמֵר וְדָאִי כָל אַלְיָן מַלְכָא אֵית עַלְיָהו וְשָׁלִיט דְאֲנָהִיג לוֹן. כִּיוֹן דְחַמָּא קָוִידָשָׁא בְּרִיךְ הָנוּא תִּיאוּבָתָא דְאַבְרָהָם לְגִבְיהָ, כִּדְין אֲתַגְלִי עַלְוִי וּמַלְיל עַמְפִיה, דְכַתִּיב צָדָק יִקְרָא הָוּ לְרִגְלוֹ. דְמַלְיל עַמְפִיה וְאֲתַגְלִי עַלְיהָ.

רַבִּי יִצְחָק פָּתָח (ישועה מה) דּוֹבֵר צָדָק מַגִּיד מִישְׁרִים. (דף ט ע"ב) קָוִידָשָׁא בְּרִיךְ הָנוּא כָל מַלְוִי אַפְוָן בְּקוּשְׁטָא, וּעֲבִיד מִישְׁרִים, בְּמַה עֲבִיד מִישְׁרִים. בְּגִין דְכַד בְּרָא קָוִידָשָׁא בְּרִיךְ הָנוּא עַלְמָא, לֹא הָוּה קָאִים וְהָוּה מַתְמוֹטָט לְהַכָּא וְלְהַכָּא. אָמֵר לֵיה קָוִידָשָׁא בְּרִיךְ הָנוּא לְעַלְמָא, מָה לֹּא דָאַתְּ מַתְמוֹטָט. אָמֵר לֵיה, רְבָנוֹ שֶׁל עַזְלָם לֹא יִכְלְנָא לְמַיְקָם דְלִית בֵּי יִסּוּדָא עַל מָה דְאֲתִקִיִּים. אָמֵר לֵיה הָא אָנָא זְמִינָן לְמַיְקָם בְּקָח צְדִיק דָאִיהו אַבְרָהָם דִי יִרְחִים לֵי. מִיד קָאִים עַלְמָא בְּקִיּוּמִיה הָדָא הָנוּא דְכַתִּיב, (בראשית ב) אֵלֶה תּוֹלְדוֹת הַשְׁמִים וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם אֶל תְּקָרָא בְּהַבְּרָאָם אֶלָּא בְּאַבְרָהָם. בְּאַבְרָהָם מַתְקִיִּים עַלְמָא.

אמר רבי חייא (ישעה מה) מגיד מישרים. דהא אתיב ליה עלמא לקודשא בריך הוא ההוא אברהם זמין הווא דיפקון מגיה בגין דיחריביו מקדשא וויקידו אוריתא. (נ"א)

לנפקא מניה ישמעאל, אמר ליה הא יצחק, אמר ליה זמין למיפק מגיה עשו חביבא דיחריב בפי מקדשא וויקיד אוריתא), אמר ליה זמין חד בר נש למיפק מגיה דאייהו יעקב ויפקון מגיה תריסר שבטים כלחו זפאים. מיד אתקאים עלמא בגיןה הדא הוא דכתיב מגיד מישרים.

רבי אלעזר אמר הא אתעננא וידבר ויגד ויאמר בלהו לטעמייהו מתרפישן. וידבר איהו באתגליא דרגא לביר, דלא איהו דרגא פנימהה באבון דרגין עלאין, ודא איהו (ישעה מה) דובר צדק. ויגד איהו רמזו לדרגא פנימהה עלאה דשלטה על דבר, ודא הוא מגיד מישרים. מאן מישרים דא דרגא עלאה דיעקב שרייא בית הדא הוא דכתיב, (תהלים צט) אתה כוננת מישרים. בגין כה מגיד כתיב, ולא כתיב דובר.

אמר רבי יצחק והא כתיב, (דברים ד) ויגד לכם את בריתו. אמר ליה הבי הווא ודאי איהו דרגא דשלטה על תהאה דאייהו דובר צדק. וככלא (בג) איהו (נ"א לאשתלא איבא) לאסתפלא (איקא) הכא. (נ"א אתיא) תא חזי, דאף על גב דבר איהו תהאה, לא תימא דלא עלאה איהו, אלא

וְדֹאִי דְבָוֶר מְלִיאָ אֵינוֹ מְפֻלָּא וְדָرְגָּא עַלְלָה אֵינוֹ.
וּסְימַנְיָךְ (דברים לט) כִּי לֹא דָבָר רָק הַוָּא מְפֻלָּם.
רַבִּי אַלְעֹזֶר הַוָּה אֲזִיל לְבִי חִמּוּי, וְהַוָּה עַמִּיהָ רַבִּי חִיָּא
וּרַבִּי יוֹסֵי וּרַבִּי חִזְקִיָּה. אָמַר רַבִּי אַלְעֹזֶר הַאֲזִילָה
דָּא תְּעֹרוֹתָא דְלָעִילָא לֹאוֹ אֵינוֹ אֲלָא כִּד אַתְעָרָ לְתַפְּאָ,
דְּהָא אַתְעֹרוֹתָא דְלָעִילָא בְּתִיאוּבָתָא דְלַתְתָּא תְּלִיָּא
(מלחתא).

פָּתָח וְאָמַר, (תהילים פג) אֱלֹהִים עַל דָּמֵי לְךָ אֶל תִּחְרֹשׁ וְאֶל
תִּשְׁקוֹט אֵל. דָא הַוָּה אַתְעֹרוֹתָא דְלַתְתָּא בְּגִין
לְשִׁלְטוֹתָה. אָמַר דָוד, אֱלֹהִים אֶל דָמֵי לְךָ, לְאַתְעָרָ לְגַבֵּי
עַלְלָה וּלְאַתְחַבֵּרָא גַבֵּי יְמִינָה. מַאי טֻמָּא בְּגִין (תהילים פג)
כִּי הַנְּהָה אָוִיבֵיךְ יְמִינָן וְגֹרֶן (ובכתיב) כִּי נֹעֲצֵי לֵב יְחִידֵיכְיוּ עַלְיָה
בְּרִית יְכֹרֹתָו, וּבְגִין כֵּד אֱלֹהִים אֶל דָמֵי לְךָ לְאַתְעָרָ
לְגַבֵּי עִילָא, דְהָא כְּדִין אַתְעָרָת יְמִינָה וּקְטִירָתָה בְּהַדָּה.
וְכֵד אַתְקַשְׁתָּ בְּיְמִינָה כְּדִין אַתְבָּר שְׁגָאִין דְכַתִּיב (שמות טו)
יְמִינָךְ יְיָ גָּאָדָרִי בְּפַח יְמִינָךְ יְיָ תְּרֻעָץ אָוִיב.

וְתָא חֹזֵי בְשַׁעַתָּא דָא תְחַבְּרוֹ כָל אָנוֹן מְלָכִין לְאַגְּחָא
קָרְבָּא עַלְיהָ דָא בָּרָהָם, אַתְיִיעָטו לְאַעֲבָרָא לֵיהֶ מַן
עַלְמָא, וּבֵין דְשַׁלְטוֹ בְלוֹט בָּר אֲחִוָה דָא בָּרָהָם מִיד אֲזָלָי,
דְכַתִּיב וַיַּקְחָו אֶת לֹוט וְאֶת רְכּוּשׁוֹ בֵן אֲחִי אָבָרָם וַיַּלְכֹּן.
מַאי טֻמָּא, בְּגִין דְדִיוּקְגִיהָ דְלוֹט הַוָּה דָמֵי לְאָבָרָהָם,
וּבְגִין כֵּד וַיַּלְכֹּן, דָכְל הַוָּה קָרְבָּא בְגִינִיהָ הַוָּה.

מַאי טֻמָּא. בְּגִין דְּהוֹה אֶבְרָהָם אָפִיק בְּנֵי עַלְמָא מִפּוֹלְחָנָא נַוְכָּרָה וַאֲעַיל לֹזֶן בְּפּוֹלְחָנָא דְּקֹודְשָׁא בָּרִיךְ הָנוּ. וַתוּ קֹודְשָׁא בָּרִיךְ הָנוּ אָתָעָר לֹזֶן בְּעַלְמָא בְּגִין לְגִדְלָא שֶׁמֶא דָאֶבְרָהָם בְּעַלְמָא וּלְקָרְבָּא לֵיהֶן לְפּוֹלְחָנִיהֶן. וַרוֹזָא דְמַלְהָ כִּיוֹן דָאֶבְרָהָם אָתָעָר לְמַרְדָּף אֶבְתְּרִיהֶוּ כְּדִין אֱלֹהִים אֶל דָמֵי לְךָ עַד דְאַתְקָשָׁר כֵּלא בָאֶבְרָהָם, וְכֵד אַתְקָשָׁר כֵּלא בָאֶבְרָהָם כְּדִין אַתְבָּרוּ בְּלָהָו מְלָכִין מִקְמִיהָ כְּדִקָּא אַמְּרוּ דְכִתְיבָּ יְמִינָךְ יְיָ תְּרֻעָץ אָוִיב וְגוּ:

וּמְלָכִי צְדָקָה מֶלֶךְ שְׁלָם הַוְצִיא לָהֶם וַיַּיִן. רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתָח וַיֹּאמֶר (תְּהִלִּים ע"ו) וַיְהִי בְּשָׁלָם סְפּוּ וְגוּ. תָּא חִזְיָה סְלִיק בְּרַעֲוֹתָא דְקֹודְשָׁא בָּרִיךְ הָנוּ לְמַבְרִי עַלְמָא חד שְׁלָהָבָא דְבּוֹצִינָא דְקָרְדִּינָהָטָא. וּבְשָׁף זִיקָא בְּזִיקָא חִשְׁכָאת וְאוֹקִידָת. וְאָפִיק מְגֹו (דף פ' ע"א) סְטָרִי תְּהֹמָא חד טִיף וְחַבֵּר לֹזֶן בְּחַד וְבָרָא בְּהָו עַלְמָא.

הָנוּ שְׁלָהָבָא סְלִיק וְאַתְעַטָּרָא בְּשָׁמָאָלָא, וְהָנוּ טִיף סְלִיק וְאַתְעַטָּר בְּיְמִינָא, סְלִיק חד בְּחַד אַחֲלָפוּ דְוַכְתִּי דָא לְסְטָרָא דָא וְדָא לְסְטָרָא דָא, דְגַחִית סְלִיק וְדָסְלִיק בְּחַית. אַתְקָטָרוּ דָא בְּדָא, נַפְיִיק מִבִּינִיְהוּ רַוַּח שְׁלָים. כְּדִין אָפָונָן תְּרִין סְטָרִין אַתְעַבְּדוּ חד וְאַתְיִהְיֶב בְּיִנִיְהוּ וְאַתְעַטְרוּ חד בְּחַד. כְּדִין אַשְׁתַּכְחַ שְׁלָם לְעַילָּא וְשְׁלָם לְתַתָּא, וְדָרְגָא אַתְקִים.

**את עטרת ה"א בואו ואו בה"א, כדיין שלקאה ה"א
ואת קשרא בקשורה שלים. כדיין ומלבבי צדק
מלך שלם. מלך שלם ודאי מלך איהו דשליט בשלימים,
אימתי איהו מלך שלם ביום דכפורי הכל אנפין
בhairין.**

(דבר אחר מלבי צדק מלך שלם, אמר רבי שמעון בעא קודשא בריך הוא למינך בஹונטה
משם פמא ראת אמר ברוך אברהם לאל עליון, פיון דאקדים ברפתא דאברהם לברטה
דמריה, אמר ליה אברהם וכי מקרידין ברפתא דעבדא לברטה דמריה, מיד את היבת
bahoneta לאברהם דכתיב, (טהילים ק) **נאם יי לאדני שב לימיינি.** וככתוב
בתורה נשבע יי ולא ינחם אתה כהן לעולם על דברתיך
מלבי צדק, דכתיב והוא כהן לאל עליון, ואין זרע כהן
דבר אחר ומלבבי צדק. דא עלמא בתראתך. מלך שלם,
דא עלמא עלאה. דאת עטר חד בחד בלבד פירודא
תרין עלמין פחדא, ואפילו עלמא תחתה כלל הוא. וחד
מלך איהו. הוציא לחים ויין דתרי אלין ביה. והוא כהן
לאל עליון משמש עלמא לךבל עלמא. והוא כהן דא
ימינה. לאל עליון עלמא עלאה. ובגין מה בעי כהנא
לברכה עלמא.

תא חוי, ברכאנ (די לא לג כד) נטיל האי עלמא תחתה כף
את חבר בכחנא רבא כדיין ויברכחו ויאמר ברוך
אברהם (וגו) לאל עליון הבוי הוא ודאי. בגונא דא בעי

כהנא לחתתא לקשרא קשראין ולברכא הא' דוכתא בגין
דיתקשר בימינא לאתקשרא תרין עלמין כח. ברוך.
ברוך רוזא דמליה תקוננא דברכאנ איהו.

ברוך אברם במה אמרינן ברוך אתה. לאל עליון. יי' אללהינו. קונה שמים וארץ. מלך העולם. והאי קרא רוזא דברכאנ איהו. (ובגין פ') ויברכחו מחתה לעילא.
ברוך אל עליון (אשר מגן אריך בידך) מעילא לחתתא. ויתן לו מעשר מכל לאתבקא באתר דקשורה אתקשר לחתה.
עד דהו אולי, אערע בהו רבוי ייסא וחד יודאי בחדיה.
והזה אמר ההוא יודאי (תהלים כה) לדוד אליך יי' נפשי אשא. לדוד. וכי אמאי לא כתיב מזמור לדוד או לדוד מזמור. אלא בגין דרגיה קאמיר לדודתו ישחתה דאמר בגיןה אליך יי' נפשי אשא. אליך יי' לעילא. נפשי, מאן נפשי, (אשא) דא דוד (היא) דרגא קדמאתה דקאמרן. אשא, אסlik. כמו דאת אמר, (תהלים כב) אשא עיני אל החרים. בגין דכל יומו לדוד היה משתדל לסלקה דרגיה לאתעטרא לעילא ולאתקשרא תמן בקשרו שלים פדקא יאות.

כגונא דא (תהלים כט) לדוד ברבי נפשי את יי' בגין דרגיה קאמיר, ומאי אמר ברבי נפשי את יי'. את לאתקשרא בקשרו שלים לעילא. וכל קרבוי, מאן קרבוי.

אלין שאר חיון ברא. אך קרובים כמה דעת אמר
 (שיר השירים ח) ומי עליו. דבר אחר ברבי נפשי, בגיניה
 קאמר. את יי דא שלימו דכלא, את יי כללא דכלא.
 אמר ליה רבי אלעזר לרבי ייסא חמינה לך דהא עם
 שכינתא קאתית ואתחברת. אמר ליה הבני הו
 ודאי, ותלת פרסי הו איזילנא בהדייה ואמר לי במא
 מלוי מעלייתא ואני אגירנא ליה ליום דא ולא ידענא
 דאייה בוצינה דנהיר כדחמיןא השטא.

אמר ליה רבי אלעזר להו ידאי מה שמה, אמר ליה
 יוועזר. אמר ליה יוועזר ואלעזר (מליה חדא) יתיבן
 כחדא, יתבו גבי חד טנרא (דף פ' נ"ב) בההוא חקל. פתח
 ההוא ידאי ואמר (ישעה מה) אני אובי הו מוחה פשעיה
 למשני וחטאתי לא אופור. מי טעם תרי זמני אני
 אני.

אלא חד בסיני וחד בשעתא דברא עלמא, דכתיב (שמות)
 אני יי אלהיך דא הו בא בסיני. וחד פד ברא
 עלמא דכתיב, (ישעה מה) אני עשית הארץ ואדם עליה
 בראשתי. הו, בגין לאחזה דלא הו פירודא בין עילא
 ותתא.

מוחה פשעיה. מעביר פשעיה לא כתיב, אלא מוחה.
 בגין דלא יתחזון לעלמיין. למשני. מי למשני,

בגין אפונ רחמיין דתליאין בי דכתיב, (דברים י) כי אל רחום יי אלהיך וגוי.

דבר אחר מוחה פשעיך למעני. תא חז'י (עליל פד ב) ח'יבי עלמא עבדין פגימותא לעילא, רבד אפונ חובין סליקין רחמיין נהירו עלאה ויניקו דברcano לא נחית לתטא, זהאי דרגא לא נטיל ברcano דלעילא לינקא לנטטא. ובгин כה למעני בגין דלא יתמנען ברcano לינקא (ליה) לכלא. כגונא דא (דברים לו) ראו עתה כי אני אני הו. לאחזהה דלא הו פירודא בין עילא ותטא כמה דאטמר.

תא חז'י, כגונא דא כה אשתחוו זפאיין בעלמא אתערו ברcano לעלמיון כלחו. פיוון דאתא אברהם אתען ברcano לעלמא דכתיב ואברך והיה ברכה. מא' והיה ברכה. רמזו דישתחווון בגיניה ברcano לעילא ותטא דכתיב ונברכו בה וגוי וכתייב ואברכה מברכיך.

אתא יצחק אודע לכלא דאית דין ואית דין לעילא לאתפרעה מרשייעא, ואיהו אתען דין בעלמא בגין דידחלון ליה לקודשא בריך הוא כל בני עולם. אתא יעקב ואתען רחמי בעלמא ואשלים מהימנותא בעלמא בדקא חז'י.

ביומי דאברהם מה כתיב ומלכי צדק מלך שלם,

דעת עטרת כרסייא בדוכתיה, וכדין אשתחכה מלך שלם
בלא פגימיו כלל. הוציא לחים ויין דאפיק מזוגין לעלמין
כלחו פדקא חוי. הוציא לחים ויין דלא אטמנען ברכאנ
מפלחו עלמין. הוציא כמה דאת אמר, (בראשית א) תוצאה
הארץ מדרגין דלעילא אפיק מזוגין וברכאנ לעלמין
פלחו.

והוא כהן לאל עליון דאשתחכה פלא בשלימו עלאה
פדקא חוי. לאתחזאה כמה דחיביא עבדי פגימיו
בעלמא ומגען ברכאנ. הכי נמי בגין זכאיין אתיין (אטחויאן)
ברכאנ לעלמא, ובגיניהו אטברכאנ כל בני עלמא:
ויתן לו מעישר מפל. מי מעישר מפל מאפין ברכאנ
דנפקי מפל. בגין דאייהו אתר דכל ברכאנ דנחתה
עלמא מתמן נפקי. דבר אחר ויתן לו מעישר מפל.
קודשא בריך הוא יhab ליה מעשרה. ומאן אייה, דא
דרגא דכל פתחין דמהימנותא וברכאנ לעלמא ביתה
קויימי וαιיה מעישר וαιיה חד מעשרה וαιיה עשרה
ממאה. מפאן וללה לאה עאל אברהם בקיומה דלעילא
פדקא חוי.

אמר ליה רבי אלעזר שפיר קא אמרת. אמר ליה רבי
אלעזר מאי עבידתך, אמר ליה קריינא דרדקאי
באתרי, השטא אתה רבי יוסי דכפר חנין למתא וסליקו

לון מגבאי ואותבו לון לגביה. והו יְהִבֵּין לַיְלָה בְּנֵי מִתְּאָגָרָא כְּהַהְפָּא זְמָנָא דְּדֶרֶךְ קַיְלָה הוּא גַּבָּאי. ואסתכלנא בְּנֵפְשָׁאִי דְּלֹא אֲתַחֲזֵי לַיְלָה תְּגִיבָּה מִבְּיִיחָה לְמִגְנָא, וְאֲגִירָנָא גַּרְמָאִי בְּהָרִי בְּהָאִי חֲפִים. אמר רבי אלעזר ברכאנ דאבא אצטראיכו הַכָּא.

קמו. אותו קמיה דרבנן שמעון (לבר), והו יתיב ולען כל יומא קמיה דרבנן שמעון. ויומא חד הוה עסיק בנטילת ידים קמיה. אמר כל מאן דלא נטיל ידיים בדקה יאות, אף על גב דאתענש לעילא אתענש לחתטא, ומאי עונשיה לחתטא, דגרים לייה לגרמיה מסכנותטא. כמה דעונגשיה כה, כי הוא זכי מאן דנטיל ידיים בדקה יאות דגרים לגרמיה ברכאנ דלעילא דשראן ברכאנ על ידיים בדקה יאות, ואתברך בעוטרא. (דף פח נ"א)

לבר אקדים רבנן שמעון חמאתה לייה דאנטיל ידיים במיא ונטיל לון בשיעורא סגייא דמיין. אמר רבנן שמעון מלא ידיים מברכותיך. וככה הוה, מההוא יומא ולהלאה אתעתר ואשכח סימא והו ליעי באורייתא ויהיב מזונא למסני כל יומא, והו חד עמהון ומספר לון אנפין נהירין. קרא עלייה רבנן שמעון (ישע"י מ"א) ואתה תגיל ביי בקדוש וגוי, (חסר)

סתורי תורה

אחר הדברים האלה וגו'. אלין פתגמי אורייתא, בכתב, (דברים ה) את הדברים האלה דבר יי' אל כל קהלם. מה להלן פתגמי אורייתא, אוף הכא פתגמי אורייתא. בתר דاشתדל בר נש בהאי עלמא בדברים האלה, קידשא בריך הוא מבישר ליה ואקדים לה לנשmeta שלם (בשורות טובות), הדא הויא בכתב אל תירא אברהם אני מגנו לך. מכל זינין בישין דגיהנום.

שכרכ הרבה מאד בגין דכל מאן דاشתדל באורייתא בהאי עלמא זכי ואחסין ירותא אחסנתא בעלמא דאתה כמה כתב (משל ח) להנحال אהבי יש. מא ייש (דא ייש מאין חلت עשר נהרי דאפרסמונא דכיא (מכילו) דיבבי ליה אחסנתא עלאה בעלמא דאתה) (נ"א דא עלמא דאתה). ואוצרותיהם אמלא, בהאי עלמא מעוחרא ומכל טיבו דעלמא. מא

אחר הדברים האלה היה דבר יי' אל אברהם וגו'. רבי יהודה פתח (שיר השירים ז) אני לדודי ועלי תשיקתו. הא אוקמה, אבל באתערותא דלתתא אשתקה אתערותא לעילא, דהא לא אתער לעילא עד דאתער לחתא. וברכאנ דלעילא לא משתקחי אלא במא דאית ביה ממושא ולאו איה ריקניה.

מנון מאשת עובדייו דאמר לה אלישע (מלכים ב ד) הגידי לי מה יש לך בבית. דהא ברכאנ דלעילא לא שריין על פתורא ריקניה ולא באטר ריקניה. מה כתיב ותאמר אין לשפתח כל בית כי אם אסוך שמן. מא אסוך. אלא

דאוזיל ל'ימינה זכי לעלמא
דאתי, ומאן דאוזיל לשמאלא
הא עותרא בעלמא דין, (דאית
שמאלא קידישא ואית שמאלא מסאבא,
וְרֹא הוּא דאמירין מאן דמתעסק
באורייתא יhabbi ליה ארך ימים בעלמא
דאתי, יhabbi ליה עשר וכבוד בעלמא דין
שנאמר (משל ג) ארך ימים בימינה וגו/
ומאן דיתרعي דיתהני גופא בעלמא דין
ולאatakע באורייתא ובעובדין טבין,
habbi ליה עותרא בעלמא דין מסטרא
דשמאלא מסטרא דיתר הערע, ובעותרא
דא עבד ביש יריית גיהנם. ואי תימא וכי
לא אית בעלמא דין עותרא מסטרא
דקדושה, אין, דכל המקים את התורה
מעוני סופו לקיימה מעשר, ורא הוּא
וועתרא טבא דמסטרא דקדושה).

רבי אבא כד אתה מהתם, הוּא
מכריין מאן בעי עותרא ומאן
בעי אורכא דתהי בעלמא
דאתי ייתי ווישתדל
באורייתא. הוּו מתכונשין כולי
עלמא לגבייה. רזוק חד הוּא
בשבובותיה. יומא חד אתה
לגביה, אמר ליה רבי בעינא
למלעדי באורייתא כדי שהיה
לי עותרא. אמר ליה הא ורא.
אמר ליה מה שמה. אמר ליה

אמרה לייה שייעורא דהאי
משחה לאו איה אלא כדי
משיחת אצבעא זעירא.
אמר לה נחתתני. זהה לא
ידענא הייך ישرون
ברכאנ דלעילא בדורתא
רייניא, אבל השטא דאית
לך שמון, דא הוּא אתר
לאשתכח באיה ברכאנ.
מנלן דכתיב, (תהלים קל)
בשם הטוב וגו' וסיפיה מה
בתיב, (תהלים קל) כי שם צוה
י' את הברכה חיים עד
העולם. ובאתרא דא שראן
ברכאנ. (ואתמן).

ואי תימא (תהלים קל) כטול
חרמון שיורד על הררי
ציוון ולא כתיב שמון אלא
טל. אלא איהו שמון ואיהו
טל. ההיא טל איהו דאטיל
קודשא בריך הוּא ממשה

דָּאוֹיל לִימִנָּא זַכְיָה לְעַלְמָא
דָּאתִי, וּמְאֵן דָּאוֹיל לְשַׁמְּאָלָא
הָא עוֹתָרָא בְּעַלְמָא דִין, (דָאִית
שַׁמְּאָלָא קְדִישָׁא וְאֵית שַׁמְּאָלָא מְסָאָבָא,
וְרָא הוּא דָאִירָנוּ מְאֵן דָמְתַעַסְק
בָּאוּרִיתָא יְהָבֵי לְיהָ אֲרָךְ יָמִים בְּעַלְמָא
דָאִתִי, וַיְהָבֵי לְיהָ עַשְׂרֶה וּכְבוֹד בְּעַלְמָא דִין
שְׁנָאָמֵר (מִשְׁלֵי ג) אֲרָךְ יָמִים בְּיִמְינָה וְגַם,
וּמְאֵן דִּיתְרָעִי דִּיתְהָנִי גּוֹפָא בְּעַלְמָא דִין
וְלֹא אַתְעַסְק בָּאוּרִיתָא וּבְעוֹבְדִין טְבִין,
יְהָבֵי לְיהָ עוֹתָרָא בְּעַלְמָא דִין מְסֻטָּרָא
דְשַׁמְּאָלָא מְסֻטָּרָא דִצְאָר הָרָע, וּבְעֹתָרָא
דָא עֲבֵיד בִּשְׁרִיתָה גִיהְנָם. וְאֵי תִּמְאָה וְכֵי
לֹא אֵית בְּעַלְמָא דִין עוֹתָרָא מְסֻטָּרָא
דְקָדוֹשָׁה, אֵין, דָכְלַהֲמָקִים אֶת הַתּוֹרָה
מְעוֹנִי סּוֹפוֹ לְקִימָה מְעוֹשָׁה, וְרָא הוּא
עוֹתָרָא טָבָא דְמְסֻטָּרָא דְקָדוֹשָׁה).

רַבִּי אָבָא כֵּد אַתָּא מְהַתָּם, הָוה
מְכַרְיוֹן מְאֵן בְּעֵי עוֹתָרָא וּמְאֵן
בְּעֵי אָוּרָכָא דְחֵי בְּעַלְמָא
דָאִתִי יִתְהִי וַיְשַׁתְּדַל
בָּאוּרִיתָא. הָוו מְתַכְּבָנִשִּׁין כּוֹלִי
עַלְמָא לְגַבִּיהָ. רַוּק חַד הָוה
בְשִׁבְבוֹתָיהָ. יוֹמָא חַד אַתָּא
לְגַבִּיהָ, אָמַר לֵיהֶ רַבִּי בְּעִינָא
לִמְלַעַי בָּאוּרִיתָא כְּדֵי שִׁיחָה
לִי עוֹתָרָא. אָמַר לֵיהֶ הָא וְדָאי.

עַלְהָה. דְהָהּוֹא שַׁמְּנָן בְּפָק
לְסֻטָּרָא דִימִינָא.
תְּרֵין אָפָּנוּ יִין וְשַׁמְּנָן. וְאַזְלָג
לְתְּרֵין סְטְרֵין. יִין
לְסֻטָּר שַׁמְּאָלָא שַׁמְּנָן לְסֻטָּר
יִמְינָא. וּמְסֻטָּרָא דִימִינָא
נְפָקִי בְּרָכָאָן לְעַלְמָא וּמְתַמֵּן
אַתְמָשָׁח מְלֻכּוֹתָא קְדִישָׁא
וּבְגִין דְשַׁמְּנָן הָוה אַתְתָּקוֹ
לְתַתָּא בְּקִדְמִיתָא, שַׁמְּנָן
אַזְדָּמָן לְעִילָא אָרִיקָו
דְבָרָכָאָן.

תָא חִזְיָה, מְאַתְעַרוֹתָא (דף פח
ע"ב) דְהָאֵי שַׁמְּנָן דְלַעַילָא
קָאֵי לְאַרְקָא עַל דָוד וְשַׁלְמָה
לְאַתְבָּרָכָא (על) בְּנָוי. מְנָא לֹז
דְכַתִּיב וַיַּעֲמֵד הַשְּׁמָן. פְתִיב
הַכָּא וַיַּעֲמֵד. וּכְתִיב הַתָּם
(ישעה יא) שׁוֹרֵש יִשְׁיָהּ אֲשֶׁר
עוֹמֵד לִגְסָעַמִּים.

אמר ליה מה שמה. אמר ליה יוסי. אמר לו? למלמידוי דיקרונו ליה רבי יוסי מארי דעתך ויקרא. יתיב ואתעסק באורייתא.

ליומין הוה קאים קמיה, אמר ליה רבי אין הוא עותר. אמר שמע מינה שלא לשם שמים קא עבד, וועל לאדריה, שמע חד קלא דהוה אמר לא תענישיה (טוב לנויה) גברא רבא ליהו. טוב לגבייה, אמר ליה תיב ברוי תיב ולא ייבנה לר עותר.

אדכני אתה גברא חד ומאנא דפוז בידיה, אפקיה ונפל נהורא בביתא. אמר ליה רבי בעינא למוץ' באורייתא ואני לא זכינא, ובעינא מאן דישתדל באורייתא בגני. דהא אית לי עותר אסיג דקא שבוק לי אבא, דכדי יתיב על פתריה הוה מסדר עליה תליסר כס' מאלין. ובעינא למוץ' באורייתא ואני ייבנה עותר.

תא חזי, משלחו דלחם הפנים דברcano בפקין מתמן ומזונא לעלמא, לא בעי לאשתפה ריקניה אפלו רגעה חדא, בגין דלא יסתלקון ברcano מתמן, אויף הבי לא מברכין על שלחן ריקניה, דהא ברcano דלעילא לא שרין על שלחן ריקניה.

תא חזי, מה כתיב אני לדודי ועלי תשוקתו, אני לדודי בקדמיתא ולבתר ועלי תשוקתו. אני לדודי לאתקנא ליה דוכתא בקדמיתא. ולבתר ועלי תשוקתו. דבר אחר אני לדודי. דהא תנין שכינתא לא אשתחת עמהון דחיביא, כיון דאתי בר נש לאתקאה ולמקrab גבי

אמר ליה להו רוח
תשפָדֵל באורייתא וְדֹא יַהֲיב
לך עותרא, יהב ליה הו
פסא דפז. קרא עליה רב
אבא (איוב כח) לא יערכנה זהב
וזוכחת ותמורתה כל פז.
יתיב ולעא באורייתא והו
בר נש הויה יהיב ליה עותרא.
ליומין עאל חמידו דאורייתא
במעוי. יומא חד הויה יתיב
והו בכי. אשכחה רבייה
זהו בכי, אמר ליה על מה
קא בכית. אמר ליה ומה
מנחנא חyi דעלמא דאתי בגין
האי, לא בעינה אלא למוציא
לגבאי. אמר השטא שמע
מינה דהא לשם שמים קא
עבד.

קרא ליה להו גברא, אמר
לייה טול עותך וhab ליה
לייתמי ולמסכני, ואני יהיבנא
לך חולק יתיר באורייתא בכל
מה דאנן לעז. אהדר ליה
רבי יוסף והוא כסא דפז, ועוד
יומא לא עדין שםיה, ומן
בנוי בן פז, והיינו רבי יוסף
בן פז, זוכה לכמה אורייתא
הוא ובנו (בגין דלא באורייתא).

קדוש בריך הוא כדין
שכיבתא שריא עלייה. הדא
הוא דכתיב אני לדודי
בקדמיתא, ועלי תשוקתו
לבר. אתי בר נש
לאתדבא מdiceין ליה.
תא חז, אחר הדברים
האלה דרדף אברהם
בתר אלין מלכין וקטיל לון
קדוש בריך הוא, הו
אברהם תוהא, אמר דילמא
חס ושלום גרענא הו
אגרא דהוינא אהדר בני
נשא לגבי קודש בריך
הוא ואחידנא בהו לקרא
لون לגביה והשתא אתקטילו
בני נשא על ידי. מיד אמר
לייה קודש בריך הוא אל
תירא אברהם אני מגן לך
שברך תרבה וגוו. אgra
קבילת עלייהו, דהא כלחו
לא יפונ לעלמיין.

דְּלִית לְךָ אֶגֶּר טֵב בְּעַלְמָא
כְּמֹאָן דְּלִיעִי בְּאוּרִיתָא
וּמְקִיְמָה:

אחר הדברים האלה היה דבר
שי אל אברהם במחזה לאמור
ונגו, בכל אחר כתיב
באוריתא במחזה דא שמא
דאתגלי לאביהו, ומאן איהו,
שדיי, שנאמר (שמות ו) וארא
אל אברהם אל יצחק ואל
יעקב באיל שדי. כמא דאת
אמר, (במדבר כט) אשר מתחזה
שדי יחזוה. ודא איהו חיזו דכל
חיזו עלאיין אתחזין מגניה,
כהאי מראה דכל דיוינין
אתחזין ביה וכלא חד. מראה
מחזה חד הוא, דא תרגום ודא
לשון הקדש.

אמר רבי יוסי סגייאן אונז
באוריתא, ועל דא הויה לייה
רשו לאנקלוס לתרגם
בההוא לישנא דגלי קודשא
בריך הוא באוריתא. ולישנא
דא סתים איהו מגו מלacci
עלאה, במחזה (הה) הויה
סתים מלacci עלאי דלא
ידעוי בזא כד ממליל ביה
באברהם.

היה דבר שי אל אברהם
במחזה לאמר, מי
במחזה, אלא בההוא חייז
דרגא דכל דיוינין אתחזין
ביה. אמר רבי שמעון תא
חוין, עד לא אתגור אברהם
תויה חד דרגא מליל עמייה,
ומאן איהו דא מתחזה
דכתיב, (במדבר כט) מתחזה שדי
יחזה. פיון דאתגור הו פלהו
דרגין שראן על האי דרגא,
וכדין מליל עמייה הדא הוא
דכתיב, (שמות ו) וארא (דף פט ע"א)
אל אברהם אל יצחק ואל
יעקב באיל שדי ועד לא
אתגור לא הו אבון דרגין
שראן עליי למקלה.
ואי תימא זהא בקדמיתא
פתיב וירא שי אל
 אברהם וכתיב ויסע אברהם
הלווק ונסוע הנגבה וכתיב

מאי טעם, בגין דאברהם לא היה מטייל והיה עREL סטים בשירה. ובגין קד הוה סטים מנינוו בלשון תרגום. בגין אשה דא בלבעם דכתיב אשר מחזה שדי יחזה, יחזה. סטים היה מלחה מגו מלאכי השרת בגין דלא יהא לון פטרה דקדשא בריך הוא ממילל בההוא עREL מסאבא (עד ב עה ב) דהא מלאכי קדיש לאו (יקרעו נזקין בלשון תרגום).

אי תימא דלא ידע, והא גבריאל אולייף ליוסף ע' לשון, ותרגום חד מע' לשון הוא, אלא מנדע ידע אבל לא נזקין תננו, דלא חישוי ולא משגיחין עליה דהא מאים אייה קפיהו מכל שאר לשון. ואי תימא הויאל ומאים אייה ממלאכי עלי, אמאי תרגם אונקלוס אוריתא בהאי לשון, ויונתן בן עוזיאל המקרא אלא מאים הוא קפיהו והכי אctrיה, דלית קנאה למלאכי עלי בהדייה

ויבן שם מזבח הָא הַכָּא אֲפָנִין דרגין עלאין. והשתא אמרן דעת לא אתגור לא הו אפנן דרגין עלאין שרואן על האי דרגא למלא עמיה.

תא חז, בקדmittא יhab קודשא בריך הוא חכמה לאברהם למגdu חכמה לאתדקא ביה וידע רוז דמיהימנותא, אבל למלא עמיה לא הו אלא האי דרגא תתאה בלחוודוי, כיוון דאתגור, כלתו דרגין עלאין הו שרואן על האי דרגא תתאה בגין למלא עמיה, ובדין אסתלק אברהם בכלא פמה דאתמר. תא חז, עד לא אתגור בר נש לא אתאחד בשם דקדשא בריך היא, כיוון דאתגור על בשמיה

דִּישְׁרָאֵל (אלא אוריתא, ואלמלא
הו ידע שבח דיוריתא הויה לו קנה
בתחיהו דישראל) יתיר, ועל דא
תרגום תורה ומקרא כה, ולא
מיאס איהו דהא בכמה דוכתי
כתב קודשא בריך הוא
באורייתא הци.

ובגין כה סתים איהו מגו
מלacci עליי קדיש. ועל דא
אתגלי ביה באברהם באורה
סתים דלא ישגחון ביה
מלacci קדישין ולא יהא לו נז
פטרא, קודשא בריך הוא
אתגלי על בר נש ערל.
אימתי אתגלי ליה באתגליא
דמלacci עליי, כד יהיב ליה
ברית קיימת קדישא דכתיב
וידבר אותו אלhim לאמור,
אלhim שמא קודשא ולא
כתב במחזה. שמא
באתגליא.

לי אמר Mai לאמור, לי אמר
ולארכזא בכל לשון דלא
תהא באתפסיא לאו בלישנא
אחרא, אלא בלישנא דכלא
משפעין בה דיכלי למימר
דא לדא ולא יכולן לקטרגא

ואתאחד ביה. ואי תימא
אברהם דאתאחד ביה עד
לא אתגוז. כי היה
דאתאחד ביה ולא פדקא
יאוט, דהא מגו רוחימותא
עלאה דרחים ליה קודשא
בריך הוא קרייב ליה. ליתר
פקיד ליה דיתגוז ואתייהיב
לייה ברית. קשורא, דכלחו
דרגין עלאי. ברית קשורא
לאתקשרא כלל כחדא
לאכללא דא בדא, ברית
קשורא דכלא אתקשר ביה.
ובгин כה אברהם עד לא
אתגוז. מלוי לא היה עמייה
אלא במחזה כמה דאתמר.

תא חוו, בשעתא דברא
קודשא בריך הוא
עלמא לא אתרבי אלא על
ברית פמא דאת אמר בר"א
שיית ברא אלhim, והיינו

ולמיימר פטרא, ועל דא וידבר
אתו אלhim לאמור. אלhim
ולא מתחה. בגין דתוה מעיל
לייה בברית קיימת קדישא
וקיריב ליה לגביה.

רבי יהודה אמר בגין כה את
ה' לא אתייב לה עד
דאתגוזר, מאי טעמא דאייה
ממש ברית אהרי. ועל דא
כיוון דעתך בברית כדין
אתיהיבת ליה את ה'א.
דכתיב אני הנגה בריתי אף
והיית לאב המון גוים ולא
יקרא עוד שם אברהם וגוי:
אחר הדברים האלה. רבי
ח'יא היה איזיל למחמי לרבי
אלעזר, פגע בה רבי חגאי,
אמר ליה האיך ארחה דמתקנא
קמיה דמר לאו איהו איזיל,
אמר ליה למחמי לרבי
אלעזר, אמר ליה ואני נמי
אייזיל בהדרה, אמר ליה אי
תיכول למסבר סברא למאי
דתשמע זיל ואי לאו טוב
אבותך, אמר ליה לא לייחיש
מר להאי, דהא אני שמענא
במה רזי דאוריתא ויכילנא
למייקם בהו.

(ד"א לג ברית) דעל ברית
קיים קודשא בריך הוא
עלמא, וכתיב, (ירמיה לו) אם
לא בריתי יומם ולילה חקות
שמים וארץ לא שמתה. דהא
ברית קשורה איה דיומה
וליליא לא מתפרשן.

אמר רבי אלעזר כה בראש
קודשא בריך הוא
עלמא על תנאי הוות, דבר
ייתון ישראל אם יקבלו
אוריתא יאות. ואם לאו
הרי אני אהדר לכו לתחו
ובהו. ועלמא לא אתקאים
עד דקיעמו ישראל על טורא
דסיני וקיבלו אוריתא
ובדין אתקאים עלמא.

ומההוא יומא ולהלאה
קודשא בריך הוא
בר עליין. ומאן אפונ,
זוגין דבני נשא. דהא
מההוא זמנה קודשא בריך

פתח רבי חגאי ואמר מא דכתיב, (במדבר כה) את קרבני לחמי לאשי (דף פט ע"ב) וגו'. את קרבני דא קרבנו בשרא דאתקרב לכפרא דמא על דמא בשרא על בשרא, בגין דכל קרבני לאו מתקרבין אלא על בשרא לכפרא על בשרא.

הוא מזוג זוגין ואומר בת פלוני לפלוני. ואlein אפונ עלמין דהנא בר. תא חזי, אנבי מגן לך. אנבי דא הוא דרגא קדמאה דאתאחד ביה בקדמיתא:

והכי שמעنا אי בר נש חטא בהמה מה חטא, קודשא בריך הוא אמר (ויקרא א) אדם כי יקריב מכל קרבנו וגו'. אמנם, אלא קודשא בריך הוא עביד רוח בני נשא ורוח הבהמה, ואפריש דא מן דא. בגין קד (קהלת ג) רוח בני העולה היא למעלה ורוח הבהמה וגוי וدائית פרש דא מן דא.

קודשא בריך הוא מכאן ולהלאה הויאל וגופא אשთאייב מההוא יציר הרע, יתענג גופא כמה דאתחזי ליה יכול בשרא. בירק עשב נתהי לכם את כל.

כד אכיל בשרא. מההוא בשרא אתענג בשרא דיליה ואתערב דא בדא ואתרבי גופא מיניה, ומההוא ענג גופא חטא בכמה חטאין. אמר קודשא בריך היא כפירה על גופא בשרא. בשרא אכיל ובשרא אתרבי מיניה ובה

עד לא חטא אדם מה כתיב, (בראשית א) ויאמר אלhim הנה נתתי לכם את כל עשב זרע זרע וגו' וכתיב לכם יהיה לאכלת ולא יתר. כיוון חטא ויציר הרע אשתאייב בגופא דיליה, ובכל אפונ תלמידין עבד בהו דינה. ולבתר אתה נח וHEMA דהא גופא אתبني מאתרא דיציר הרע, אקריב קרבו כמה דאקריב אדם, מה כתיב, (בראשית ח) וירח יי את ריח הניחח וגו'. ובתיב כי יציר לב האדם רע מנעוינו. אמר

דאשתחה לעילא בדרגא ידיעא. ועל דא כתיב במועדו. כד קרבנו אתקריב. כלא נטליין חולקא, וATABדראן קליפין לכל טרא, ויהודה אתקריב ואתייחד ובוצינין אתנהרין ואשתחה רעווא ורעו בכל עולםין וקדשא בריך הוא אשתחה ברוזא דיהודה חדא כדקא חוי. אתה רבינו חייא ונשקייה, אמר ליה יאות אנת ברוי מני למייהך למחיי ליה לסביר אנפין דיוםין. (תו פתח ואמר דוד מלכאה דאייהו רביעאה ואיתו אבן מסוי הבונים) (נ"א אמרاي דוד מלכאה אחסין מלכותא דאייהו רביעאה דאייהו אבן מסוי הבונים).

אולו, כד מטוון לגיביה, חמא לוון יתבי על תרעא, אמר ליה לשמשא זיל ויאמא לוון הא פרסייא דתלת קיימין מהו כל אחד (ס"א כלא חד). אמרו ליה זיל ויאמא ליה למר דלאו למגנא אמר דוד מלכאה דאייהו רביעאה אבן מסוי הבונים. אמר ליה זיל ויאמא לוון דא געלו בייה בדוד דאייהו אמר אבן מסוי הבונים.

חטא. בגין כה לכפרא על גופיה בשרא. ובשרא דאכיל בשרא עביד דמא לגופא (בין כה דמא דاشתאар מההוא בשרא דאכיל בשרא עבד דמא לגופא) בגין כה דמא דASHתאар מההוא בשרא לבר אתעד לכפרא על דמא דאתעבד מההוא בשרא דיליה דכתיב, (וירא יז) כי הדם הוא בנפש יכפר.

כתיב קרבני, וכתיב קרבנכם דכתיב, (וירא א) תקריבו את קרבנכם, מה בין hei להאי, אלא קרבני. כגון שלמים דאתין על שלום. קרבנכם, כגון חטאות ואשמות דאתין על חטא ואשם, בגין כה את קרבני בשרא. לחמי נהמא וחרמרא. ריח דא קטורת. ניחחי דא נחת רוח דבעיד פהנא ברעותא דשما קדישא, וליאי ברעותא דשיר ושבחה.

תשמרו להקריב לי במועדו. במועדו Mai הוי, Ai תימא בכל יומא בפרק ובערב, Mai אייהו במועדו (נ"א Mai אריה דאייהו מועד), אלא מועד דשלטא בההוא זמנא רען. רע

וְאֶפְנָן אֲשֶׁתִּיקָג. עַל רַבִּי אַלְעֹזֶר לְאָדָרִיה שָׁמַע חד קָלָא דְהֻהָה אָמֵר זִיל וְאַיְמָא לוֹן מֵהַדְאָנוֹן בְּעֵינָיו דְכִשְׁרִין אָנוֹן. אָחָדר לְגַבְיָהָו. אָמֵר לוֹן אֵיתָ מֵאַנְזָן דְשָׁמַע מֶלֶת לִימָא לֵי. אָמְרוּ לֵיהֶ אָנוֹ מַחְפָּאָן לְאַנְהָרָא מְגֹו צְחוֹתָא דְבוֹצִינָא עַלְאהָ וְסִבְרָא (דף צ ע"א) נְסֶבֶר.

פָתָח וְאָמֵר, (חבקוק ב) וַיַּיְיַ בְּהִיכָל קָדְשׁו הַס מִפְנֵיו כָל הָאָרֶץ. כְדַ בְּעֵינְיו קָדוֹשָׁא בָרֵיךְ הוּא לְמִבְרֵי עַלְמָא, אָסְתָכֵל גּו מַחְשָׁבָה רֹזֵא דָאוּרִיתָא וְרָשִׁים רְשֻׁוּמִין וְלֹא הָוָה יְכַל לְמִיקָם, עד דְבָרָא תְשׁוֹבָה דְאֵיהַי הַיכָלָא פְנִימָה עַלְאהָ וְרֹזֵא סְתִימָא וְתִמְןָ אָתְרָשִׁמוֹ וְאַתְצִירָו אַתְהָוָן בְגַלוֹפִיהָו.

כִּיּוֹן דָאַתְבָרֵי דָא הָוָה מִסְתָכֵל בְּהָאֵי הַיכָלָא וְרָשִׁים קְמִיה צַיּוֹרִין דְכָל עַלְמָא דְכִתְבֵה הַס מִפְנֵיו כָל הָאָרֶץ רָשִׁים קְמִיה רְשֻׁוּמִין וְצַיּוֹרִין דְכָל עַלְמָא. בְּעֵינְיו לְמִבְרֵי שְׁמִים מֵה עַבְדָ אָסְתָכֵל בָאָור קְזָמָה וְאַתְעַטְרָפָ בְּיַהָו וְבָרָא שְׁמִים. דְכִתְבֵה, (תהלים ק) עֹוטָה אָור

אָהָדר רַבִּי חַיָא רִישִׁيه לְגַבְיִ רַבִּי חַגָּא וְאָמֵר לֵיה שְׁמַעַת בְּהָאֵי מִידִי. אָמֵר שְׁמַעַנָא בְּהָאֵי קָרָא דְכִתְבֵה, (שיר השירים א) "בְּנֵי אַמְּיִ "נְחָרוּ בַי שְׁמוֹנִי וְגוֹ. דְהָאֵי קָרָא שְׁלָמָה מַלְפָא אָמְרוּ, וַיַּעַל דָוד מַלְפָא אָתְמָר כְדַ דְחוּ לֵיה אֲחוֹהִי מְנִיחָיו.

וְתוֹ שְׁמַעַנָא מַאי חַמָא קָדוֹשָׁא בָרֵיךְ הוּא לְמִיחָב מִלְכוֹתָא לְיְהוּדָה מִפְלָא אֲחוֹהִי, אֶלָא אַתְהָוָן דְשָׁמִיה חַקִּיקָו בֵית, וְקוֹדוֹשָׁא בָרֵיךְ הוּא יְהָב יְקָרָא לְשָׁמִיה וּבְגַזִן כְּרָא אֲחָסִין מִלְכוֹתָא. וְתוֹ שְׁמַעַנָא יְהוּדָה הָא אַתְהָוָן דְשָׁמִיה וְדָא, ד' לִתְהָ אַמְּמָא. אֶלָא דָוד מַלְכָא דְאַתְקָשָׁר בְשָׁמִיה מִפְלָא בְּנֵי עַלְמָא דְכִתְבֵה, (הושע א) וּבְקָשָׁר אַת יְיָ אֱלֹהֵיכֶם וְאַת דָוד מַלְכֶם וְגוֹ הָא דָוד קָשָׁר בְשָׁמִיה, תָו דְאֵיהַו קָשָׁר שֶׁל תְּפִלָין וְדָא ד' דָוד מַלְכָא ד"א קָשָׁר שֶׁל תְּפִלָין וְדָא), וּבְגַזִן כְּרָא דָוד אַתְקָשָׁר בְשָׁמִיה.

עַלְאוֹ, כִּיּוֹן דְעַלְאוֹ יְתִיבָה קְמִיה, אֲשֶׁתִּיקָג רַבִּי אַלְעֹזֶר

כְּדֵי חִמּוֹ אֶלְין הַכִּי, אֲזַדְעֹזָעָה,
וְדַחְילָוּ סָגִי נַפְלָעַל עַלְיִיהָ,
אָמְרִי, לִית אָנוּ חַווִין לְהַאי,
נַפְוקָמָכָאָן וְנַהֲרָקָל אַוְרָחִין,
(אַזְלָ) יַתְבּוּ תִּמְנוּ כָּל הַהְוָא יוֹמָא
וְלֹא יַכְלִלוּ לְמַחְמִי לִיהָ, וְאָמְרוּ
לִית רַעֲוַתָּא דְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ
הַוָּא דְגִנְתִּיבָה הַכָּא נַפְקוּ מַתְמָן
וְאַזְלִי.

עַד דְהַוּ אַזְלִי פַתַח רַבִּי חַיָּא
וְאָמַר (תְּהִלִים ק) בְּרָכוּ יְיָ
מְלָאכִיו גִבּוֹרִי כְּחַעֲשֵׂי דְבָרָו
וְגוּ. זָכָאֵין אָנוּן יִשְׂרָאֵל מִכְלָל
שָׁאָר עַמִּין דְעַלְמָא דְקוֹדְשָׁא
בְּרִיךְ הַוָּא אַתְרָעִי בְּהָוּ מִכְלָל
שָׁאָר עַמִּין וְעַבְדָל לוֹן חַוְילְקִיהָ
וְאַחֲסָנְתִיהָ, וְעַל דָא יְהִיבּוּ לוֹן
אוֹרְיִיתָא קְדִישָׁא, בְּגַין דְכַלְחוּ
הַוָּו בְּרַעֲוַתָּא חַדָּא עַל טוֹרָא
דְסִינִי וְאַקְדִימָוּ עַשְׂיָה
לְשָׁמִיעָה.

כִּיּוֹן דְאַקְדִימָוּ עַשְׂיָה לְשָׁמִיעָה
קְרָא קְדִשָּׁא בְּרִיךְ הוּא
לְפַמְלִיאָ דְלִילָה אָמַר לוֹן עד
הַכָּא אַתָּוּן הַוִּיתְוּן יְחִידָאֵין
קְמָאִי בְּעַלְמָא, מִבָּאָן וְלַהֲלָאָה
הָא בְּנִי בְּאַרְעָא חֲבָרִים
בְּהַדִּיחָה בְּכָלָא. לִית לְכָוּ רְשָׁא
לְקְדָשָׁא שָׁמִי עד דִיְשָׂרָאֵל

כְּשַׁלְמָה וְאַחֲרָכָה נָטוֹתָה שָׁמִים
כִּירִיעָה.

אַסְטָפָל לְמַעַבְדָל עַלְמָא תִּתְאַה
עַבְדָל הַיְכָלָא אוֹחֶרֶא וְעַל בִּיהָ
וּמְנִיהָ אַסְטָפָל וּרְשִׁים קְמִיהָ
כָל עַלְמָין לְתִתְאַה וּבְרָא לוּ.
הַדָּא הוּא דְכַתִּיב וַיְיִהְיֶה בְּהַיכְלָל
קְדָשָׁו הַס מִפְנִיו כָל הָאָרֶץ.
הַיָּס מִפְנִיו, הַיָּס רְשִׁים קְמִיהָ
כָל נְקוּדָין דְכָל עַלְמָא דְאָנוּן
שְׁתִיּוֹן וְחַמְשָׁ, כְּחַוּשְׁבוֹן הַיָּס,
שְׁתִיּוֹן אָנוּן וְחַמְשָׁ אָנוּן, וְכַלְחוּ
רְשִׁים קְמִיהָ כָד בְּרָא עַלְמָא.
בְּגַין כָד יִקְרָא דְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ
הַוָּא לְאוֹ אִיהָו אַלְאָ לְאָנוּן
דִיְדָעָין אַרְחוֹי וּמְהַכִּין בָהּ
בְּאוֹרָח קְשׁוֹט פְּדָקָא יָאות.
אַדְחָכִי דְהַוָּה מִשְׁתָּעִי
בְּהַדִּיחָה, אַתָּא נָוְרָא וְאַסְחָר
לִיהָ, וְאָנוּן יַתְבּוּ לְבָרָ. שְׁמָעָ
חַד קָלָא דְהַוָּה אָמַר אֵי קְדִשָּׁא
הַבְּיָאנִי הַמֶּלֶךְ חַדְרָיו בְּכָל
אָנוּן אִידְרִין דְסָבָא דְאָנוּפִין
עוֹלִימָא קְדִשָּׁא (ג"א עַלְמָתָא
קְדִשָּׁתָא) דְאַתְמָסָרוּ מִפְתָּחָן
דְלַהֲוּן בִּידָה, וְכַלְחוּ מִתְקָנוּ
לְהָזְבָנָה וְלְאָנוּן דְבָגִינה. וּבְחִידָה
קְדִשָּׁא כָל חִילָא דְשָׁמָא
נְגִילָה וּנְשִׁמְחָה בָהּ.

שנאייה. לשמע בקול דברו.
דזוכאן בכל יומא למשמע קלא
מלעילא בשעתא דאצטראיכן.
השתא מאן יכול למיקם
בחדידיה דאנון קדיישין
עלילוניין, וכאיין אפונ דיכלי^{למייקם קמייחו, זפאיין אפונ דיכלי}
דאנו (ד"א לאג למאנ דיעיכול)
לאשתזבא מקמייחו,
אשגחותא דקודשא בריך הוא
עליהו בכל יומא, היד אנן
יכילן לمعال קמייחו. ועל דא
כתב, (תהלים סה) אשרי תבחר
ותקרב ישכו חצריך וכתב
(תהלים פה) אשרי אדם עוז לו
בר וגור, עד בגין סתרי תורה):

יתחברוון בהדיינו באראעא,
וכלהו תהוו כחדרם חברים
לקדשא שמי, בגין האקדימא
עשיה לשמיעה כגוננא
כמלאכי עלי עבדי ברקייעא
דכתיב ברכו יי מלאכיו גבורי
כח עושי דברו לשם בקול
דברו. עושי דברו בקדמיה
ולבתר לשמע.

דבר אחר ברכו יי מלאכיו.
אלין אפונ צדיקיא באראעא
דאנו חשובין קמי קודשא
בריך הוא כמלאכי עלי
ברקייעא, בגין דאנון גבורי
כח דמתגבר על יציריהון
כגבר טב דמתגבר על

זהר

ויאמר אברהם אָדָנִי יְהוָה מַה תַּתֵּן לִי. אָדָנִי אֶלְפָתָח
דְּלִית נוֹז יוֹד. אָלָהִים יוֹד הַא וַיַּזֶּה הַא. (נ"א
אלדים יהוה בnikoud אלדים) אלא רוז דמלה, חבורא דתניין עלמין
כח דעלמא תחתה ועלמא עלאה.

מה תתן לי ואני הולך עריiri. דלית לי בר, ואוליפנא
דכל מאן דלית ליה ברא בהאי עולם אקרע עריiri
כמא דאת אמר, (ויקרא כ) ערים יהיו. ואברהם על מה
אמר מלה דא דאמר מה תתן לי. כביכול פאיילו לא
האמין ביה בקודשא בריך הוא.

אֵלֹא אָמַר לֵיה קָדְשָׁא בֶּרֶיךְ הוּא אֲנָכִי מֵגָן לְךָ בַּהֲאי עַלְמָא. שְׁכַרְךְ תַּרְבָּה מַאֲד בַּעַלְמָא דָאָתִי. מִיד אַתְּעַר אֶבְרָהָם בֶּרְזָא דְּחַכְמָתָא וְאָמַר מַה תַּתְּפִן לִי, דָהָא יַדְעַנָּא דָלָא קַבְּיל אֲגָר לְמַיְעֵל בֵּיתָה בַּהֲהוּא עַלְמָא בֶּרְגָּשׂ דָלָא אָוְלִיד בֶּרֶךְ, וְעַל דָא אָמַר מַה תַּתְּפִן לִי וְאֲנָכִי הַוְּלָד עַרְירִי, דָהָא לֹא תַּתְּפִן לִי דָלָא זְכִינָא בֵּיתָה. מִכְּאָן דְּבָר נְשָׁא דָלָא זְכִי בְּבָנִין בַּהֲאי עַלְמָא לֹא זְכִי בַּהֲהוּא עַלְמָא לְאַעֲלָא גּוֹ פְּרָגּוֹדָא.

וְאֶבְרָהָם הָוֹה חָמֵי בָּאַצְטָגְנִינוֹת דִּילִילָה דָלָא יוֹלִיד. מַה כְּתִיב וַיֹּוֹצֵא אֹתוֹ (דף צ ע"ב) הַחֲוִיצָה וְגוֹ. (אָמַר לֵיה קָדְשָׁא בֶּרֶיךְ הוּא צָא מִאַצְטָגְנִינוֹת דִילְךְ אֶבְרָהָם אֵינוֹ מַולִּיד אֶבְרָהָם מַולִּיד). אָמַר לֵיה קָדְשָׁא בֶּרֶיךְ הוּא לֹא תִּסְתְּפֵל בַּהֲאי אֵלָא בֶּרְזָא דְּשָׁמֵי יְהָא לְךָ בֶּרֶךְ. הָדָא הוּא דְּכִתְבֵּב כֵּה יְהִיָּה תְּרֻעָה. רָזָא דְּשָׁמָא קָדִישָׁא דְּמַתְּפִנָּן אַתְּקִשְׁר לֵיה בְּדָא (ברא) וְלֹא מִסְטְּרָא אַחֲרָא.

פֶּה דָהָא תְּרֻעָה לְצִלּוֹתָא, בְּהָ יִשְׁבָּח בְּרָכָה, בְּהָ יִשְׁבָּח בְּרָגְשׁ שְׁאַלְתִּיהָ. פֶּה הָהָוּא סְטָרָא דְּאַתִּיָּא מִסְטָרָא דְּגִבּוּרָה, דָהָא מִסְטָרָא דְּגִבּוּרָה קָא אַתָּא יְצָחָק. וְהָהָוּא סְטָרָא דְּגִבּוּרָה כֵּה אַקְרֵי דְּמַתְּפִנָּן אַתִּיָּן אִיבִּין וּפִירֵי לְעַלְמָא, וְלֹא מִסְטָרָא דְּלִתְתָּא דְּכִכְבִּיא וּמְזֻלּוֹת. כְּדִין וְהָאָמִין בַּיִּ. אַתְּדַבֵּק לְעַילָּא וְלֹא אַתְּדַבֵּק לְתַתָּא.

והאמין בְּיִ וְלֹא בְכֻכְבֵּיא וְמַזְלִי. וְהָאמִן בְּיִ, דָאֲבַטָּח לֵיהֶ
דִּיסָגִי אֲגָרִיה לְעַלְמָא דָאָתִי. וְהָאמִן בְּיִ, בְהַהוָא דְרָגָא
דָאָתִי הַיְבֵ לֵיהֶ דְמַתְמָן יִתְיֵ לֵיהֶ זְרַעָא לְאוֹלְדָא בְעַלְמָא.
וַיַּחֲשַׁבָּה לֹא צְדָקָה. וַיַּחֲשַׁבָּה לֹא דָאָפָעַל גַב דָאִיהֵי דִינָא
בְאַילּוּ הֵיאֵ רְחַמֵּי הָאֵ כֵה. דָבָר אַחֲר וַיַּחֲשַׁבָּה לֹא צְדָקָה,
דַקְשִׁיר קְשָׁרָא עַלְאָה בַתְתָאָה לְחַפְרָא לוֹן בְּחַדָא.

תֵא חַזִי, הֵא אֲתַעֲרוּ אֲבָרָהָם מַולְיד אֲבָרָם אֵינוֹ מַולְיד,
וּכְיִתְמָא דֵהָא אַולְיד יִשְׁמַעָאָל בְעַוד דָאִיהֵי אֲבָרָם.
אֵלָא הַהוָא בְרָא דָאֲבַטָּח לֵיהֶ קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא
אַולְיד בְעַוד דָאִיהֵי אֲבָרָם, דֵהָא בְעַוד דָאִיהֵי אֲבָרָם
אַולְיד לְתַתָּא, כִיּוֹן דָאַתְקָרֵי אֲבָרָהָם וְעַל בְּרִית כְּדַיָּן
אַולְיד לְעַילָא, וּבְגִין כֵה אֲבָרָם אֵינוֹ מַולְיד בְקַשְׁוָרָא
עַלְאָה, אֲבָרָהָם מַולְיד כִמָה דְאָמָרָן, וָאַתְקָשֵר לְעַילָא

בִּיצָחָק:

וְיֵהֵי אֲבָרָם בֶן תְשִׁיעִים שָׁנָה וְתְשִׁיעִים שָׁנִים וְגוֹ. רַבִּי אָבָא
פַתָח (שמואל ב בב) כִי מֵי אַל מְבָלָעָדִי יִי וּמֵי צָוָר וְגוֹ.
דָוד מִלְכָא אָמָר הָאֵי קָרָא (תְהִלִּים י"ח) כִי מֵי אַל מְבָלָעָדִי יִי.
מִאן הוּא שְׁלִיטָא אוֹ מִמְפָא דִיכְוֹל לְמַעַבְדָ מַדי מְבָלָעָדִי
יִי, אֵלָא מַה דָאַתְפָקֵד מַעַם קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְגִין
דְבָלָהוּ לֹא בְרִשותִיָּהוּ קִיִימִי וְלֹא יְכַלֵּי לְמַעַבְדָ מַדי. וּמֵי

צורך, ומאן איהו תקיף דיכא למעבד תוקפָא וגבורה
מגרמיה מבלי עדי אלהינו. אלא כל蒿 בידא דקדושא
בריך הווא ולא יכול למעבד מדי בר ברשותה.

דבר אחר כי מי אל מבלי עדי יי'. דקדושא בריך הווא
כלא ברשותה ולא כמו דאתחו בחייב דככבייא
ומזלי, דבלמי אחיזין מלאה, וקדושא בריך הווא אחלה
לייה לגונא אחרת. וכי צור זולתי אלהינו. הא אויקמויה
דלית ציר כמה דקדושא בריך הויא דאייה ציר שלים
עבד וציר דיוקנאה גו דיוקנאה ואשלים להויא דיוקנאה
בכל תקוניה, ואעליל בה נפש עלאה דדמי לתקונא
עלאה, בגין כד לית ציר בקדושא בריך הווא.

תא חזי, מהויא ורעה דבר נש כד אתער פיאובתיה
לגביה נוקביה ונוקביה אתערת לגביה כדין מתחרון
טרוייהו פחדא ונפק מנפייהו בר חד דכליל מתרין
דיוקנין כחד. בגין דקדושא בריך הווא ציר ליה בציורא
דאתפליל מתרווייהו. ועל דא בעי בר נש לקדושא
גרמיה בהויא ומנא בגין דישתבח ההויא דיוקנאה בציורא
שלים פדקא חזי.

אמר רבי חייא תא חזי, כמה אבן רברבין עובדי
קדושא בריך הויא, דהא אומנותא וציורא דבר
נש אייה בגונא דעלמא, ובכל יומא ויומא קדושא

בריך הוא בריך עלמא מזועג זוגין כל חד וחד קדקה חזי ליה, והנה צייר דיווקגיהון עד לא ייתון לעלמא.

תא חזי, דאמר רבי שמעון, כתיב זה ספר תולדות אדם. וכי ספר תורה ליה. אלא אוקמיה דקדשה בריך הוא אחמי ליה לאדם הראשון דור דור ודורשו וכו'. הייך אחמי ליה, אי תימה דחמא ברוח קידשא דאפונ זמינים למיתה לעלמא. במאן דחמא בחכמתא מה דיתתי לעלמא. לאו הבי, אלא חמא בעינה כלחו. וזהו דיווקנא דזמינים למיקם ביה בעלמא כלחו חמא בעינה, מאי טעם באGIN דמיומא דאתברי עלמא כלחו נפשאן דזמינים למיקם בגין נשא כלחו קיימין קמי קידשא בריך הוא בהו דיווקנא ממש דזמינים למיקם ביה (ד"ג צא נ"א) בעלמא.

כגונבא דא כל אפונ צדייקיא בתר דבפקין מהאי עלמא כלחו נפשאן סלקו, וקידשא בריך הווא איזמין לוון דיווקנא אחרא לאתלבשא בהו כגוננא דהוו בהאי עלמא, בגין פה כלחו קיימין קמיה וחמא לוון אדם הרראשון בעינה.

ואי תימה בתר דחמא לוון לא קיימי בקיומיהו. תא חזי כל מלאוי קידשא בריך הווא בקיומא אפונ וקיימן קמיה עד דנחתו לעלמא. כגוננא דא כתיב, (דברים טט) כי

את אשר ישבו פה וגו' הִא אֹקְמוֹתָךְ כְּלָהָךְ בְּנֵי נְשָׁא
דוֹמְגִינִין לְמַהֲיוֹ בְּעַלְמָא כְּלָהָךְ אֲשֶׁתְכָחָה תִּמְןָ.
הַכָּא אֵיתָ לְאִסְתְּפָלָא דַהֲא כְּתִיב אֵיתָ אֲשֶׁר אִינְגָּנוּ פָה וְגוּ
וּמְשֻׁמָּעַ הַבָּהָה (בְּלָהָה) דִּיקְיָמוֹ מְאָפָן דִּקְיָמוֹ תִּמְןָ,
בְּגַין דְּכִתְבַּעַמְנוּ הַיּוֹם וְלֹא כְּתִיב עַמְנוּ עוֹמֵד הַיּוֹם.
אַלְא וְדָא (הַכָּא) כְּלָהָךְ קִיָּמוֹ תִּמְןָ אַלְא דַלְא אֲתָחָזָוּ
לְעִינָא, בְּגַין כֵּה כְּתִיב עַמְנוּ הַיּוֹם אָף עַל גַּב דַלְא
אֲתָחָזָוּ.

וְאֵי תִּמְאֵן מַיִם טֻמָּא לֹא אֲתָחָזָוּ הַכָּא כִּמְהַדְּאָתָחָזָוּ
לְאָדָם הַרְאָשׁוֹן דְּחַמָּא לוֹן עַיְנָא בְּעִינָא, וְהָא הַכָּא
אֲתָחָזָי יִתְיַיר. אַלְא הַכָּא כֵּד אֲתִיְהִיבָת אָוָרִיָּתָא לִישְׂרָאֵל
חַיּוֹן אַחֲרָא וְדָרְגָּין עַלְאַיִן הוּא חַמָּאנוֹ וּמְסַתְּפָלָאָן עַיְנָא
בְּעִינָא וְהָוֹתָא בְּאַבְיָן לְאִסְתְּפָלָא וּלְמַחְמָי בִּיקְרָא דְמַרְיהָוֹן,
בְּגַין כֵּה חַמָּא יִקְרָא עַלְאָה דְקוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הָוּא בְּלַחְזָדָוִי
וְלֹא מַאֲחָרָא.

וְעַל דָא כְּלָהָךְ בְּנֵי נְשָׁא דְזַמְגִינִין לְקִיָּמָא בְּעַלְמָא כְּלָהָךְ
קִיָּמִי קִמְיִי קְוִדְשָׁא בְּרִיךְ הָוּא בְּאָפָן דִּיּוֹקְנִין מְמַשֵּׁ
דְזַמְגִינִין לְקִיָּמָא בֵּיהְדָא הָוּא דְכִתְבַּב, (תְּהִלִּים קְלָט) גַּלְמִי
רָאוּ עַיְנִיךְ וְעַל סְפָרָךְ וְגוּ. גַּלְמִי רָאוּ עַיְנִיךְ. מַיִם טֻמָּא
בְּגַין דִּיּוֹקְנָא אַחֲרָא עַלְאָה הוּא בְּהָאִי וּבְגַין כֵּה כְּתִיב,
(תְּהִלִּים ז) וּמַיִ צָור זָוְלָתִי אֶלְהִינּוֹ. מַאֲן צִיִּיר טַב דְצִיִּיר
(דְבָלִיל) כֵּלָא (דָא בְּרָא) בְּקוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הָוּא.

דָּבָר אַחֲרֵי מִי אֱלֹהָה, דָּא רְזֹא דְמַלְהָ דְהָא אֵל בְּלָא
הוּא דְאַתְּכָלֵיל מִכְלָהוּ דְרָגֵין, וְאֵי תִּמְאָ דְהָא אֵל
אִיהוּ דְרָגָא אַחֲרָא בְּגִין דְכִתְיבָּ (תְּהִלִּים ז') אֵל זְעוּם בְּכָל יוֹם.
תָּא חֹזֵי, דְהָא לִית אֵל מְבָלָעֵדי יְיָ הָלָאו אִיהוּ בְּלָחְזָדָוִי
וְלֹא אַתְּפֶרֶשׂ לְעַלְמִין. וּעַל דָּא בְּתִיבָּ, (שְׁמוֹאֵל ב ב') כִּי מִי אֵל
מְבָלָעֵדי יְיָ וְגוּ, וְמֵי צָוֵר וְגוּ דְהָא צָוֵר לָאו אִיהוּ
בְּלָחְזָדָוִי אַלְאָ פְּלָא חַד בְּדִכְתִּיבָּ, (דְּבִרִים ד') וַיַּדְעַת הַיּוֹם
וְהַשְׁבוֹתָא אֵל לְבָבֶךָ כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים וְגוּ.

תָּא חֹזֵי, עַד לֹא אַתְּגֹזֵר אֶבְרָהָם הַוָּה מִמְּלִיל עַמִּיהָ מְגֻזָּעָה
מִתְּזָה בְּלָחְזָדָוִי כִּמֵּה דְאַתְּמָרָ דְכִתְיבָּ הַיָּה דְבָר יְיָ אֵל
אֶבְרָהָם בְּמִתְּזָה וְגוּ. בְּמִתְּזָה. בְּהַהוּא חַיוּ דְרָגָא דְכָל
דִּיּוֹקְנִין אַתְּחַזְּיִין בֵּיהֶן, כִּמֵּה דְאַתְּמָרָ. וְהָא מִתְּזָה אִיהוּ
רְזֹא דְבָרִית.

וְאֵי תִּמְאָ דְבָגִין כַּפֵּן אַקְרֵי מִתְּזָה בְּגִין דְאִיהוּ דְרָגָא חַיוּ
דְכָל דִּיּוֹקְנִין אַתְּחַזְּיִין בֵּיהֶן וּכְדִין אַקְרֵי מִתְּזָה, הָא
אָמְרָתָ (פ"ב) בְּקָדְמִיתָא דַעַד לֹא אַתְּגֹזֵר אֶבְרָהָם לֹא הַוָּה
מִמְּלִיל עַמִּיהָ בֵּר הָאֵי דְרָגָא דָלָא שְׁרָאָן עַלְוִי דְרָגֵין
אַחֲרֵנִין, וְהַשְׁתָּא אָמְרָתָ בְּמִתְּזָה חַיוּ דְכָל דְרָגֵין עַלְאַיִן
(אִיהוּ). וְהָא עַד לֹא אַתְּגֹזֵר בְּתִיבָּ הַיָּה דְבָר יְיָ אַל אֶבְרָהָם
בְּמִתְּזָה.

אַלְאָ הָאֵי דְרָגָא חַיוּ דְכָל דְרָגֵין עַלְאַיִן אִיהוּ וּבְחַיוּ

דֶּרֶגִין עַלְאֵין אֲתָּתָקָן. וְאַף עַל גַּב דְּבַהְהוּא זָמָנָא
דְּאַבְרָהָם לֹא הוּה גּוֹזֵר הָאֵי דְּרָגָא בְּחִזּוֹן דֶּרֶגִין עַלְאֵין
אֵיהּ וּבְכָל אֲפָנוֹן גּוֹנְגִין אֵיהּ קָאִים. וְחִזּוֹן דְּאֲפָנוֹן (קָא אַ וְ
בָּ) גּוֹנְגִין קִיּוּמִי תְּחֻזּוֹתִיהָ חַד מִימִינָא גְּנוּן חָנוֹר. חַד
מִשְׁמָרָא לֹא גְּנוּן סָוּמָק. חַד דְּכָלִיל מִפְּלָגָה גּוֹנְגִין, וְאֵיהּ חִזּוֹן
דְּכָל גּוֹנְגִין עַלְאֵין דִּקְיָמִי עַלְיָה. וּעַל דָּא בְּהָאֵי חִזּוֹן
קָאִים עַלְיָה דְּאַבְרָהָם וּמְלִיל עַמְּיהָ וְאַף עַל גַּב דָּלָא
אֲתָּגָזָר. כִּיון דְּאֲתָּגָזָר מִה בְּתִיב וַיַּרְא יְהִי אֶל אַבְרָהָם.

תָּא חִזּוֹן, מִחְזָה שְׂדֵי (אמֶר) בְּתִיב בְּבָלָעָם. וּבְאַבְרָהָם בְּתִיב
מִחְזָה סָטָם, מִה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אֶלָּא מִחְזָה שְׂדֵי
אֵלֵין דְּלַתְתָּא (דִּנְפָקָה) מִבְּיָה וְאֲפָנוֹן חִזּוֹן דִּילְיָה. מִחְזָה סָטָם
מִחְזָה דָּא הוּא ה' (דְּכָל חִזּוֹן) דְּכָל דִּיּוֹקְנִין עַלְאֵין אֲתָּחֹזָין
בֵּיהּ, וּבְגַיְן כִּסְכָּן בְּאַבְרָהָם מִחְזָה סָטָם וּבְבָלָעָם מִחְזָה
שְׂדֵי.

וּעַל דָּא עַד לֹא אֲתָּגָזָר אַבְרָהָם הוּה לֵיהּ הָאֵי דְּרָגָא
כְּדָא מְרוֹן. כִּיון דְּאֲתָּגָזָר מִיד וַיַּרְא יְהִי אֶל אַבְרָהָם וְגוּ'
אֲתָּחֹזָן בְּלָהָו (שָׁאָר) (ד"ב צ א ע"ב) דְּרָגִין עַל הָאֵי דְּרָגָא, וְהָאֵי
דְּרָגָא מְלִיל עַמְּיהָ כְּדָקָא חִזּי בְּשָׁלִימָו. וּבְאַבְרָהָם אֲתָּקָטָר
מִדְּרָגָא לְדִרְגָּא וּעַל בְּבִרְית קִיּוּמָא קִדְיָשָׁא כְּדָקָא חִזּי
בְּשָׁלִימָו

(המשך מההשומות סימן מ"ח)

שכינתא את קריית אותן ברית מסטרא צדיק יסוד עולם זאת הברית בסיני (ס"א ביני). עמודא דאמצעיתא. ובין בני ישראל נצ"ח הו"ד. אותן דא צדיק, היא דא **שכינתא** (שםות ל"א) כי ששת ימים עשה יי' את השמים מפת"ר עד עמודא דאמצעיתא. דليلת שת בכל אחר אלא מסטרא דאת ו' ולית שביעי אלא מסטרא דאת י' עטרה על רישיה חכם"ה עלאה אותן היא חכמה תתהא אותן היא. ותקינו למזר לתמניא דאייהו תמן חכם"ה עד יסוד לקבלא בהון י' זעירא לסלקא לה עד כתר למחיי עטרה על ראשיהו ותקינו לשוויא ערלה במנא ועפרא ?קיים (ישעיה ס"ה) ונחש עפר לחמו: עד באן

(מההשומות)

תא חזי, כיון דאתגוז אברם, נפק מעלה וועל בקיימה קדישא ועתער בעטרה קדישא וועל בקיימה דעתמא קאים עליה, וכדין אתקאים עלמא בגיניה. בגין כתיב (ירמיה לו) אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתה. וכתיב (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם. בה"א בראם, באברם. וככלא ברוז חדא קאים. ובשעתא דקויד שא בריך הוא אחמי ליה לאדם כל אבון דרין דעתמא, וחמא

לונן כל חד ויחד כל דרא ודרא כלתו קימי בגנטא דעדן
בזהו דיווקנא דזומיגין לךימי בא עולם.
וთא חזוי, הא אמר כיון דחמא ליה לדוד דלאו ביה
תיים כלל, תורה, ואיהו יהיב ליה מדיליה ע' שניין,
בגין כה הו ליה לאדם תשע מאות ותלתין שניין. ואפונ
שבעין אסתלקו ליה לדוד. ומלה דא רוזא דחכמתא
אייהו, לדוד לית ליה (יומין) בר שבעין שניין מאדם
קדמאתה, וככלא רוזא דחכמתא אייהו. וכל מה דלחתה פלא
אייהו ברוזא דלעילא.

וთא חזוי, בכל אפונ דיווקניין דגש망תין דעלמא כלתו
זוניגין זוניגין קמייה. לבתר כד אתינן להאי עולם
קידשא בריך הוא מזוג זוניגין.

אמר רב'(יהקה) יצחק קידשא בריך הוא (מזוג זוניגין ואמר)
אמר בת פלוני לפלוני. אמר רב' יוסי מא' קא
מיידי זהא כתיב, (קהלת א') אין כל חדש תחת השם. אמר
רב' יהודה תחת השם כתיב, שאני לעילא.

אמר רב' יוסי מא' פרוזא הכא. וזה אמר רב' חזקיה
אמר רב' חייא בההייא שעטה ממש דנפיק בר נש
לעלמא בת זגו איזדמנת לו. אמר רב' אבא זפאיין אפונ
צדיקיא דגש망תון מתעטרין קמי מלכא קדיישא עד
לא ייתון לעלם, דהכי תנין בההייא שעטה דאפיק

קודשא בריך הוא בשמיין לעלמא, כל אפונ רוחין
 ובסמיין כלו כלילן הכר ונוקבא דמתחרון כחדא.
 ואתמסרן בידא דההוא ממנה שליחא דאתפקד על
 עדוייהון לבני נשא. ולילה שמיה,
 ובשעתא דנחתין ואתמסרן בידי מתרשין, ולזמנין דא
 אקדים מן דא ואחית להו לבני נשא. וכד (ק"ה) מטה עידן
 זוגא דלהון. קודשא בריך הוא דידע אפונ רוחין
 ובסמיין מחבר לוון כדבקדמיתא ומברוזא עלייה. וכד
 אתחרון אתעבידי חד גופא חד נשמטה ימינה ושמאלא
 פדקא חזי, ובגין כד אין כל חדש תחת השמש. וαι
 תימא הא תנין לית זוגא אלא לפום עובדי וארחו
 דבר בש. חבי הוא ודא. דאי זכי ועובדוי אתפרשון, זכי
 לההוא דיליה לאתחרוא ביה כמה דגפיך.

אמר רבי חייא מאן דאתפרשון עובדי באן אתר יתבע
 (ס"א יתבע) ההוא זוגא דיליה. אמר ליה הקה תנין
 לעולם ימפר אדם כו' ויישא בת תלמיד חכם (ד"א ל"ג פ"א
 חזי). התלמיד חכם פקדונה דמאייה אתפקdon בידיה.
 תנא ברוזא דמתניתא כל אפונ דאותו בגלוילא
 בסמיין יכולין לאקדמא ברחמי זוגא דלהון. ועל האי
 אתערו חביביא. (אין נושאין נשים במועד אבל מקדשין) שמא יקדמן
 אחר ברחמים. ושפיר קאמרו אחר דיקא, ועל כן קשין

זונגין קמיה דקודשא בריך הוּא. וועל פלא (פנימ) **וְדֹאי כ'**
ישרים דרכיו יי' כתיב.

רבי יהודה שלח ליה לרבי אלעזר אמר הִא רָזָא דמלה
ידענא, אפונ דאתו בגלו לא נשמתין מאן אחר
להו זונגא. שלח ליה כתיב, (שופטים כא) מה בעשה להם
לנצחנים לבשים וגוי. וב כתיב לכו וחטפתם لكم וגוי.
פרשתא דבני בנימין אובה וועל האי תנין שמא יקדמנו
אחר ברחיםים. (בי אותו אחר אין לו בת זוגו, אבל תשבח דא בגין בר נושא דنسיב בת
זונגה ולא הו ליה מנה בנין ומית, יתמי אחותה ויבם אתתיה ויתיליד ליה (דף צב ע"א) מנה
בר. האי בר הוא מיתה דאהדרת נשמתיה לעלם. דא הוא אחר דאין לו בת זוג אלא אמיה
ודי הוא שמא יקדמנו אחר ברחיםים דיביל לאקדמא אחרא למיסב אתתיה דיא ברחים
ובצלותה ואף על גב דאמינא לך דיביל לאקדמא ברחמי לא יוביל אלא אם (זהו) **בעל**

ח'יבא איהו וְאֵיתָן וְפַאֲהָה

אמר רבי יהודה (השתא) **הִא הוּא וְדֹאי דְקַשֵּׁין זָונְגִין קָמִי**
קודשא בריך הוּא. זפאה חולקתו דישראל
דאורייתא אוילף להו ארחו דקודשא בריך הוּא, וכל
טמירין וגינויא בגינויין קמיה. וְדֹאי כתיב, (תהלים ט) תורה
י' תמי'ה וגוי. זפאה חולקיה מאן דישתדל באורייתא
ולא יתפרש מינה, הכל מאן דיתפרש מאריותא אלו
שעתא חדא כמה דאתפרש מחייב דעלמא דכתיב, (דברים
ל) כי היא חייך וארך ימיך. וב כתיב, (משל ג) ארך ימים
ושנות חיים ושלום יוסיפו לך:

וְיַהֲיֵ אֶבְרָם בֶּן תְּשִׁعִים שָׁנָה וְגֹו. רַبִּי יוֹסֵי פָתָח (ישעה ס) וְעַמְּדָ כָּלָם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשֵׁי אָרֶץ וְגֹו. וְכֹאֵין אֶבְרָן יִשְׂרָאֵל מִכֶּל שֶׁאָר עַמִּין, דְּקֻונְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרָא לְזֹן צְדִיקִים. הַתְּנוּיָה מֵאָה וָעֶשֶׂרִים (ד"א ל"ג וְחַמֵּשׁ) וְתִּמְנִיאָא אֶלְפִּי מָארִי דְּגַדְפִּין דָאָזְלִין וְטָאָסִין כָּל עַלְמָא וְשָׁמְעִין קָלָא וְאַחֲדִין לֵיהֶה לְהַהְוָא קָלָא.

כַּמָּה דְּתַבְּגִינוּ לִית לְךָ מַלְהָ בְּעַלְמָא דְּלִית לְהָ קָלָא, וְאַזְלָא וְטָאָסָא בְּרַקְיעָא, וְאַחֲדִין לְהָ מָארִי דְּגַדְפִּין וְסַלְקִין הַהְוָא קָלָא (ד"א לְמָארִי הָזָן) דְּאָמְרִין (נ"א דְּמָדִין) וְדִינִין לְהָ הָן לְטַב הָן לְבִישָׁ דְּכַתִּיב, (קָהָלָת י) בַּי עֹזֶה השׁמִים יוֹלִיךְ אֶת הַקּוֹל וְגֹו.

אִימְתֵּי דִּינִין לְהַהְוָא קָלָא. רַבִּי חִיא אָמַר בְּשַׁעַתָּא דְּבָר נְשָׁ שְׁכִיב וּנְאָים, וּנְשִׁמְתִּיה נְפַקֵּת מִפְיה, וְהִיא אַסְהִידָת בֵּיה בְּבָר נְשָׁ, וְכַדֵּין דִּינִין לְהַהְוָא קָלָא הַדָּא הַוָּא דְּכַתִּיב, (מִיכָּה ז) מְשַׁכְּבָת חִיקָּה שָׁמֵר פָתָחִ פִּיה. מַאי טַעַמָּא, מְשׁוּם דְּהִיא אַסְהִידָת בְּבָר נְשָׁ. רַבִּי יְהוֹדָה אָמַר פָּל מָה דְּבָר נְשָׁ עֲבִיד בְּכָל יוֹמָא נְשִׁמְתִּיה אַסְהִידָת בֵּיה בְּבָר נְשָׁ בְּלִילִיא.

תָּאָנָא אָמַר רַבִּי אַלְעֹזֶר בְּתִחְלַת שַׁעַתָּא קְמִינִיתָא בְּלִילִיא פְּד נְשָׁפִים מֵמָא וְעַל שְׁמַשָּׁא מָארִי דְּמִפְתָּחָן דְּמִמְנָן עַל שְׁמַשָּׁא עַל בְּתִירִיסְרָתְרַעִין דְּפִתְחִיחָן

בימם, בתר דעל בכליהו, כל אפונ טרעין סתימין (נ"א פתחין), כרוא קאים ושרי לאכרוא, קאים מאן דקאים ואחד לאפונ מפתחן, בתר דסיטים כרוא, כל אפונ בטורי עלמא מתבשין וסלקין, לית מאן דפתח (פומא) פטרא כלא משטכין. בדין דיבין דלתתא מתערין ואזילין ושתין בעלמא, וסירה שاري לאנחרא.

ומארי דיבבא תקעין ומילין. תקעין תניניות כדיין מתער שירתא ומזרין קמי מאיריהון, כמה מארי טריסון קיימו בקיומיהם ואתערין דיבין בעלמא, כדיין בניא גיימין ונשמטה נפקת ואסהידת סחדותא ואתחיה בת בדין, וקודשא בריך הוא עבד חסד בבר נש ונשmeta נתבת לאתירה.

בפלגות ליליא כד צפראין מתערין, סטרא דצפון אתער ברווחא, קם בקיומיה שרביטא דבסטן דרום ובטע בההוא רוחא ושכיח ואתבשם, כדיין אתער קודשא בריך הוא בגימוסוי לאשותעשא עם צדיקיא בגנטא דעתן.

בההוא שעטה זפאה חולקיה דבר נש דקאים לאשותעש באורייתא, דהא קודשא בריך הוא וכל צדיקיא בגנטא דעתן כליה צייתין לקליה הדא הוא דכתיב, (שיר השירים ח) היושבת בגנים חברים מקשיבים

לקולך המשמעני. ולא עוד אלא קידושא בריך הוא משיק עליה חד חיטה דחס"ד למשוי (ד"א לאג תפיר) בטיר בעלמא, זהא עלאין ותתайн בטרין ליה הדא הוא רכתייב, (טהילים מב) יומם יצוה יי חסדו ובלילה שירה עמى. אמר רבי חזקיה כל מאן דاشתדל בהאי שעתא באורייתא ודי אית ליה חולקא תדר בעלמא דאתה. אמר רבי יוסי מא טעמא תפיר. אמר ליה הקב"י אוליפנא דכל פלגות ליליא כד קידושא בריך הוא אתה בגנטא דעדן כל אבן בטיען דגינטא אשתקין יתר מההוא נחלא דאקרוי (דף צב ע"ב) נחל קדומים נחל עדרנים דלא פסקו מימי לעלמין, כביבול ההוא קדאים ואשתדל באורייתא כאילו ההוא נחלא אתרך על רישיה ואשקי ליה בגו אבן בטיען דגנטא דעדן. (אמר רבי יוסי) ולא עוד אלא הויאל וכלהו צדיקיא דבגו גנטא דעדן צייתין ליה, חולקא שניין ליה בההוא שקי נחלא. אשתחח דאית ליה חולקא תדר בעלמא דאתה.

רבי אבא היה ATI מטבריה לבני טרוניא דחמי, ורבי יעקב בריה היה עמייה, ערעו בכפר טרשא. פד בעו למשכב, אמר רבי אבא למריה דביתא אית הכא תנרגולא. אמר ליה מארא דביתא, אמא. אמר ליה בגין דקאי מנה בפלגות ליליא ממש.

אמר ליה לא אצטראיך, דהא סימנא לי בבייתא דהדין טקלא דקמי ערסאי מליבנא ליה מיא ונטיף טיף טיף, בפלגות ליליא ממש אתרקי כלחו מיא חצות לילה אcum להודות לך על משפטין צדקה, מאי קא חמא דוד דאייהו אמר חצות לילה ולא בחצות לילה. אלא חצות לילה ודי, לקידשא בריך הוא אמר הבי. ובכ' קידשא בריך הוא הבי אקרי. אין, דהא חצות לילה ממש קידשא בריך הוא אשתח וסיעטה דיליה וקידין היא שעתא דעיל בגנטא דעדן לאשתעשעא עם צדיקיא.

אמר רבי אבא לרבי יעקב ודי נשתתף בשכינתא ונחתבר כחדא, קרייבו ויתיבו עמיה, אמרו ליה אימא מלה דפומך דשפיר קאמרת. מנא לך הא. אמר לוון מלה דא אוילפנא מסבא. ותו הו אמר דתלת (נ"א דתחלת) שעתה קמייתא דיליא כל דיבין דلتתא מתערין ואזולין ושאטין בעלמא.

בפלגות ליליא ממש קידשא בריך הוא אתער בגנטא דעדן ודיבין דلتתא לא משתבחן. וכל גימוסין דלעילא בליליא לא אשתחוו אלא בפלגות ליליא ממש. מנין מאברם דכתיב ויחלק עליהם לילה. במצרים (שמות יט) ויהי בחצאי הלילה, ובאתרים סגיאין באורייתא הבי אשתח. ודוד הו ידע.

(ונמה) ומנא היה ידע. אלא כי אמר סבא. דמלכותא דיליה בהאי (ליליא) תליא. ועל דא קאים בהאי שעתא ואמר שירתא, ולחייב קרייה לקודשא בריך הויא חצות לילה ממש, אקום להודות לך וגוי דהא כל דינין תליאין מהכא, ודינין דמלכותא מהכא משתחין, ובהיא שעתא אתקтир בה דוד וקם ואמר שירתא. אתה רב אבא ובשכיה, אמר ליה ודא כי הוא בריך רחמנא דשדרני הכא.

תא חז, לילה דינה בכל אחר זה אוקימנא מילוי, והבי היא ודא, וזה אתער קמי דרבי שמען. אמר ההוא ינוקא בריה דההוא גברא אי כי אמא בתייב חצות לילה. אמר ליה הא אמר בפלגות ליליא מלכותא דשמייא אתערת.

אמר אנא שמענא מלה. אמר ליה רב אבא, אימא ברי טב דהא מלה דפומך קלא דבוצינא להו. אמר אנא שמענא דהא לילה דינה דמלכותא איהו ובכל אחר דינה הוא, והאי דקאמר חצות, בגין דינוקא בתרי גווני (חצות) בדינה וחסד, ודא פלגותא קדמיתא דינה הוא, דהא פלגותא אחרא נהирו אנטפה באסטרה דחסד. ועל דא חצות לילה בתייב ודא.

קם רב אבא ושוי יDOI בריישיה וברכיה, אמר ודא

חַשִּׁיבָנָא דְּחַכְמָתָא לֹא אֲשַׁתְּכָח בֵּר בְּאֶפְוֹן זְכַאי דְּזַכְוּ בָהּ.
הַשְׁתָּא חַמִּינָא דְּאָפְיָלוּ יְנוּקִי בְּדָרָא דְּרָבִי שְׁמַעַן זְכוּ
לְחַכְמָתָא עַלְאָה. זְכַאת אַגְּתָת רָבִי שְׁמַעַן. וּוֹי לְדָרָא דְּאַגְּתָת
תִּסְתְּלַק מִפִּיה. יִתְבוּ עַד (דף צג ע"א) צְפָרָא וְאֲשַׁתְּדָלוּ
בְּאוּרִיתָא.

פָּתָח רָבִי אָבָא וְאָמַר (ישעה ס) וְעַמְךָ כָּלָם צְדִיקִים וְגוּ.
מְלָה דָא קָא אַיְקוּמָה חַבְרִיאָה מַאי טֻמָּא בְּתִיב
וְעַמְךָ כָּלָם צְדִיקִים, וּכְיַיְלָה יִשְׂרָאֵל צְדִיקִי נִגְהָו. וְהָא
כִּמְהָ חַיְיבֵין אֵית בְּהָו בִּיְשָׂרָאֵל בְּמַה חַטָּאֵין וּבְמַה רְשִׁיעֵין
דְּעָבָרִין עַל פְּקוּדִי אוּרִיתָא.

אֶלָּא הַכִּי תְּנָא בְּרוֹא דְמַתְבִּיתִין. זְכַאי אֶפְוֹן יִשְׂרָאֵל
דְּעַבְדִּין קְרַבְנָא דְּרַעְוָא לְקַרְדְּשָׁא בְּרִיךְ הַיָּא
דְמַקְרִיבֵין בְּגַיְהוּ לְתִמְנִיא יוֹמִין לְקַרְבָּנָא, וּכְדָ אַתְגַּزوּ
עַלְוָה בְּהָאֵי חַוְלָקָא טָבָא דְקַרְדְּשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא דְכִתְיבָּה,
(משלי י) וְצְדִיקָ יִסּוּד עַולְם. כִּיוֹן דְּעַלְוָה בְּהָאֵי חַוְלָקָא
דְצְדִיקָ אַקְרָוּן צְדִיקִים, וְדָאֵי כָּלָם צְדִיקִים.

וְעַל בָּן לְעוֹלָם יִרְשֹׁו אָרִיז. בְּדִכְתִּיב, (תהלים קיח) פָתָחוּ לֵי
שְׁעָרֵי צְדָקָ אָבָא בָם. וּכְתִיב זֶה הַשְׁעָר לֵי צְדִיקִים
יִבָּאֵבּו. אֶפְוֹן דְאַתְגַּזוּ וְאַקְרָוּן צְדִיקִים. נִצְרָ מַטְעָי. נִצְרָ
מַאֲפֹן נְטִיעָנָ דְגַטְעָ קַוְדְשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא בְגַנְתָּא דְעַדְן הָאֵי
אָרִיז חַד מְגִיָּה, וְעַל בָּן אֵית לְהָו לְיִשְׂרָאֵל חַוְלָקָא טָבָא

בְּעַלְמָא דָאָתִי וְכַתִּיב, (תהילים ל') **צַדִּיקִים יִרְשׁוּ אָרֶץ.** (ישעה ס) **לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אָרֶץ.** מהו לעולם. כמה דאoki מנא **בְּמַתְנִיתָא דִילֵן,** והא אמר האי מלה בין חבריא. (ות Ана מא קא חמא קרא דלא אקרי אברהם עד השטה). (נ"א פא חז, קודשא בריך הוא לא קרא לאברהם אברהם עד השטה מי טעמא. אלא הבי אוקימנא רעד השטה לא אתגור, וכד אתגור אתחבר בהה הא ה"א ושראיה בהה), **אַלְאַה הַבָּי אָוְקִיםְנָא דַעַד** השטה לא אתגור, וכד אתגור אתחבר בהה הא ה' **וּשְׁכִינַתָּא שְׁרִיא בֵּיה וּכְדִין אֲקוּרִי אַבְרָהָם.**

וְהַיָּנוּ דְכַתִּיב, (בראשית ב) **אֱלֹהִים תֹּולְדוּת הַשְׁמִים וְהָאָרֶץ** בהבראם. ות Ана בה' בראם. ות Ана באברהם. **מַאּי קָאָמֵרִי אַלְאַה דָא חֶסֶד וְדָא שְׁכִינַתָּא וּכְלָא נְחִית** בחדא, ולא קשיא מלה והאי והאי הו'.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב לְרַבִּי אָבָא הָאִי הָהָבָרָם וְעִירָא, ויה' (דברים ל"ב) **דְהַלְלִיּוּ רְבָרְבָא,** מה בין האי להאי, אמר **לֵיה דָא** (שכינתא) **שְׁמִיתָה,** **וְדָא יוּבָלָא** (ואית דמתני דכלא תה, וכד מנ Hera מצדר בדין קיימא באשלמותא זה) רברבא, דהא מתרהא בדקה יאות, ולזמנין דלא קיימא באשלמותא וינקא מסטרא אחרא בדין ה"א ועירא) **וּבְגִין כֵּה זְמִנִּין** **דְסִיחָרָא קִיִּימָא בְאַשְׁלָמוֹתָא וְזְמִנִּין בְּפֶגִימִותָא,** ובאנפהא אשטכח ואשתמודע וכלה שפיר. והאי איה **ברידא דמלה.**

אָמַר רַבִּי אָבָא זְמָנִין אָבוֹן יִשְׂרָאֵל דְקוּדָשָׁא בָּרוּךְ הוּא

אתך עיי ביהון מכל שאר עמיין, ויהיב לוון את קיימא דא, דכל מאן דאית ביה האי את, לא נחית לגיהנום א' איהו בטיר ליה פדקא יאות דלא עיל ליה ברשותה אחרא, ולא משקר בשמייה דמלפָא, הכל מאן דמשקר בהאי, פמאן דמשקר בשמייה קודשא בריך הוא כתיב, (הושע) ביי בגדו כי בנימ זרים ילדו.

תו אמר רבי אבא בזמנא דבר נש אסיק בריה לאעליה להאי ברית, קרי קודשא בריך הוא לפטלייא דיליה ואמר חמו מאי בריה עבדית בעלמא. ביה שעטה אוזמן (ליה) אליהו וטאום (מו ב) עלמא בד' טאסין ואוזמן תפמן. ועל דא תנינן דבעי בר נש לתקנא פרסייא אחרא ליקרא דיליה, וימייא (יג א) דא פרסייא דאליהו, ואי לאו לא שרי תפמן. והוא סליק ואסהיד קמי קודשא בריך הוא.

תא חזוי, בקדמיה כתיב, (מלבים א יט) מה לך פה אליהו וגוי. וכתיב קפה קגאתה לוי (אליה צבאות) כי עזוב בריתך בני ישראל וגוי. אמר ליה חייך בכל אתר ההאי רישימה קדיشا ירשמוני ליה בניبشرהון אנת תפמן, ופומא דאסheid דישראל עזוב, הוא יסheid דישראל מקיימין האי קיימא. והא תנינן על מה אתה ענש אליהו קמי קודשא בריך הוא על דאמר דלטורא על בניו.

אֲדֹהֶכְיִ הוּא אֲתֵי נְהֹרָא דִיּוֹמָא וְהוּ אָמְרִי מַלְיִ
דָאָרְיִיתָא. קָמָו לְמַיְזָל. אָמָר לֵיהֶה הַהְוָא גַּבָּרָא
בְּמַה דְעַסְקִיתָו בְּהָאֵי לִילִיא אֲשָׁלִימָו. אָמְרִי מַאֲיִ הַוָּא.
אָמָר לְהָוָה דְתַחְמָנוֹן לְמַחְרָ אֲנָפּוֹי דְמְרִיה דְקִיִּימָא, דְהָא
דְבִיתָא בְּעַתְּ בְּעַתְּ דָא מְבִיכָו. וְגַזְרָ קִיִּימָא דְבָרִי
דְאָתִיְלִיד לֵי, לְמַחְרָ לִיהְוָי הַלּוֹלָא דִילִיה. אָמָר רַבִּי אָבָא
הָאֵי בְּעַתְּ אֲמְצָה אֵיהּוּ וְלִמְחָמִי אֲפִי שְׁכִינָתָא נִתְיִיבָ.
אָוָרִיכָו כָל הַהְוָא יוֹמָא, (דף צג ע"ב) בְּהַהְוָא לִילִיא בְּנֵשָׁ
הַהְוָא גַּבָּרָא כָל אֲבוֹן רְחִימָוִי, וְכָל הַהְוָא לִילִיא
אֲשַׁתְּדָלוֹ בְּאָוָרִיתָא וְלֹא הוּא מַאֲן דְנָאִים, אָמָר לְהָוָה
הַהְוָא גַּבָּרָא בְּמַטְ�וָיָמִיכָו כָל חַד וְחַד לִימָא מַלְהָ חַדְתָּא
דָאָרְיִתָּא:

פָתָח חַד (רבי אָבָא) וְאָמָר (שופטים ה) בְּפִרְוּעַ פְּרֻעֹות בְּיִשְׂרָאֵל
בְּהַתְנִדְבָּעַם בְּרַכָּו יְיָ. מַאֲיִ קָא חַמּוֹ דְבָרָה וְבָרָק
דְּפַתְחוּ בְּהָאֵי קְרָא. אֶלָּא הַכִּי תְּגִבְּנָן לִיתְ עַלְמָא מַתְקִיִּימָא
אֶלָּא עַל הָאֵי בְּרִית דְכִתְיָב, (ירמיה לו) אָמָ לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם
וְלִילָה וְגוֹן, דְהָא שְׁמִיא וְאֶרְעָא עַל דָא קִיִּימָן. בְּגִין כֵּה
כָל זְמָנָא דְיִשְׂרָאֵל מַקִּיִּימָן הָאֵי בְּרִית, בְּמוֹסִי שְׁמִיא
וְאֶרְעָא קִיִּימָן בְּקִיּוּמִיהִו, וְכָל זְמָנָא דְחַס וְשַׁלּוּם יִשְׂרָאֵל
מְבָטְלָיִן הָאֵי בְּרִית, שְׁמִיא וְאֶרְעָא לֹא מַתְקִיִּימָן,
וּבְרָכָא לֹא מְשַׁתְכַחֵן בְּעַלְמָא.

תֵא חָזֵי, לֹא שְׁלִיטו שָׁאַר עַמִּין עַל יִשְׂרָאֵל אֶלָּא כִּד
בְּטִילו מִבְּיִהוּ קְיִימָא דָא. וּמָה בְּטִילו מִבְּיִהוּ. דְלֹא
אֲתִפְרָעָן וְלֹא אֲתִגְלִין. וְעַל דָא כְתִיב וַיַּעֲזֹב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת יְהוָה וְגֹו' וַיִּמְפַר אֹתָם בַּיָּד סִיסְרָא, וַיַּעֲזֹב אֶת יְהוָה מִמֶּשׁ.
עַד דָא תָתַדְבֵרָה וְאֲתִנְדְבָת לְכָל יִשְׂרָאֵל בְמַלְהָ דָא, כִּדְין
אֲתִכְבְּנָעוּ שְׁנָאִיהָן תְּחֻותִיָּהוּ.

וְהִיינוּ דְתַבִּין דָא מַר קְוִדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא לִיהוּשָׁע וּכְיִ
יְשָׂרָאֵל אֲטִימִין אָנוּן וְלֹא (בא מ' א') (ט) אֲתִפְרָעָו וְלֹא
אֲתִגְלִיאָו וְלֹא קְיִימִין קְיִימָא דִילִי, וְאַת בְּעִי לְאַעֲלָא לְהֹו
לְאַרְעָא וְלְאַכְנָעָא שְׁנָאִיהָן. (יהושע ח) שׁוּב מַול אֶת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל שְׁנִית. וְעַד דָא תָפְרָעָו וְאֲתִגְלִיאָהָא בְּרִית לֹא
עַלְוֹ לְאַרְעָא וְלֹא אֲתִכְבְּנָעוּ שְׁנָאִיהָן. אוֹף הַכָּא כִּיוֹן
דָא תָנְדְבִין יִשְׂרָאֵל בְּהָאִי אֶת אֲתִכְבְּנָעוּ שְׁנָאִיהָן תְּחֻותִיָּהוּ
וּבְרָכָאָן אֲתִחְזָרוּ לְעַלְמָא הָרָא הוּא דְכִתְיב בְּפֶרֹעַ פְּרֻעָות
בְּיִשְׂרָאֵל בְּהַתְנְדֵב עִם בְּרַכְךָ יְיָ.

קָם אַחֲרָא פָתָח וְאָמַר, (שמות ד) וַיְהִי בְּדָרְךָ בְּמַלְוֹן
וַיִּפְגַּשְׁהוּ יְהוָה וַיִּבְקַשׁ הַמִּתְוֹ לְמַאן לְמַשָּׁה. אָמַר לֵיה
קְוִדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא וּכְיִ אַת אָזִיל לְאַפְקָא יִת יִשְׂרָאֵל
מִמְצָרִים וְלְאַכְנָעָא מַלְכָא רָב וְשְׁלִיטָא, וְאַת אַנְשִׁיָּת
מִנְךָ קְיִמָּא. דָרְךָ לֹא אֲתִגּוֹר, מִיד וַיִּבְקַשׁ הַמִּתְוֹ.
תָּאֵן נַחַת גָּבְרִיאֵל בְּשַׁלְחוֹבָא דָאָשָׁא לְאַוְקִידָה,

וְאֶתְרָמִיּוֹ חַד חִיוִּיא מִתּוֹקְדָּא לְשָׁאֲפָא לֵיה֒ בְּגֻווִּיה֒ אַמְּמִיא֒
חִיוִּיא֒ אָמֵר לֵיה֒ קֹדֶשֶׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְּ אֹזִיל לְקֹטְלָא
חִיוִּיא֒ רְבָרְבָּא וְתַקְיָפָא וּבָרָךְ לֹא אַתְּגָזָרְנָא. מִיד אֶתְרָמִיּוֹ
לְחַד חִיוִּיא לְקֹטְלָא לֵיה֒ עַד דְּחַמְתָּ צְפֹרָה וְגֻוְרָת לְבָרָה֒
וְאַשְׁתָּזִיב הַדָּא הוּא דְכִתְיב וְתַקְחָ צְפֹרָה צָרָה. מַהוּ צָרָה,
אֵלָא אַסּוּתָא. וּמַאי אַסּוּתָא דְכִתְיב וְתַכְרוֹת אַתְּ עַרְלָת
בְּנָה. דְּגַנְגַּנְצָא בְּהָ רֹוח קֹדֶשָׁא.

קָם אַחֲרָא וְאָמֵר (בראשית מז) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אֶחָיו גַּשׁו נָא
אַלְיָ וְגַשׁו וַיֹּאמֶר וְגוּ. וּכְיֵ אַמְּמִיא קְרִי לְהֹו וְהָא
קְרִיבֵין הָוּ גְּבִיהָ. אֵלָא בְּשֻׁעַתָּא דָא מֵר לֹוֹן אַנְיִ יוֹסֵף
אֶחָיכֶם. תֹּוֹהוּ דְּחַמְתָּ לֵיה֒ בְּמַלְכוּ עַלְהָה. אָמֵר יוֹסֵף מַלְכוּ
דָא בְּגַיַּן דָא רְוֹחַנָּא לֵיה֒, גַּשְׁו נָא אַלְיָ וְגַשׁו, דְּאַחֲזֵי
לְהֹו הָאֵי קִיִּמָא דְמִילָה, אָמֵר דָא גְּרַמְתָ לֵי מַלְכוּ דָא
בְּגַיַּן דְּגַטְרִית לְהָ.

מִפְּאָן אָוְלִיפְנָא מִאָן דְּגַטִּיר לְהָאֵי אַת קִיִּמָא מַלְכוּ
אַתְּגַטְרָת לֵיה֒. מְגַלֵּן מִבְּעוֹז דְכִתְיב, (רוֹת ג) חֵי יְיָ
שְׁכֵבִי עַד הַבָּקָר הַהּוּ מִקְטָרָג לֵיה֒ יִצְרִיה עַד דְּאוּמִי
אָוּמָה וְגַטִּיר לְהָאֵי בְּרִית, בְּגַיַּן כֵּה זָכָה דְּגַפְקָנוּ מִפְּיָה
מַלְכֵין שְׁלִיטֵין עַל כָּל שָׁאָר מַלְכֵין, וּמַלְכָא מִשִּׁיחָא
דְּאַתְּקָרִי בְּשֵׁמָא דְקֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא:
פָּתָח אִידָך וְאָמֵר בְּתִיב, (תְּהִלִּים כ) אִם תָּחַנֵה עַלְיִ מִחְנָה

וְגוֹ. הִכִּי תָּאֵנָה בְּזֹאת אֲנִי בָּוּטָה, מַהוּ בְּזֹאת, דָא אֶת
 קְיִימָא דְׁזָמִינָא תְּדִיר גַּבִּי בָּר גַּשׁ וְאַתְּרַמִּיאָ לְעַילָּא,
 וּבְגִינִּי כֵּךְ אַתְּמָר בְּזֹאת כִּמָּה דְּכַתִּיב זֹאת אֹתָה הַבְּרִית.
 זֹאת בְּרִיתִי. וּכְלָא בְּחַד דְּרָגָא. וְתָאֵנָה זֹה וְזֹאת בְּחַד
 דְּרָגָא אָפָונָן וְלֹא מַתְּפֶרֶשָׂן. וְאֵי תִּמְאָ אֵי הִכִּי הָא שָׁאָר
 בְּנֵי עַלְמָא הִכִּי. אַמְּמָא דָוד בְּלַחְזָדָיו וְלֹא אָחָרָא. אֶלָּא
 בְּגִין דְּאַחִידָא בֵּיה וְאַתְּרַמִּיאָ בֵּיה וְהָוָא בְּתָרָא דְּמַלְכָותָא.
 תָּא חִזֵּי, בְּגִין דְּהָאֵי זֹאת לֹא נִטְרָה דָוד מַלְפָא בְּדִקָּא
 חִזֵּי, מַלְכָותָא (ד"ג צד ע"א) אַתְּעָדִי מְגִיה כָּל הָהָוָא זָמָנָא.
 וְהִכִּי אָוְלִיפְנָא הָאֵי זֹאת אַתְּרַמִּיאָ בְּמַלְכָותָא דְּלַעַילָּא,
 וְאַתְּרַמִּיאָ בִּירוּשָׁלָם קְרָתָא קְדִישָׁא. בְּהָהָוָא שְׁעַתָּא דָוד
 עַבְרָ עַלְיהָ, נִפְקֵד קְלָא וְאָמָר דָוד בִּמְהָ דְּאַתְּקַטְּרָת
 תְּשַׁתְּרִי. לְהָ טְרֵדִין מִירוּשָׁלָם וּמַלְכָותָא אַתְּעָדִי מִינָּה.
 מִנָּא לֹן דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹאֵל בַּיּוֹם הַגְּנִי מַקִּים עַלְיָד רַעֲהָ מִבְּיתָה)
 מִבְּיִתָּה דִּיְקָא וְהִכִּי הָוָה בִּמְהָ דְּעַבְרָ בֵּיה אַתְּעַבְשָׁ, וּמְהָ
 דָוד מַלְפָא הִכִּי שָׁאָר בְּנֵי עַלְמָא עַל אַחַת כִּמָּה וּכִמָּה.
 פָּתָח אִיךְ וְאָמָר (תְּהִלִּים צד) לוֹלִי יְיָ עֹזֶרֶתָה לֵי פְּמַעַט
 שְׁכָנָה דְׁזָמָה נְפָשִׁי. תָּאֵנָה בִּמְהָ זָכָאן יִשְׂרָאֵל דְּלֹא
 נְחַתִּי לְגִיהָנָם כְּשֶׁאָר עַמְּמִין עוֹבְדִי עֲבוֹדָת כּוֹכְבִּים וּמְזֻלּוֹת
 וְלֹא אַתְּמָסֵן בַּיְדָיו דְּדוֹמָה, (אֶלָּא) בְּהָאֵי אֶת.
 דְּהִכִּי תָּאֵנָה בְּשְׁעַתָּא דְּבָר גַּשׁ נִפְיק מַעַלְמָא כִּמָּה חַבִּילִי

(מלאכיה חבקלה) טהירין אתפקדו עליה. זקפין עינא וחמאן האי את דהוא קיימא דקדושא, אתפרשו מבהיה, ולא אתייהיב בידוי דדומה לחתא לגיהבם, דכל מאן דאת מסר בידוי נחית לגיהבם ודא, ומהאי את דחלין עלאין ותטאין, ודיגין בישין לא שלטין ביה בבר נש אי איה זכי לנטור לייה להאי את, בגין דהוא אהיד בשמעא דקדושא בריך הוא.

כיוון דדוד מלכא לא נטר את קיימא דא פדקא חז, את עדי מביה מלכита ואטריד מירושלם. מיד דחיל דסביר דיביחתוון לייה מיד וימסרוון לייה בידוי דדומה וימות בההוא עלמא, עד דאתבשר ביה דכתיב, (שמואל ב) גם יי העביר חטאך לא תמות. ביה שעתא פתח ואמר לוגי יי עורתה לי כמעט שכנה דומ"ה נפשי.

פתח אידך ואמר Mai ha'i (דכתיב) דאמר דוד והרани אותו ואת גוהג. (mai והרани אותו ואחר בר ואת גוהג), מאן יכול למחייב לייה לקידושא בריך הוא. אלא כי תניבן בההייא שעתא דאתגוז עליה ההוא עונשא, ודוד ידע דעל דלא גטר hei את פדקא יאות אתעפש בהאי, דכלא בחדא אחידא, וככלא מתרמיז בהאי את, ולא אקרי צדיק מאן דלא נטר לייה פדקא יאות, והוא בעוטיה ואמר (שמואל ב טו) והרани אותו ואת גוהג.

מַאֲ **אֹתָוֹ**, (אות דיליה אותן הברית דהא אותן רקיודה בריך הוא, את דיליה) **דְּאָ** **אֶת** **קִיְמָא** (דיליה) **קָדִישָׁא** **דְּהָא** **דְּחִילְבָּא** **דְּאַתְּאַבֵּיד** **מְגַנָּא**. **מַאֲ** **טֻעָמָא** **בְּגִין** **דְּתַרְיוֹן** **אַלְיָין** **מְלֻכּוֹתָא** **וַיְרוֹשָׁלָם** **בְּהָאִי** **אַחִידָן**, **וּבְגִין** **בְּךָ** **תָּלִי** **בְּבָעוֹתְיהָ** **אֹתוֹ** **וְאֶת** **נוֹהָה** **דִּתְהָדָר** **מְלֻכּוֹתָא** **דְּהָאִי** **אֶת** **לְאַתְּרִיה**. **וְכֹלָא** **חַד** **מֶלֶה**.

פָּתָח **אִיךְ** **וְאָמֵר** (איוב ט) **וּמִבְשָׁרִי** **אֲחֹזָה** **אֱלֹהָה**, **מַאֲ** **וּמִבְשָׁרִי**, **וּמִעַצְמֵי** **מְבָעֵי** **לֵיה**. **אֶלָּא** **מִבְשָׁרִי** **מִמֶּשׁ**. **וּמַאֲ** **הִיא**. **דְּכַתִּיב**, (ירמיה יא) **וּבְשָׁר** **קָדֵשׁ** **יְעַבְּרוּ** **מִעַלְיכָה**. **וְכַתִּיב** (בראשית יז) **וְהִתֵּה** **בְּרִיתִי** **בְּבָשָׂרְכֶם**. **דְּתַנְיָא** **בְּכָל** **זָמָנָא** **דְּאַתְּרִשִּׁים** **בְּרִרְבָּשׁ** **בְּהָאִי** **רְשִׁימָא** **קָדִישָׁא** **דְּהָאִי** **אֶת**, **מִפְיָה** **חַמְיִי** **לְקִידְשָׁא** **בְּרִיךְ** **הַוָּא**. **מִפְיָה** **מִמֶּשׁ**. **וּבְשָׁמְתָא** **קָדִישָׁא** **אַתְּאַחִידָת** **בֵּיה**.

וְאֵ **לֹא** **זָכֵי**. **דְּלֹא** **נְטִיר** **הָאִי** **אֶת**. **מַה** **פְּתִיבָה**, (איוב ד) **מְגַשְּׁמָת** **אֱלֹהָה** **יָאַבְדוּ**. **דְּהָא** **רְשִׁימָו** **רְקִוְדָּשָׁא** **בְּרִיךְ** **הַוָּא** **לֹא** **אַתְּגַטֵּר**. **וְאֵ** **זָכֵי** **וּבְטִיר** **לֵיה**, **שְׁכִינָתָא** **לֹא** **אַתְּפִרְשׁ** **מִפְיָה**. **אִימְתִּי** **מִתְקִיְמָא** **בֵּיה** **כֵּד** **אַתְּגַסֵּב** **וְהָאִ** **אֶת** **עִילְלָא** **בְּאַתְּרִיה**, (מצוין **דְּתַנְיָא** **מַאֲ** **טֻעָמָא** **וְאֵ** **הָאִזְלָין** **בְּחַדָּא**, **אֶלָּא** **כֵּד** **דְּכַר** **וְחַדָּר** **נוֹקְבָּא**) **אַשְׁתַּתְפּוּ** **בְּחַדָּא** **וְאַקְרֵי** **חַדָּשָׁמָא**, **פְּדִין** **חַסְד** **עַלְאָה** **שְׁרִיאָה** **עַלְיִיהָ**. **בְּאָן** **אַתְּר** **שְׁרִיאָה** **בְּסִטְרָא** **דְּכִירָא**. **וּמְאָן** **חַסְדָּא** **חַסְדָּא** **אֶל** **דְּאַתְּיָה** **וּנְפָקָה** **מְחַכְמָה** **עַלְאָה**

וְאַתְעַטֵּר בְּדֻכּוֹרָא וּבְגִין כֶּה אַתְבִּסְמָת נַוְקָּבָא. (נ"א דתנן ר' רזא ר' רזאי ח"א אָזְלִין בְּחִדָּא בְּגַנוֹּןָא דְּכָר וְנוֹקָבָא אֲשַׁתְּפָפָו בְּחִדָּא וְאָנוֹן חָה, בְּרוֹן חָסֶד עַלְאָה שְׂרִירִיא עַלְיָהוּ וְאַתְעַטֵּר בְּדֻכּוֹרָא וְאַתְבִּסְמָת נַוְקָּבָא).

תו תְּגִינֵּן אֱלֹהָה הַכִּי הָוָא אָמֵר לֵיה נְהִירָה דְּחַכְמָתָא. וְדָכְרָה הָיָה נַוְקָּבָא. אֲשַׁתְּפָפָו בְּחִדָּא אֱלֹהָה אָקָרִי. וּבְשִׁמְתָּא קְדִישָׁא מְהָאִי אָתָר אַתְאָחָדָת, וּכְלָא תְּלִיא בְּהָאִי אָת. וּעַל דָּא בְּתִיב וּמְבָשָׁרִי אֲחֹזָה אֱלֹהָה. דָּא שְׁלִימָותָא דְכָלָא, מְבָשָׁרִי מִמְּשָׁ, מְהָאִי אָת מִמְּשָׁ, וּעַל דָּא זְכָאִין אָנוֹן יְשָׁרָאֵל קְדִישָׁוֹן דְאַחִידָן בֵּיה בְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הָוָא, זְכָאִין אָנוֹן בְּעַלְמָא דִין וּבְעַלְמָא דְאָתִי, עַלְיָהוּ בְּתִיב, (דברים י) וְאַתָּם הַדְּבָקִים בֵּין וְגַוּ, וּבְגִין כֶּה תְּיִים כָּלְכָם הַיּוֹם.

אמֵר רַבִּי אָבָא וּמָה בְּכָל כֶּה אַתָּוֹן חַפְּיכִימַין וְאַתָּוֹן יִתְבִּין הַכָּא, אָמְרוּ לֵיה אֵי צְפֹרָאָה יִתְעַקְּרוּ מְאַתְּרִיְהוּ (דף צד ע"ב) לֹא יִדְעַין לֹאָן טָאָסָן הָוָא דְכִתְיב, (משלי יז) כַּצְפּוֹר נֹזְדָּת מִן קְנָה בָּן אִישׁ נוֹזָד מִמְּקוֹמוֹ.

וְאַתְרָא דָא זְכִי לֹן לְאוֹרִיִּתָא, וְהָאִי אֹורְחָא דִילָן. בְּכָל לִילִיא פְּלִגּוֹתָא אָנוּ נְיִימַין, וּפְלִגּוֹתָא אָנוּ עַסְקִין בְּאוֹרִיִּתָא. וּכְדָא אָנוּ קְיִימַין בְּצְפָרָא רִיחִי חַקְלָא וּבְתָרִי מִיא הָא דִיְגָוָה לְעַילָּא זְמָנָא חִדָּא. וּכְמָה סְרִכִּי תְּרִיסִין אֲסְתָּלָקוּ בְּהַהְיוֹא דִינָא עַל עַוְגָשָׁא (עה, קא ב)

דאורייתא, וכדיין אשתקדלותא דילן יממא וליליא
באורייתא הוा, ואתרא דא קא מסיעא לו, ומאן
דאתפרש מפאן, כמאן דאתפרש מהוי עלמא.

זקיף ידו רבי אבא ובריך לוון. יתבו עד נהר יממא.
בתר נהר יממא אמרו לאפון דרדקין דקמיהו
פוקו ויחמו אי נהר יממא, וכל חד לימה מלחה חדתא
דאורייתא להאי גברא רבא. נפקו ויחמו נהר יממא.
אמר חד מג'יהו זמין האי יומא אשא מלעילא. אמר
אחרא יבתק ביתה. אמר אחרא חד סבא הכא זמין האי
יומא לאתוקדא בנורא דא, אמר רבי אבא רחמנא
ליישובן.

תווה ולא יכילה מללא, אמר קיטרא דהירמנה בארעה
אתפסת. וככה תווה, דההוא יומא חמוץ חבריא אפי'
שכינהו ואסתחרו באשא. רבי אבא אתלהיתו אגפו
בנורא מהדותא דאורייתא.

תאנא כל ההוא יומא לא נפקה כלחו מביתא וביתא
אתקטר בקייטרא, והוא חדתאן ملي בגויהו,
באלו קבלו ההוא יומא אורייתא מטורא דסיני. בתר
דאסתלקו לא הו ידע אי הו יממא ואי ליליא. אמר
רבי אבא ועוד האנו קיימין לימה כל חד מינן מלחה
חדתא דחכמתא לאקשרא טיבו למאירה דביתא מריה
דחלולא:

פָתָח חַד וְאָמֵר (תהלים סה) **אֲשֶׁרִי תִּבְחַר וַתִּקְרַב יִשְׁפֹּן חַצְרִיךְ**. וגו'. בקדמיתה חצריך לברך ביתה ולברך היכלה. דא פנימאה מן דא, ודא לעילא (נ"א לנו) מן דא. ישפן חצריך בקדמיתה, פמא דעת אמר (ישעה ד) ותיה הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו.

בְשַׁבָּעָה בְּטוּב בִּיתְךָ לְבַתֵּר פמא דעת אמר, (משל כי) בחכמה יבנה בית. החכמה יבנה בית לא כתיב, דאי כתיב הכי, הוּא משמיע דחכמה בית אקרי, אלא כתיב בחכמה יבנה בית, היינו דכתיב, (בראשית ב) ונחר יוציא מעדן להשכות את הגן וגו'.

קדוש היכליך לברך דא הוא שלימו דכלא, דהכי תנינן מהו היכל. כלומר ה"י כ"ל, האי ותאי. וככלא אשתלים כחדא. רישא ذקרה מה מוכח דכתיב אשרי תבחר ותקרב ישפן חצריך. האי מאן דאקרי ברייה קרבנא קמי קידשא בריך הוּא, רעוֹא דקדשא בריך הוּא בההוא קרבנא ואתרעי ביה וקריב ליה ושוי מדורייה בתניין אדרין ואחד להαι ולתאי דאנון תרין אתקשרו כחדא. דכתיב ישפן חצריך. חצריך ודאי תרי.

בגינוי כה חסידי קדמאי סבאן דהכא כד מקריבין בנייהו לקרבנא דא. פתחי ואמרי אשרי תבחר ותקרב ישפן חצריך. אונון דקיני מי עליהו אמרי נשבעה

בְּטוּב בִּיתְך קָדוֹש הַיכְלֶך. לְבַתֵּר מִבְּרוּך אָשֶׁר קָדְשָׁנוּ
בְמִצְוֹתָיו וַצְוֹנוּ לְהַכְּבִיסּוּ בְבִרְיתָו שֶׁל אֶבְרָהָם אָבִינוּ.
וְאַפְןָן דְקִיּוּמִי עַלְיָהוּ אָמְרִי כִּשְׁמ שַׁהֲכִנְסָתוּ לְבִרְית וּכְוּ.
וְתַגְנִין בְקָדְמִיתָא לְבָעֵי בָר נְשָׁ רְחִמָּין עַלְיה וּלְבַתֵּר עַל
אַחֲרָא דְכִתְיב, (וַיָּקֹרְא טז) וּכְפָר בְעֵדו בְקָדְמִיתָא וּלְבַתֵּר
וּבְעֵד כָל קָהָל יִשְׂרָאֵל. וְאַנְן אָוֹרָחَا דָא בְקָטִינָן וְהַכְּיָ
שְׁפִיר וְחַזִי לְקָמָן.

אָמֵר רַבִי אָבָא וְדָאי כֵה הוּא וַיָּאוֹת מֵלָה, וַיָּמָן דָלָא
אָמֵר הַכִּי אָפִיק גַּרְמִיה מַעֲשָׂרָה חֲפוֹת דְזָמִין
קוֹדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא לְמַעַבֵּד לְצִדְיקִיא בְּעַלְמָא דָאָתִי,
וְכָלְהָיו מַתְקִשְׁרוּ בְהָאֵי. וּבְגִינִי כֵה עֲשָׂרָה מִילִי
דְמַהְימָנוֹתָא אִית בְּהָאֵי קָרָא אֲשֶׁרִי תְּבָחר וַתִּקְרַב וְגַוּ.
וְכָל מֵלָה וּמֵלָה חַד חֲפָה אַתְעַבֵּיד מֵנָה. זְפָאָה חַוְלָקִיכְוָן
בְּעַלְמָא דָא וּבְעַלְמָא דָאָתִי, דָהָא אָוֹרִיִּתָא מַתְקִשְׁרָא
בְּלִבְבִּיכְוּ פְאַלוּ קִיּוּמִיתָו (דף צה ע"א) בְגַוְפִּיכְוּ בְטוֹרָא דְסִינִי
בְשַׁעַתָּא דָאָתִיהִיבָת אָוֹרִיִּתָא לְיִשְׂרָאֵל:

פָתָח אִידָך וְאָמֵר (שמות כ) מִזְבֵּחַ אָדָמָה תַּעֲשֵׂה לִי וַזְבַּחַת
עַלְיוֹ אֶת עַלְתִּיך וְאֶת שְׁלָמִיך וְגַוּ. תָּאַנְא כָל מְאָן
דְקָרְבִּיב בְּרִיה לְקָרְבָּנָא דָא, פְאַלוּ אֲקָרְבִּיב כָל קָרְבָּנִין
דְעַלְמָא לְקִמְיה דְקוֹדְשָׁא בָּרִיךְ הוּא, וּבְאַלוּ בְנֵי מְדֻבָּחָא
שְׁלִימִתָּא קִמְיה. בְגִינִי כֵה בָעֵי לְסִדְרָא מְדֻבָּחָא בְמְאָנָא

חד מלֵיא אֲרֹעַא לְמַגּוֹד עַלְיָה הָאֵי קִיְמָא קָדִישָׁא,
וְאַתְּחַשֵּׁב קָמִי קָדוֹשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּאֶלְוָא אֲדָבָח עַלְיָה
עַלְוָנוֹ וְקָרְבָּנִין עַבְנָא וְתוֹרִי.

וּנְיִחָא לֵיה יִתְיר מִפְלָהָה דְכַתִּיב וּזְבוֹחָת עַלְיוֹ אֶת עַלְתִּיךְ
וְאֶת שְׁלָמִיךְ וְגּוֹ. בְּכָל הַמְקוּם אֲשֶׁר אָזְפִּיר אֶת
שְׁמֵי. מַהוּ אָזְפִּיר אֶת שְׁמֵי (אַח) דָא מִילָה דְכַתִּיב בָה (תְּהִלִים
ס) סָוד יְיָ לִירָאוּ וּבְרִיתוֹ לְהֹדִיעָם. הָאֵי מְזֻבָּח אֲדָמָה
וְדָאֵי כְּמָא דְאָמִינָא. בְּתִירִיה מָה כַתִּיב וְאֶם מְזֻבָּח אֲבָנִים
תַּעֲשָׂה לֵי. רְמֹז לְגִיּוֹרָא כִּד אַתְגִּיר דָאָהוּ מִעַם קָשִׁי
קָדָל וְקָשִׁי לְבָא, הָאֵי אֲקָרֵי מְזֻבָּח אֲבָנִים.

לֹא תַבְנֵה אַתְהָן גְּזִיתָ. מָה הוּא, דְבָעֵי לְאַעֲלָא לֵיה
בְּפִולְחָנָא דְקִידְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (בְּגִזְעָן) וְלֹא יִגּוֹר יִתְיִה
עַד דִּיבְשִׁי פּוֹלְחָנָא אַחֲרָא דַעֲבָד עַד הַכָּא וַיַּעֲדֵי מְבִיה
הָהוּא קָשִׁיו דְלָבָא. וְאֵי אַתְגּוֹר וְלֹא אַעֲדֵי מְבִיה הָהוּא
קָשִׁיא דְלָבָא לְמַיְעֵל בְּפּוֹלְחָנָא קִידְשָׁא דְקִידְשָׁא בְּרִיךְ
הָוּא, הָרֵי הָוּא כְּהָאֵי פְּסִילָא דְאָבָנָא דְגַזְוֵרִי לֵיה מְהָאֵי
גִּיסָא וְמְהָאֵי גִּיסָא וְאַשְׁתָּאָר אָבָנָא בְּדַבְקָדְמִיתָא. בְּגִינַן
כֵּה לֹא תַבְנֵה אַתְהָן גְּזִיתָ. דָאֵי אַשְׁתָּאָר בְּקָשִׁוּתִיהָ, כִּי
חַרְבָּה הַנְּפָתָת עַלְיָה וְתַחְלֵלָה, בְּלוֹמֵר הָהוּא גְּזִירָוּ דְאַתְגּוֹר
לֹא מְהַנְּנָא לֵיה.

בְּגִינַי כֵּה זְפָאָה חַוְלָקִיהָ דְמָאָן דְאָקָרֵיב הָאֵי קָרְבָּנָא

**בְּחִדּוֹתָא בְּרַעֲוָא קְמִי קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא, וְבָעֵי לְמַחְדִּי
בְּהָאֵי חֻולְקָא כָּל** (ד"א לא' הַהוָּא) **יוֹמָא דְכַתִּיב,** (טהילים ה)
**וְיִשְׁמַחוּ כָּל חֹסֵי בָּךְ לְעוֹלָם יַרְגְּבָנוּ וַתְּסַךְ עַלְיָמוּ וַיַּעַלְצָנוּ
בָּךְ אֲהַבֵּי שֶׁמֶךְ:**

**פָּתָח אִידָּךְ וְאָמַר וַיְהִי אֶבְרָם בֶּן תְּשִׁיעִים שָׁנָה וַתְּשַׁעַר
שָׁנִים וַיַּרְא יְהִי וְגֹו אָנָּי אֶל שְׂדֵי הַתְּהִלָּךְ לְפָנֵי וְגֹו.**
הָאֵי קָרָא אֵית לְעֵינָא בֵּיהֶן וַקְשִׁיא בְּכָמָה אָוֹרְחִין, וּכְיֵעַד
הַשְׁתָּא לֹא אַתְגָּלֵי לְיִהְיָה קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא לְאֶבְרָהָם אֶלָּא
(עד) הָאִידָּנָא כֵּד מְטָא לְהַבִּי יוֹמִין וַיַּרְא יְהִי אֶל אֶבְרָם וְלֹא
קָדָם. וְהַכְּתִיב וַיֹּאמֶר יְהִי אֶל אֶבְרָם. וַיֹּאמֶר אֶל אֶבְרָם.
וַיֹּאמֶר לְאֶבְרָם יַדְעַת תְּדַע וְגֹו. וְהָאִידָּנָא מִנִּי חַוְשָׁבֵן
יוֹמִין, וּכְדִמְנִי לְהִי כְּתִיב וַיַּרְא יְהִי אֶל אֶבְרָם, אַשְׁתַּמְעַד
דַּעַד הַשְׁתָּא לֹא אַתְגָּלֵי עַלְוִי. וְעוֹד דְכַתִּיב בֶּן תְּשִׁיעִים
שָׁנָה וַתְּשַׁעַר שָׁנִים, בְּקָדְמִיתָא שָׁנָה וְלִבְסּוֹף שָׁנִים.

**אֶלָּא הַכִּי תָּגָא, כָּל אֶבְוֹן יוֹמִין לֹא כְתִיב וַיַּרְא, מַאי
טֻעַמָּא, אֶלָּא כָּל כָּמָה דְהֹהֶה אַטִּים וּסְתִּים (כ"ג)
קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא לֹא אַתְגָּלֵי עַלְיהָ פְּדַקְחוּ. הָאִידָּנָא
אַתְגָּלֵי עַלְיהָ דְכַתִּיב וַיַּרְא. מַאי טֻמָּא. מְשׁוּם דְבָעָא
לְגַלְילִי בֵּיהֶן הָאֵי אֶת פְּתַרְא קְדִישָׁא.**

**וְעוֹד דְבָעָא קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא לְאַפְקָא מִנִּיהָ זְרֻעָא
קְדִישָׁא, וְקְדִישָׁא לֹא לְהֹוי בְּעוֹד דְאֵינוֹ אַטִּים**

בשערא, אלא אמר השטא דהוא בן תשעים שנה ותשע
שנים וזמן קריב הוא דינפוק מגיה ורעא קדישא, להו
הוא קדישא בקדמיתה ולברת ינפוק מגיה ורעא
קדישא. בגין כה מני יומי בהאי ולא בכל הני ומני
קדמיתה.תו תשעים שנה, אבל יומי קדמאי לא הו
שנים אלא בחד שנה דלא הו יומי יומין, השטא דמטה
להאי שנים, אףון ולא שנה:

ויאמר אליו אני אל שדי. מי משמע عدد השטא לא
קאמר אני אל שדי. אלא כי תאנה, עבד
קודשא בריך הוא כתריין תתайн דלא קדשין לחתא.
ובכל אונין דלא אתגזרו יסתאボן בהון.

ורשימין בהון, ומאי רשות מא אית בהון, דאתחזי בהו
שיין דלאות ולא יתר, בגין כה אסתאボן בהו
ואתדקון בהו. בתר דאתגזרו נפקין מאlein ועאלין
בגדפיו דשכינטה ואתגלייא בהו יו"ד רשים קדישא
את קיימה שלים (דף צה ע"ב) ואטרשים בהו שדי ואשתלים
בקיומה שלים, ועל הא פתיב בהאי אני אל שדי.
התהלך לפני והיה תמים, שלים, דהשṭא את חסר
ברשימה דשיין ודלאות, גור גרמן והוי שלים
ברשימה דיו"ד. ומאן דאייהו ברשות מא דא אתחזי
לאתברכא בשמא דא דכתיב, (בראשית ס) ולא שדי יברך
אותה.

מהו אל שדי. ההוא דברךאנן נפקון מפיה, הוא דשליט על בתרין תפאיין, וכלא מדחלתיה דחלין ומזודעזעין, בגין כה מאן דאתגוזר, כל אפונן דלא קדיישין אתרחיקון מפיה ולא שלטין ביה. ולא עוד אלא דלא בחית לגיהנום דכתיב, (ישעה ס) ועמאכ כלם צדיקים וגוי. (בל אונון (צג א) דאתגוזרו אקרון צדיקים, ובגין כה לעולם ירשו ארץ, דלא ירידת האי ארץ אלא ההוא דאקרי צדיק, אויה הקבי ועמאכ כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ וגוי)

אמר רבי אבא זפאיין אתון בעלמא דין ובעלמא דatti, זפאה חולקי דאתינא למשמע מלין אלין מפומיכון, כלכו קדיישין, כלכו בניי אלהא קדיישא, עלייבו כתיב, (ישעה מ) זה יאמר לי אני וזה יקרא בשם יעקב וזה יכתב ידו לוי ובשם ישראל יכנה. כל חד מבכון אחיד וatkashr במלפआ קדיישא עלאה, ואתוון רברבנן מבן פריסין מההיא ארץ דאקרי ארץ החיים דרברבנוהי אבלין ממנא דטלא קדיישא:

פתח אידך ואמיר (קהלת י) אשריך ארץ שמלפה בן חורין ושדריך בעית יאלgo. וכתיב אי לך ארץ שמלפה בער ושדריך בפרק יאלgo. הני קראי קשין אהדי. ולא קשין, האי דכתיב אשריך ארץ, דא ארץ דלעילא דשלטה על כל אפונן חיין דלעילא. בגין כה אקרי ארץ

החיים, ועליה כתיב, (דברים יא) אֶרְצֵי אֱלֹהִיךְ דָוִרְשׁ אֹתָהּ תִמְדִיד. ובכתוב אֶרְצֵי אֲשֶׁר לֹא בְמִסְכָנּוֹת תָאכַל בָהּ לְחַם לֹא תִחְסֶר כָל בָהּ. לֹא תִחְסֶר כָל בָהּ דִיִיקָא. וְכֹל כֵד לְמֹה, מִשּׁוּם דְכִתְיבָ שְׁמַלְפָה בֵן חֹרֵין דָא קָוְדָשָא בְרִיךְ הוּא. בַמָא דָאת אָמֵר, (שמות ז) בְנֵי בְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל.

בֵן חֹרֵין, מהו בֵן חֹרֵין בַמָא דָאת אָמֵר, (ויקרא כה) יוֹבֵל הַיָּא קָדֵשׁ תְהִיה לְכֶם. ובכתוב וְקָרָאתֶם דָרוֹר בָאֶרְץ דָהָא כָל חִירּוֹ מִיּוּבָלָא קָא אָתִי. בְגִין כֵד בֵן חֹרֵין. וְאֵתימָא בֵן חֹרֵין וְלֹא כתיב בֵן חִירּוֹת. הַכִּי הוּא וְדֹאי בֵן חִירּוֹת מִבְעֵי לִיה.

אֶלָא בְמִתְגִיטָא סְתִימָה דִילָן תְגִינָא. כֵד מִתְחִברָן יְיַד בָהּ כְדִין כתיב, (בראשית ב) וְנַהֲרָ יְוֹצָא מַעַדְן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגָּן. וְלֹא תִימָא כֵד מִתְחִברָן, אֶלָא מִתְחִברָן וְדֹאי. וּבְגִין כֵד בֵן חֹרֵין כתיב, וְעַל דָא אָשְׁרִיךְ אֶרְץ שְׁמַלְפָה בֵן חֹרֵין, וְשְׁרִיךְ בָעַת יָאכְלוּ בְחֻדּוֹתָא בְשָׁלִימוֹ בְרַעֲוָא.

א' לְהָא אֶרְצֵי שְׁמַלְפָה נְעָר, הָא' אֶרְצֵי דְלִתְתָּא, הַתְגִינָא כֵל שְׁאָר אָרְעֵי דְשָׁאָר עַמְּנִין עוֹבְדֵי עֲבוֹדָת כּוֹכְבִים וּמִזְלּוֹת אֲתִיהִיבוּ לְרַבְּרַבְין תְרִיסִין דְמִמְּבָן עַלְיִיהִו, וְעַילְלָא מְפַלְחוּ הַהוּא דְכִתְיבָ בֵיהּ (טהילים לז) נְעָר הַיִתִי גַם זְקָנָתִי. וְתַאֲנָא הָא' קָרָא שָׁרוּ שָׁלָעָלָם אָמְרוּ. וְעַל דָא כתיב א'

לְךָ אֶרֶץ שָׁמֵלֶכְךָ בָּעָר. וְוִי לְעַלְמָא דְּמִסְטְּרָא דָא יַנְקָא, וּבְכָד יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹתָא יַנְקִין כְּמַאֲן דִּינְפִּיק מִרְשִׁיטָא אַחֲרָא. וּשְׁרִיךְ בְּבָקָר יַאֲכִלוּ וְלֹא בְּכָוְלִי יוֹמָא. בְּבָקָר וְלֹא בְּזָמְנָא אַחֲרָא דִּיוֹמָא. הַתְּנוּיָא בְּשַׁעַתָּא דְּחַמָּה זָוְתָת וְאַתִּיָּין וְסְגִּידִין לֵיה לְשִׁמְשָׁא רַוְגָּזָא תַּלִּי בְּעַלְמָא, בְּשַׁעַתָּא דְּמִבְּחָה רַוְגָּזָא תַּלִּיָּא בְּעַלְמָא. מְאָן גִּרְיִים הָאֵי, מְשׁוּם דְּמַלְכָה בָּעָר הַהוּא דְּאַקְרֵי בָּעָר. וְאַתָּונִ זְפָאִי קְשׁוֹט קְדִישִׁי עַלְיוֹגִין בְּנֵי מַלְכָא קְדִישָׁא לֹא יַנְקִין מְהָאֵי סְטָרָא, אַלְאָ מְהָהָוָא אַתָּר קְדִישָׁא דְּלֻעִילָא. עַלְיִיכְוּ בְּתִיבָה, (דברים ד) וְאַתָּם הַדְּבָקִים בַּיְּ אֱלֹהִיכֶם חַיִּים כָּלֶם:

הַיּוֹם:

פָּתָח רַבִּי אָבָא וְאָמַר (ישעיה ה) אֲשִׁירָה נָא לִידֵיכִי שִׁירַת דָוִדִי לְכָרְמוֹ וְגֹו. וַיַּעֲזַקְהִי וַיַּסְקַלְהִי וְגֹו. הַפִּי קָרְאִי אֵית לְאַסְתָּפְלָא בָּהּוּ. אַמְּמָאִי כְּתִיב שִׁירָה, תָּוֹכָחָה מְבָעֵי לֵיה. לִידֵיכִי, לְדָוִדִי מְבָעֵי לֵיה. כִּמְהָה דְּכַתִּיב שִׁירַת דָוִדִי. כְּרֵם הָיָה לִידֵיכִי בְּקָרְנוֹ בָּנו שָׁמֶן. אַסְתָּפְלָנָא בְּכָל אָוָרִיָּתָא וְלֹא אֲשִׁפְחָנָא אַתָּרָא דְּאַקְרֵי (דף צו ע"א) קָרְנו שָׁמֶן. אַלְאָ הַפִּי קָרְאִי הָא אוֹקְמוֹתָה חֶבְרִיָּא בְּכָמָה גּוֹגִין וּכְלָהָו שְׁפִיר וְהַכִּי הָוָא, אַבְלָ אֲשִׁירָה נָא לִידֵיכִי, דָא יַצְחָק דְּהֹוּ יַדִּיד, וְאַקְרֵי יַדִּיד עַד לֹא יַפּוֹק לְעַלְמָא.

אַמְּמָאִי יַדִּיד, דְּתַגְּבִּין רְחִימָיו סְגִּי הָוָה לֵיה לְקִוְדְּשָׁא בְּרִיךְ

הוּא בֵּיה דָלָא אַתְּעַבֵּיד עַד דָלָא אַתְּגֹזֶר אֲבָרָהָם אָבוֹה
וְאֶקְרֵי שְׁלִים וְאַתְּסֻפֶּת לֵיה ה"א לְאַשְׁלָמוֹתָא. וּבָנָן לְשָׂרָה
הָאֵי ה"א אַתְּהִיבָת לְהָ. הַכָּא אֵית לְאַסְטְּפָלָא, הַי' לְשָׂרָה
שְׁפִיר, אָבֵל לְאֲבָרָהָם אַמְּאי ה"א וְלֹא יוֹדֵ, י' מְבָעֵי לֵיה
דָהָא הוּא דִכְרָה הוּה. אַלְאָ רָזָא עַלְאָה הוּה (ד"א הוּא) סַתִּים
בְּגַוּן אֲבָרָהָם סְלִיק לְעַילָא וְנִטְילָ רָזָא (ק"א) מַה"א עַלְאָה
דָאֵיהוּ עַלְמָא דְּכָבוֹרָא. ה"א עַלְאָה וְה"א תְּתָאָה, הָאֵי
תְּלִיא בְּדָכְבוֹרָא, וְהָאֵי בְּנוֹקְבָא וְדָאֵ. וּבְגִינַן כֶּה אֲבָרָהָם
סְלִיק בְּה"א דְּעַילָא, וְשָׂרָה נִחְתָּא בְּה"א דְּלִתְתָּא.

תו דְּכִתְבֵּ פָה יְהִיָּה זְרַעַה. וְתַגְנָא זְרַעַה, זְרַעַד מִמְּשָׁ,
דְּהָוָה שָׁאָרִי לְמִיעֵל בְּהָאֵי קִיִּים, וּמְאָן דְּשָׁאָרִי
לְמִיעֵל בְּהָאֵי קִיִּים עַל. וּבְגִינַן כֶּה גַּיְרָא דְּאַתְּגֹזֶר (שלח
לְרָקָסָה) אָגָר צְדָקָ אֶקְרֵי בְּגִינַן דָלָא אַתָּא מְגַזְעָא קְדִישָׁא
דְּאַתְּגֹזֶרֶפּ, וְעַל דָא מְאָן דְּעַל בְּהָאֵי שְׁמִיה בְּהָאֵי
אֲבָרָהָם, בְּגִינַן כֶּה כְּתִיב בֵּיהַ פָה יְהִיָּה זְרַעַה, זְרַעַד מִמְּשָׁ.
וְאַתְּמִסְרֵ לֵיהַ ה"א. וְאֵי לֹאֵוּ דְּאַתְּמִסְרֵ ה"א לְשָׂרָה הוּה
לֵיהַ לְאֲבָרָהָם לְאוֹלִיד לְתַתָּא פְּמָה הָהָאֵי כִּי אָוְלִידָת
לְתַתָּא.

בְּתַר דְּאַתְּמִסְרֵת ה"א לְשָׂרָה אַתְּחַבְּרוּ תְּרִין הַהִיּוֹן כְּחַדָּא
וְאוֹלִידָו לְעַילָא, וּמְאָי דְּגַפְקָ מְפִיהָו הָוּא יוֹדֵ,
בְּגִינַן כֶּה יוֹדֵ אָתְ רִישָׁא דְּצַחַק דִכְרָ. מְכָאָן שָׁאָרִי

דְּכֹוֹרָא לְאַתְּפִשְׁטָא, וְעַל דָּא כְּתִיב, (בראשית כא) כִּי בִּצְחָק יִקְרָא לְךָ זָרָע. בִּצְחָק וְלֹא בְּךָ. יִצְחָק אֹוְלִיד לְעַילָּא. כְּכִתִּיב, (מיכה ז) תִּתְן אֶמֶת לְיַעֲקֹב. יַעֲקֹב אֲשָׁלִים כֵּלָא. וְאֵי תִּימָא וְכִי אֶבְרָהָם בְּהָאֵי אַתְּאַחַד וְלֹא יִתְּיר, וְהָא כְּפִתִּיב חָסֵד לְאֶבְרָהָם. אֶלָּא חַוְּלָקָא דִּילִיה בְּךָ הוּא בְּגִין דְּעַבְדִּיךְ חָסֵד עַמְּ בְּנֵי עַלְמָא. אֶבְלָל לְאַוְלָדָא הַכָּא אַחַד וּמִהָּכָא שָׁאָרִי. וְעַל דָּא לֹא אַתְּגֹזֵר אֶבְרָהָם אֶלָּא בֵּן תְּשֻׁעִים וּתְשֻׁעָה שָׁנָה. וּרְזָא דְּמַלְהָה הָא אַתְּיִדָּע וְאוֹקִימָנָא בְּמִתְגִּיתָא דִּילָן.

וּבְגִין כֵּד יִצְחָק דִּינָא קְשִׁיא נְפָק לְאַחֲדָא לְחַוְּלָקִיהָ, וְלְאַוְלָדָא וְחָסֵד אֶקְרָי, וְעַל דָּא יַעֲקֹב אֲשָׁלִים כֵּלָא מְהָאֵי סְטָרָא וּמְהָאֵי סְטָרָא, מְסֻטָּרָא דְּאַחַידָו אֶבְרָהָם וּיִצְחָק לְחַוְּלָקִיהָן לְעַילָּא הוּא שְׁלִימָוֹתָא. מְסֻטָּרָא דְּאַתְּיִהֵב לְהָוֹ לְאַוְלָדָא מִתְּתָא לְעַילָּא הוּא שְׁלִימָוֹתָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אַתְּפָאָר. בְּיַה אַתְּאַחַידָו גּוֹנִין מְעַילָּא וּמִתְּתָא.

וְעַל דָּא כְּפִתִּיב הַכָּא שִׁירָה דְּכִתִּיב, (ישעה ה) אֲשִׁירָה נָא לִידֵיכִי. שִׁירָה וְדָאֵי, דָהָא אֶקְרָי לְאַוְלָדָא דְּכָר, דָהָא אֶקְרָי יִדֵּיד עַד לֹא יִפּוֹק לְעַלְמָא. וְאֵיתָ דְּאָמָרִי (ד"א) אֲשִׁירָה נָא לִידֵיכִי דָא אֶבְרָהָם כְּמָא דְּאָתָ אָמָר, (ירמיה יא) מָה לִידֵיכִי בְּבִיתִי. וְאֶבְרָהָם יָרִית יְרוֹתָא דְּאַחֲסָנָת חַוְּלָקָא דָא, אֶבְלָל (על) מָה דְּאָמִינָא דָא יִצְחָק הַכִּי הוּא.

שירת דוד' לכרמו. דא קונדשא בריך הוּא דאקרי דוד' דכתיב, (שיר השירים ח) דוד' צח ואדם. ידידי, אחיד בדוד' דבר ומגיה אתגטע כרמ, דכתיב כרמ היה לידידי. בקרון בן שמן. מא' בקרון בן שמן. אלא במא נפיק הא' כרמ ובמא אתגטע, חור ואמר בקרון. מא' קרן דכתיב, (יהושע ו) בקרון היובל. בקרון היובל. שארי. והאי קרן אתהיח בלהוא דבר דאקרי בן שמן.

מהו בן שמן במא דאת אמר בן חוריין. ותרוייה חד מלחה, שמן דמתמן נגיד משחא ורבוי לאדלא בוצינין, ובгинז כה בן שמן. ודא שמן ורבוי נגיד ונפיק ואדליק בוצינין עד דנטיל ליה וככנייש ליה הא' קרן, ודא אקרי קרן היובל. בגיני כה לית משיחותא דמלכותא אלא בקרון, ועל דא אתהmeshך מלכותא דדוד אתהmeshך בקרון אתהיח ביה.

ויעזקהו, (יסקלה)^א כהאי עזקה דאסתר לבל סטריין. (דף צו ע"ב) ויסקלהו, דאעדי מגיה ומחולקיה כל אפונ רברבין כל אפונ טריסין כל אפונ פתרין נתאין, והוא נסיב ליה להאי (קר) כרמ לחולקיה, דכתיב, (דברים ל) כי חילק יי' עמו יעקב חבל נחלתו.

ויטעהו שורק, במא דאת אמר, (ירמיה ב) ואנבי בטעתיך שורק, כלה זרע אמרת. כליה כתיב בה"א. מבאן שארי אברם לאולדא לעילא, ומהאי נפק זרע

אמת. פלה זרע אמרת ודי, הינו דכתיב כה יהיה זרעך, וכלא חד מלחה. זאה חולקון דישראל דירתו רotta קדישא דא. סופיה דקרא (ישעה ח) ויבן מגדל בתוכו. מהו מגدل פמא דעת אמר, (משל ח) מגדל עוז שם יי, ונשגב. בו ירוש צדיק ודי.

וגם יעקב חצב בו דא טרעה דצדק פמא דעת אמר, (תהלים קה) פתחו לי שעריך צדק. מאי משמע, דכל בר ישראל דאתגזר, עיל בתרוויהו וזבי לתרוויהו. ומאן דקריב בריה לקרבנא דא עיל ליה בשמא קדישא, ועל את דא מתקיימין שמיא וארא דכתיב, (ירמיה לג) אם לא בריתך יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתה. והאי מאריה דהלוֹלָא דא זכה לכלה למחרז קידשא בריך הויא אנפין באנפין בהאי יומא.

זאה חולקנא דזוכינא להאי יומא זופאה חולקן עטבא, והאי ברא דעתיליד לך קריינא עלייה כל הבקרא בשמי וגוי יצרתיו אף עשיתיו. וכ כתיב, (ישעה נ) וכל בניך למדני יי וגוי. אוזופאה לרבי אבא תלת מלין. אמרו ליה האי מאריה דהלוֹלָא, אוישפיז, זכה לכולי האי בגין דקאים קיומא דמצוה. אמר מאי היא. אמר הויא גברא, דביתאי אתה אחוי הוות, ומית בלא בגין, ונסיבנא לה, ודא הויא ברא קדמאתה דהוה לי מנה

וְקָרִינֶא לֵיה בְשָׁמָא דָאַחֵי דָאַתְפַטֵּר. אָמֵר לֵיה מְפַאֵן
וְלֹהֲלָא קָרֵי לֵיה אִידֵי, וְהִיְנוּ אִידֵי בֶּן יַעֲקֹב. בָּרִיךְ לוֹן
רַבִּי אָבָא וְאוֹזֵיל לְאַרְחֵיה.

כֵּד אָתָא סִדְרָ מְלִין קְמִיה רַבִּי אַלְעֹזֶר, וְדַחֵיל לְמַיִם
לַרְבִּי שְׁמַעַן. יוֹמָא חַד תּוֹהָ (קאים) קְמִיה רַבִּי שְׁמַעַן.
וְאָמֵר רַבִּי שְׁמַעַן מַאי דְכַתִּיב וַיַּפְלֵ אַבְרָם עַל פָנָיו וַיְדַבֵּר
אָתוֹ אֱלֹהִים לְאָמֵר אָנָי הַגָּה בְּרִיתִי אַתָּה. מְשֻׁמָע דַעַד
דְלָא אַתְגֹזֵר תּוֹהָ נְפִיל עַל אָגְפּוֹי וּמְלִיל עַמִּיה. בַתְרֵ
דָאַתְגֹזֵר קָאִים בְקִיּוֹמִיה וְלֹא דַחֵיל. אָנָי הַגָּה בְּרִיתִי אַתָּה
דָאַשְׁבָח גְּרִמִיה גַזֵיר.

אָמֵר לֵיה רַבִּי אָבָא אֵי נִיחָא קְמִיה דָמָר דְלִימָא קְמִיה
מְאָבוֹן מְלִי מְעַלְיִתָא דְשְׁמַעַנָא בְהָאִי, אָמֵר לֵיה
אַיִמָא. אָמֵר לֵיה דַחֵילֶנֶא דְלָא יַתְעַבֵשׂ עַל יְדָאִי. אָמֵר
לֵיה חַס וּשְׁלוֹם (טהילים קיב) מְשֻׁמּוּנָה רַעָה לֹא יִרְאָ נְכוֹן לְבוֹ
בְּטוֹחַ בַּיִ. סַח לֵיה עַזְבָּדָא וְסִדְרָ קְמִיה כָל אָבוֹן מְלִין.

אָמֵר לֵיה וּכְיַי כָל הַגִּי מְלִי מְעַלְיִתָא הוּוּ טְמִירִין גַּבְדָּ
וְלֹא אָמְרָת לְהֹגֶג. גּוֹזְרָנָא עַלְהָ דְכָל תְּלַתִין יוֹמִין
אַלְיַן תְּלַעַי וְתְבַשֵּׂי. וְלֹא פְתִיבָ, (משלו) אֶל תְּמִגְעָ טֹוב
מְבָעֵלָיו בְּהִיוֹת לְאֶל יְדָךְ לְעֲשׂוֹת. וּכְךָ תּוֹהָ. אָמֵר גּוֹזְרָנָא
דְבָאָרוּיִתָא דָא יְגַלּוֹן לְבָבֵל (וְיְגַלּוֹן בְּבָבֵל) בִּינִי חֶבְרִיאָ.

חַלְשָׁ דִעְתִּיה רַבִּי אָבָא, יוֹמָא חַד חַמָּא לֵיה רַבִּי שְׁמַעַן

אמֶר לֵיהּ טוֹפֵסֶרֶת דָּלְבֶךָ בְּאֶנְפֶךָ שְׁכִיחַ. אָמֶר לֵיהּ לֹא עַל
דִּידִי הַוָּא אֶלְאָ עַל דִּידָהוּ. אָמֶר לֵיהּ חַס וִשְׁלוּם
דָּא תַעֲבֵשׂ, אֶלְאָ בְּגִין דְמָלִין אַתְגָּלִין בִּינְיִהוּ כֹּל כֹּה.
יַגְלוּן בִּינְיִ חַבְרִיָּא יַלְפּוֹן אַפְנוֹן אַרְחִין (וְאַתְבְּסָקָה) וְאַתְפְּסָיִן
מָלִין בְּגֻווִּיהּוּ. דָהָא מָלִין לֹא אַתְגָּלִין אֶלְאָ בִּינָה דָהָא
קוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא אַסְטְבִּים עַמְנָא וּלְעַל יַדְנָא אַתְגָּלִין
מָלִין.

אָמֶר רַבִּי יוֹסֵי פְתִיבָה, (ישעה נה) אֹז יַבְקַע כְּשַׁחַר אָוֹרֵךְ וְגּוֹ.
וּמְיַין קוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא לְאַכְרֹזָא עַל בְּנוֹי וַיִּמְאָ,
אֹז יַבְקַע כְּשַׁחַר אָוֹרֵךְ וְאַרְכְּתָה מַהְרָה תַּצְמַח וְהַלֵּךְ לְפִנֵּיךְ
צְדָקָה וּכְבָוד יְיַי אַסְפָּה,

פרק וַיַּרְא אֱלֹהִים

מִרְשֵׁת הַגּוֹלָם

רַבְנָן פְתִיחַי בְּהָאֵי קָרְאָ (שיר
השירים א) לְרִיחָה (לט ב) שְׁמַנִּיק
טוֹבִים שְׁמַן תּוֹרָק שְׁמַךְ וְגּוֹ.
תַנוּ רַבְנָן הָאֵי נְשָׁמְתָא דָבָר
אִינְשׁ בְּשֻׁעַתָּא דְסָלְקָא
מְאֻרְעָא לְרִקְיעָא וְקִימָא
בְּהָהָא זִיהָרָא עַלְאָה
דְאַמְרָן, קוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא
מְבָקֵר לָהּ.

זהר

(דף צז ע"א), רַבִּי חַיִיא פָתָח (שיר
השירים ב) הַגְּנָזְבִּים גָּרָאו בָּאָרֶץ
עַת הַזָּמִיר הַגְּיִע וְקוֹל הַתּוֹר
בְשִׁמְעָה בָּאָרְצָנוּ. הַגְּנָזְבִּים
גָּרָאו בָּאָרֶץ, כֵּד בָּרָא
קוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַלְמָא.
יַהְבָ בָּאָרְעָא כֵּל חִילָא
דָא תַּחֲזֵי לָהּ. וּכְלָא הָוֹה